

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రపాఠపత్రిక

RECD. No. M4479

4 అణలు
31-10-51

నాట్యకత్తె : మృణ్మయ ఫలకచిత్రం, శిల్పి శ్రీ యం. సూర్యనారాయణగారు, మద్రాసు.

విషయానుక్రమణిక

1951 అక్టోబరు 31

శ్రీ సత్యనారాయణ వేదాంత
శ్రీ సత్యనారాయణ వేదాంత
 VETAPALEM
 (GUNTUR DT)

ముఖచిత్రం:

“టింగ్ రంగా”లో ఎస్. వరలక్ష్మి

రాజకీయాలు:

బ్రిటిష్ ఎన్నికలు: చర్చిల్ విజయం 2

నీరియల్:

కాంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రీస్టా—అరెగ్జాండర్ డ్యూమా 5

కథానికలు:

గగనవసుమతి—“శారదా నాథ్” 8

తలలునున్న నైన తలపులు నున్న నా?—శ్రీ ఆవసరాల
 రామకృష్ణరావు 14

తెగినజోడు—శ్రీ సింగరాజు; లింగమూర్తి 16

జీవితశ్రేణి—“ప్రపంచ” 18

విలపించే తల—“శివం” 22

సినిమా:

సినిమా పెట్టుబడి 26

బొమ్మరిల్లు:

జంతువులు-పక్షులు— 24

కాంచనద్వీపం—రాబర్ట్ లూయీ స్టీవెన్సన్ 26

సెప్టూ మామయ్య— 28

మరిమమలపు—శ్రీ చాకుపాటి బాబురావు 30

పద్యాలు:

లేటగీతులు—“సుధుక్రి” 28

ఆంధ్రవత్రిక

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక
4 అణాలు

ప్రతి బుధవారము

ప్రకటింపబడును

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 44
సంచిక 9
31-10-51

ఖర సంవత్సర కార్తీక బహుళ శుద్ధ పాడ్యమి బుధవారము

బ్రిటిష్ ఎన్నికలు: చర్చిల్ విజయం

బ్రిటన్ లో అక్టోబరు 25 వ తేదీన జరిగిన ఎన్నికలలో చర్చిల్ పార్టీ (కన్సర్వేటివ్ పార్టీ) విజయం లభించింది. పార్లమెంటులోని 625 స్థానాలలోనూ, 818 స్థానాలను చర్చిల్ పార్టీ గెలిచింది. లేబర్ పార్టీ 298 స్థానాలు గెల్చింది. లిబరల్స్ ర్ స్థానాలనూ తదితరులు 8 స్థానాలనూ మాత్రం సంపాదించారు. (ఇంకా ఆరు స్థానాలకు ఫలితం తెలియాలి.) అట్టి ప్రభుత్వం శుక్రవారం నాడు రాజీనామా నిచ్చింది. చర్చిల్ ను మంత్రివర్గం నిర్మించవలసిందిని జార్జిరాజు ఆహ్వానించాడు.

1950 లో మాదిరిగానే ఇప్పుడూ లేబర్ పార్టీ కన్సర్వేటివ్ పార్టీలు సమ ఉజ్జీలుగానే ఉన్నాయి. అయితే మిగిలిన పార్టీలు బొత్తిగా బలహీనపడిపోయినందువల్ల, కిందటి ఎన్నికలలో వారికి పడిన వోట్లలో చాలభాగం ఈ మారు కన్సర్వేటివ్ పార్టీ పక్షాన వెయ్యబడినాయి. 1950 ఎన్నికలలో 25 లక్షల వోట్లు లిబరల్ పార్టీకి పడినాయి. అప్పుడు 475 మంది అభ్యర్థుల్ని ఆ పార్టీ నిలబెట్టింది. 1951 అక్టోబరు ఎన్నికలలో 109 మందిని మాత్రమే నిలబెట్టగలిగింది. కిందటి ఎన్నికలలో నూరుమంది అభ్యర్థుల్ని నిలబెట్టిన కమ్యూనిస్టుపార్టీ ఈ మారు పదిమందినే నిలబెట్టింది. లిబరల్ పార్టీకి కిందటి ఎన్నికలలో పడిన 25 లక్షల వోట్లలోనూ ఈ మారు ఎన్నికలలో దాదాపు 30

లక్షలవోట్లు లేబర్ పార్టీ కన్సర్వేటివ్ పార్టీలకు పడినాయి. వీనిలో అత్యధిక భాగం కన్సర్వేటివ్ పార్టీకి పడినందువల్ల తమకు పరాజయం సంభవించిందని లేబర్ పార్టీ నాయకులన్నారు. గత అరవై ఏళ్లుగా బ్రిటన్ లో ఏ ఒక్క పార్టీ గాని వరుసగా మూడు ఎన్నికలలో గెలిచినది లేదని (1910 లో లిబరల్ పార్టీ మినహా) అందువల్ల ఈ మారు కన్సర్వేటివ్

చర్చిల్

పార్టీకి విజయం తప్పదని లండన్ 'టైమ్స్' పత్రిక ప్రత్యేక విలేఖరి గత మాసంలో వ్రాశాడు.

ఆరేళ్ల లేబర్ పార్టీ పరిపాలన అనంతరం ప్రజలు విసిగిపోవడం సహజమే. ఈ నాడు ఆమెరికా రహస్యలు మినహా ఆర్థిక దుర్బిత్తానికి లోబడని దేశమంటూ ప్రపంచంలో లేదు. అందువల్లనే రెంజేసి బలీయమైన

పార్టీలు పోటీచేసిన దేశాలలో (ఆస్ట్రేలియా న్యూజిలాండ్ మొదలైనవి) ప్రభుత్వాలు మారినాయి.

ఆర్థికస్థితి నానాటికి క్లిష్టతర మాతున్నందువల్లనూ, బ్రిటన్ లో లేబర్ ప్రభుత్వం ఆయుధ పునర్నిర్మాణానికి మూడేళ్లలో 470 కోట్ల పానులు ఖర్చు పెట్టాలని ఏలాగూ నిశ్చయించింది కనుకనూ, ఇంక బ్రిటన్ పైకికంగా బలపడ్డానికి లేబర్ ప్రభుత్వంకంటే చర్చిల్ ప్రభుత్వమే మేలని ఇరవై లక్షల మంది లిబరల్ పార్టీ పక్షపాతంకల వోటర్లు భావించి ఉండవచ్చును.

ఇదీ గాక సరిగ్గా ఎన్నికల సమయానికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం అతిక్లిష్టమైన సమస్యల నెదుర్కొనవలసి వచ్చింది. రానున్న శీతకాలంలో బొగ్గు కరువు బాధ అధికంగా ఉంటుందని బ్రిటన్ లో ప్రజలందరూ భీతి చెందుతున్నారు. దీనికి కారణం లేబర్ ప్రభుత్వం స్వాధీనపరుచుకున్న బొగ్గు గనుల్ని సమర్థతతో నిర్వహించలేకపోవడం వల్లనేనని ప్రజలు భావిస్తున్నారు. రాజనీతిజ్ఞులనూ, రంత్రిజ్ఞులనూ అసమర్థులైనందువల్లనే లేబర్ పార్టీ మంత్రులు పర్షియన్, ఈజిప్షియన్ సమస్యల్ని పరిష్కరించలేకపోయినారని కన్సర్వేటివ్ పార్టీ వారు, లిబరల్ పార్టీవారు ప్రచారం చేశారు. వీనికి తోడు లేబర్ పార్టీలోని బెనాన్ వరం ఆయుధనిర్మాణ కార్యక్రమాన్ని ప్రతిఘటిస్తున్నది. ఈ హేతు

పులు కూడా లేబర్ పార్టీ పరాజయానికి దారితీసి ఉంటున్నట్లును.

బ్రిటనులో చిర్చిలో ప్రభుత్వ స్థాపనలో పరిపాలనావిధానంలో పెద్దమార్పులుండ గల ఆవకాశం ఉంది. పద్దెనిమిది బ్రిటిష్ విభజనలను తరలించడం ప్రభుత్వ ఆసమర్థతే నని చిర్చిలో ఉన్నాడు. భారత దేశానికి స్వాతంత్ర్య మిచ్చినప్పుడు చిర్చిలో ప్రతిఘటించాడు. బ్రిటనులో ఉక్కు పరిశ్రమను ప్రభుత్వాధీనం నుంచి తొలగించి తిరిగి పెట్టుబడిదారులకు విప్ప గించగలదని చిర్చిలో ఎన్నికల సమయంలో చెలిపాడు.

ఇక్కడ మరొక విషయాన్ని చెప్పడం అవసరం. ఆట్లీ ప్రభుత్వం అనివేశ్యంవల్ల ఆయుధనిర్మాణ కార్యక్రమం విఫలమై పోతున్నదనీ, బ్రిటిష్ దేశానికి వస్తుప్రాప్తి మున్నదనీ కన్సర్వేటివ్ లు ప్రచారం చేస్తున్నాయి. ఆయుధ బల నిర్మాణంవల్ల అమెరికాలో పారిశ్రామిక యజమానుల కూకంట్రాక్టర్లకు కనిపించిన ఎరుగనంతటి లాభాలు కురిసి పోతున్నాయి. కాని బ్రిటన్ లో ఇదే కార్యక్రమంవల్ల బ్రిటిష్ పారిశ్రామికులకు, కంట్రాక్టర్లకు అంతపెద్ద పెట్టున లాభాలు రావడం లేదంటే, ఆట్లీ ప్రభుత్వ విధానాలే కారణమని బ్రిటన్ లో ధనికవర్గాలవాదన. అందువల్ల బ్రిటన్ లో పోషకీక ప్రభుత్వం తొలగిపోయి, చిర్చిలో ప్రభుత్వం వచ్చినట్లయితే, ఆయుధ బల నిర్మాణ కార్యక్రమం సక్రమంగా కొనసాగగలదనీ, ధనిక వర్గాల వారికి లాభాలు

ఫిర్లీలో ఇండో-బర్మా వ్యవహారాలకు చిర్చిస్తున్న బర్మాప్రధాని థాకిన్ నూ, పండిట్ నైహూలు.

భారతదేశంలో లాయ్ హెంజర్స్ వైస్రూనే ఆమెరికన్ రాయబారిగా నియమితుడైన ఫెడెరాల్స్ ఆయన కుటుంబం.

మరింత అధికంగా రాగలదనీ ఆశిపడుతున్నారు. నిజానికి ప్రపంచ ఆర్థిక పరిస్థితుల్ని గాని మాకు సరకుల స్పృహ గాని గమనించినట్లయితే, ధనికవర్గాల లాభాలకు లోటు రాకపోయినా, ఆయుధ బల నిర్మాణ కార్యక్రమం సక్రమంగా కొనసాగడం సాధ్యంకొదని సంశయం కలుగుతుంది.

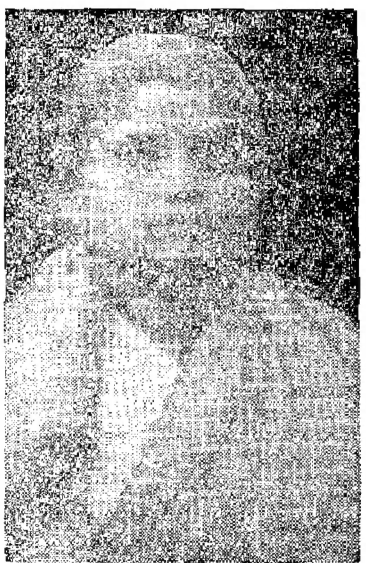
నిదేశాంగ విధానాన్ని నివరిస్తూ చిర్చిలో తాను స్థానికలో సమాలోచనలు జరిపి యుద్ధ ప్రమాదాన్ని నివారించడానికి యత్నించగలవని చెప్పాడు. అయితే రష్యన్లతో దురాక్రమణ ప్రమాదంనుంచి కాపాడుకోడానికి ఆయుధనిర్మాణం విషయమై లేబర్ పార్టీలో చిర్చిలో ఏకీభవించాడు. బలాన్ని చెహగ్గుతుని అప్పుడు రష్యన్లలో రాయబారాలు జరిపితే ఫలిస్తాయని ఆట్లీ

మాదిరిగానే చివ్విలో కూడా అట్టి ప్రాయ పడుతున్నాడు. కాని 'మ్యా ప్లేట్స్'ను ఎండ్ 'సేవ్'కు ప్రతీక వ్రాసినట్లు, బలం చేతువ్రాసుతున్న తరవాత రాయబారాలు సాగుచున్నంతో నడనవు. బ్రిటన్ ఆపరికాల్ తోను ఇట్లునడానికి లెక్కావలసినే నని రమ్యమైన తెలిసిన పరిస్థితి రావలను. ఆ పరిస్థితిలో చివ్విలో ఏ ప్రభుత్వ అవలంబి స్టాంప్ చేత ఇచ్చే సవరణలేదు. ఇటు నంటి సమాఖ్య పత్రం నోడం స్టాంప్, బ్రూమన్, చివ్విలో సమాఖ్య పత్రం స్టాంప్ ఫలితం తూర్పునకొక తీర్పును. చివ్విలో తన విశేషాం విధానానికి సాక్షు ప్రాతి పదిక ముద్రా అవ్వాయని తెల్పును.

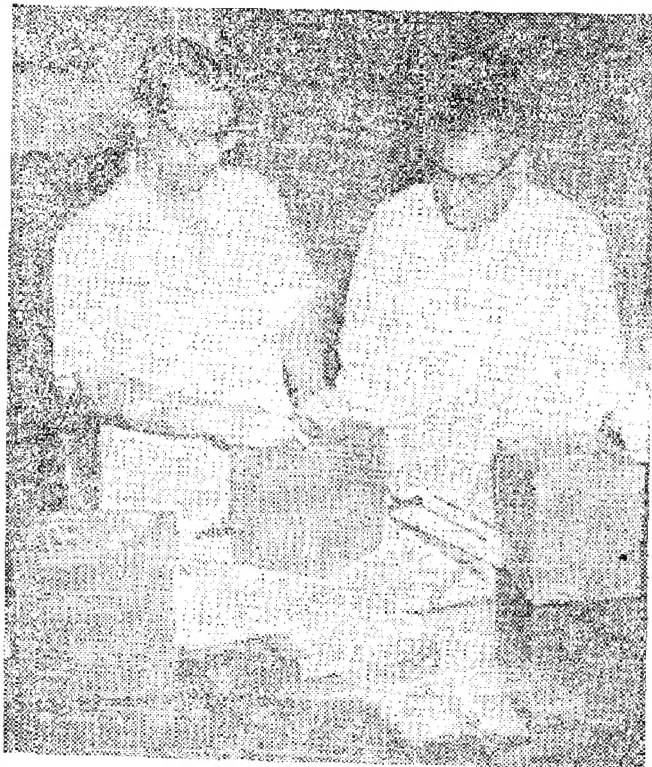
1. ఇంగ్లీషు మాట్లాడేవాడు కల రాష్ట్రాల వర్షియ ప్రాంతాంతరాల సాధన, 2. కామ వ్యెల్ల జేతాలన్నా సహజీ కా న్య విధా నాన్ని సాధించడం, 3. యానీసీయం రాష్ట్రాలతో సహజావం.

మొదటి అంశంలో ముఖ్యమైనది బ్రిటన్ ఆపరికాల్ అయ్యి సంబంధ వాంఛనీయం. కమ్యూనిస్టు జేతానాడైన కర్మి గట్టునంలో

ఉభయ జేతాలూ సమానమే అయినప్పటికీ అట్లాంటిక్ పాస్ వ్యవహారాలకు సంబంధించినంతవరకూ ఉభయ జేతాల మధ్యనూ సంఘర్షణ వున్నవమనూనే ఉంది. యితో బలహీన జేతాల మాదిరిగానే బ్రిటన్ కూడా ఆపెరికా ఆదరింపులకు లొంగు తున్నదనీ, బ్రిటన్ స్వాతంత్ర్య ప్రశ్నల క్లిష్టతలకు కలుగుతున్నదనీ జేతాన్ ప్రశ్నలకు అట్టి ప్రభుత్వం త్వస్తి నిందిస్తున్నాడు. చివ్విలో ప్రభుత్వం ఉన్నట్లయితే ఆపెరికా కొంత భయభరులతో ఉంటుందనీ, సమాన ప్రతిపత్తితో అన్నకు ఉభయ జేతాల మధ్యనూ సమాకారం సక్రమంగా కొనసాగినదనీ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలు, వియట్నాం-కొరియాను భావించాను. ఆపెరికాలో ప్రభుత్వానికి వారి అవ్యక్తుడు బ్రూమన్ పై కంటే, యుద్ధ కాలపు బ్రిటిష్ ప్రధాని చివ్విలో పైతే అధిక భక్తితోరవా అవ్వాయి. ఆపెరికాలో చివ్విలో సంహారం అధిక కారణం ఉంది. విదేశాంగ విధానంలో తప్పుటకునుగా జేతున్న ఆపెరికా ప్రభుత్వాలకి చివ్విలో పెద్ద అంశంగా ఉండగలదని ఆపెరికన్

కమ్యూనిస్టులతో సమాఖ్యానికి ప్రతిష్టా ప్రతినిధుల కమ్యూనిస్టులుగా నిరూపించబడిన ప్రేమితి చివ్విలో.

కాలిఫోర్నియాలోని పరిశీలనకు ఎన్నికల కమిషన్ నడుపుతోన్నది, కమిషన్, కార్యదర్శి పి. యస్. ముక్త్యూయం నాథు.

అదే. అధిక స్థితిగతులమూలంగా ప్రపంచ రాజకీయంలో బ్రిటన్ కో స్వామి న ప్రాధికారాన్ని నిరంతరం తీవ్రతవల్ల పునరుద్ధరించుకోవలసియు వాస్తవ ఆధిక్యం అని కమ్యూనిస్ట్ పార్టీలు అభిప్రాయం.

కారణంగానే సంబంధించినంతవరకూ చివ్విలో మూలించిన మూడు ప్రాతిపదికాం కాలలోనూ పెంచడం ముఖ్యం. కామవ్యెల్ల జేతాల మధ్య సహజీకారణ విధానాన్ని సాధించడం తన లక్ష్యమని చివ్విలో తన ఎన్నికల వికేంద్రంగా తెలిపాడు. అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలలోనూ ఇంతో బ్రిటిష్ వ్యవహారాలలోనూ ఇంతో భారతీయం ప్రేమతో ముఖ్యమైనవివరాల సమాకారం తెలుసుకునే వచ్చుచున్నట్లే వ్యతిరేక ప్రేమితి ఆమలంబుగా వచ్చింది. ద్రవ్య

[35-న వేదీ మానంకి]

READY RECKONER

(జంప్రి)

కర్తవ్యం, ప్రాకర్త, పక్షి అంబరి ఆధారితమైనది. ఇది 2.8-0 పాక్షి శీతాకాలం, వాయు యంత్రములో ప్రయోగం.

M. S. Ramulu & Co.,
Post Box N. 275, Madras.

కౌంటర్ అఫ్ మాంటర్ క్రీస్తో

అల్జాండర్ డ్యుమా

70

మే. జర్ కావల్కంటే చల్లగా ఇటలీ చేరుకుని ద్రవ్యాన్ని జూడంలో పెచ్చించ వారంభించాడు. ఆండ్రి కావల్కంటే డాంగర్ ఇంటిలో తరుచు దర్శన మివ్వడం ప్రారంభించాడు కాంటో దిరుగు పెట్టకుని అపారంగా భసంపెచ్చిస్తున్న ఆండ్రిని చూసి అతను కోటిశ్వరుని కుమారుడై ఉంటాడని డాంగర్ భావించాడు.

ఒకనాడు ఆండ్రి డాంగర్ ఇంటిలో మన్యులు పొంగుతున్న సమయంలో మాంట్ క్రీస్తో వచ్చాడు. డాంగర్ కుమార్తె యూజీనీ కొంతసేపు అక్కగన్నట్టే ఉండి, ఎవరూ గమనించని సమయంలో తన గదిలోకి జారుకుని పియానోవద్దకు చేరింది. కొంతసేపటికి అది గమనించి డాంగర్ స్వయంగా ఆండ్రిని ఆ గదిలోకి తీసుకువచ్చి "అమ్మాయి! ఈయన చక్కగా పాడగలడు ఎప్పుడైనా విన్నావా?" అన్నాడు. కుమార్తె సమాధానం చెప్పలేదు. ఆమె ముఖం మాస్తే రూషభావం మాత్రం కనపడింది. డాంగర్ అది గమనించనట్టే ఆండ్రిని అక్కడ విడిచిపెట్టి సావనీలోకి వచ్చాడు. వచ్చేసరికి వాలంటిక్ ఫ్రాంజ్ ల సంబంధం విచ్చిన్న మొహియన సంగతి సార్వీకా డాంగర్ మాంట్ క్రీస్తోతో ఏకరువుపెగుతోంది.

"పెళ్లికి ఒప్పుకోకపోయిందెవరు?" అన్నాడు డాంగర్ చచ్చి.

"ఫ్రాంజ్."

"చిత్రంగా ఉండే!" అన్నాడు మాంట్ క్రీస్తో. "అయితే ఆండ్రి ఏడి?"

"మా అమ్మాయితో కలిసి సంగీతసాధన చేస్తున్నాడు. అయితే ఆయన నిజంగా ఇటలీ రాజవంశానికి చెందిన వాడేనా?" అన్నాడు డాంగర్.

మాంట్ క్రీస్తో శంకాభావంతో డాంగర్ ని పరీక్షించాడు. "అదేమో నేను రూఢిగా చెప్పలేను. నా మిత్రుడొకడు అతని తండ్రిని నావస్తకు పంపాడు. కాని మీరు చేస్తున్న వనేమిటి? ఇది ఆల్బర్ట్ కి తెలిస్తే కలహం రాదా?"

"ఎందుకు వస్తుంది? అతనికి నాకుతురు పట్ట ఎన్నడూ నిజమైన ప్రేమలేకు. నిర్లక్ష్యభావంతో ఉంటాడు. నేనూ అతని కోపతాపాల్ని లక్ష్యపెట్ట వలసరంలేదు."

"అయినా, మీరొకసారి మాట ఇచ్చారు కదా?"

"ఇచ్చిన మాట నిజమే. కాని ఆల్బర్ట్ కి ప్రేమలేకపోయిన తరువాత నేను అమాట పాటించనవసరంలేకు. ఆండ్రితో పోలిస్తే ఆల్బర్ట్ ఎంతటివాడు? ఆండ్రి భాగ్యవంతుడు, వినయగుణ సంపన్నుడు."

"కాని నాదృష్టిలో అన్నిటా ఆల్బర్ట్ మేలైనవాడు."

"అయితే ఆండ్రి ఎందులో తక్కువవాడో మీరే చెప్పండి."

"తక్కువేమీ లేకపోవచ్చును కాని ఆల్బర్ట్ నామిత్రుడు."

డాంగర్ పక పక నవ్వాడు. "అబ్బే ఇటువంటివి నిత్యం జరిగేవే. అయితే కాంటో మార్సెర్స్ మళ్ళీ ఎందుకడగలేదా విషయం? ఆయన వచ్చి నన్ను అడగడం ఆచారం, అమాట మార్చినా ఆయనతో చెప్పకూడదా?"

"మీరు కోరితే చెప్తాను"

"అవును కోరుతున్నాను. ఆయనతో చెప్పండి."

ఇంతలో డాంగర్ కు పిలుపు వచ్చింది. "ఇప్పుడే ఎవరో చూసివస్తాను ఉండండి" అంటూ డాంగర్ వెళ్ళాడు. వెళ్ళిన పది నిమిషాలలో తిరిగి వచ్చి మాంట్ క్రీస్తోతో "చూశారా? మారిచ్చిన సలహా చక్కగా పనిచేసింది. ఇప్పుడే జనీవానించి నాకు శేఖు వచ్చింది. అక్కడ ఫిర్మాండోకి సంబంధించిన కథ చాలాఉంది. అదంతా సావకాశంగా మీకు చెప్తాను."

"తప్పకుండా. ఇంక నేను వెళ్ళాలి" అంటూ మాంట్ క్రీస్తో చిరునవ్వుతో లేచాడు.

మాంట్ క్రీస్తో ఇంటికి చేరే సరికి అక్కడ ఆల్బర్ట్ నిర్దీక్షిస్తున్నాడు. ఇద్దరూ కూర్చుగానే ఆల్బర్ట్ అన్నాడు. "మీరు డాంగర్ ఇంటివద్దనుంచి వస్తున్నారా? ఆండ్రి..."

"అను." అన్నాడు మాంట్ క్రీస్తో శ్రద్ధగా ఆలకిస్తూ. లోపల నుంచి సన్నగా ఘడిలా వినవస్తోంది ఆల్బర్ట్ కూడా తూణం నేపు ఆలకించి, "కాంటో ఎవరిదా సంగీతం? అపూర్వంగా ఉంది సుమా!"

మాంట్ క్రీస్తో కొద్దిసేపు ఆగి అన్నాడు. "హైదీ!"

"హైదీ! ఎంత చక్కని పేరు."

"ఇక! మెల్లిగా అను. ఆమెకి వినవడుతుంది."

"వంటే ఆమె కోపగినుందా?"

"కోపమా? ఆమె కోపగించరు. ఆమె నా బానిస."

"మీ అధీనంలో బానిస అంటే మా దేశంలో ఉన్నత పదవి.

ఆమె రాజ వంశాలకు చెందినదా?"

"అవును."

"ఆమె చరిత్ర రహస్యమా?"

"అవును. రహస్యమే. కాని నీకుమాత్రం కాదు. నీవద్ద నేను దాచగల రహస్యాలు లేవు ఆల్బర్ట్. కాని నీకు తెలిపే రహస్యాల్ని కాపాడగలవా?"

"ప్రమాణం తీసుకుంటాను."

"నీకు జనీనా పాపాను గురించిన చరిత్ర తెలుసుకాదా?"

"పాపాకు హైదీ ఏమాతుంది?"

"కుమార్తె."

"ఆమె మీ దగ్గర బానిసా!"

"అవును. ఆమెను కాన్ స్టాంటినోపిల్ నగరంలో కొన్నాను."

"ఆమెను నేను చూడవచ్చునా?"

"రెండు వరతులమీద."

“నాకు సమృతమే.”

“మొదటి వరతు, ఆమెను నువ్వు చూసినట్లు ఎవరికి తెలియ పరచనని ప్రతిజ్ఞ తీసుకోవాలి.”

“తప్పకుండా.”

“రెండోవరతు, నీ తండ్రి ఆమె తండ్రివద్ద ఉద్యోగం చేసిన సంగతి ఆమెకి చెప్పకూడదు.”

“సమృతమే.”

“అయితే రా.”

“ఆల్బర్ట్ మాంటక్రిస్టోని అనుసరించాడు. ఇద్దరూ హైదీనివాసం ప్రవేశించారు. ఆనివాసమంతా గ్రీక్ రాజాంతఃపురంవలె అలంకరించబడింది. హైదీ ఇద్దరినీ గౌరవ పురస్కరంగా ఆహ్వానించింది, మాంటక్రిస్టో పట్ల భక్తిభావమూ, ప్రేమభావమూ, ఆమె విశాల నీల నేత్రాలలో సువ్యక్తమౌతున్నాయి. ఆల్బర్ట్ ద్వారంవద్దనే నిలిచి నిశ్చేష్టుడై ఆమెను పరికించ నారంభించాడు. ఇంతటి అపూర్వ సౌందర్యవతిని ఎన్నడూ చూడలే దనుకున్నాడు ఆల్బర్ట్.

హైదీ ప్రశ్నార్థకంగా మాంటక్రిస్టోవంక చూసింది.

“నామిత్రుడు, ఆల్బర్ట్. ఇతని నే శోమనగరంలో దొంగల బారినంచి నేను తప్పించాను.”

హైదీ అభివాదం చేసింది. ఆల్బర్ట్ ప్రత్యభివాదం చేశాడు. ముగ్గురూ సోఫాలలో ఆసీనులైనారు. ఆల్బర్ట్ తడబడు తున్న మాటలతో ఇలా అన్నాడు: “నేనీ క్షణంలో పారిసనగరంలో ఉన్నట్లు లేదు సుమా? ఎక్కడో తూర్పు దేశాలలో ఏ రాజాంతఃపురంలోనో ఉన్నట్లుంది. నే నీదృశ్యాన్ని నాజన్మలో మరిచిపోలేను.”

తరవాత హైదీ వంక తిరిగి “మిత్రవార నాకు చెప్పగలరా?” అన్నాడు.

హైదీ మాంటక్రిస్టో వంక చూసింది. “చెప్ప” అన్నాడు మాంటక్రిస్టో. తరవాత గ్రీక్ భావంలో “కాని నీ తండ్రి పట్ల ద్రోహం చేసిన వ్యక్తి పేరు మాత్రం చెప్పవద్దు” అన్నాడు.

హైదీ ఆలోచనలో పడింది. కొంతసేపు నిరీక్షించి ఆల్బర్ట్ అడిగాడు “మీరు మీదేశాన్ని విడిచిపెట్టి ఎంత కాలమయింది?”

“అయితే వయస్సున్నప్పుడు నా మాతృభూమిని కడ పారి చూశాను.”

“మీరు మాతృభూమి నెందుకు విడిచి పెట్టవలసి వచ్చింది?”

“అదంతా పెద్ద కథ.”

“నాకు వినాలని కుతూహలంగా ఉంది.”

“అదంతా నిన్న జరిగినట్లుంటుంది. అప్పుడు నాకు నాలుగేళ్ళు. ఒకరోజు రాత్రి మా అమ్మ నన్ను నిద్ర లేపింది. నాకు పూర్తిగా మెలకువ రాకముందే ఎత్తుకుంది. ఆమె ముఖంలోకి చూశాను. కళ్ళ నీళ్ళు ధారలు కట్టి కారుతున్నాయి. నన్నెత్తుకుని గబగబ మేడమెట్టు దిగింది. మా వెనుకనే పరిచారిక లందరూ సామాన్లు సద్ది విలువైన ఆభరణాలు మొదలైనవి సంచలలో కట్టి తెస్తున్నారు. అంతా కల్లోలంగా ఉంది. అందరి వెనుకా ఇరవై మంది సిపాయిలు తుపాకులు చేతబట్టి వస్తున్నారు. రాత్రి వేళ దీపాల వెలుగులో గోడలపైన నీడలు భీభత్సంగా తాండవం చేస్తున్నాయి.

“త్వరగా” అన్నాడొక సిపాయి. అందరూ భయంతో అతని ఆజ్ఞల్ని నిర్వహిస్తున్నారు. నేను గజ గజ వాణికి పోతున్నాను. కొంతసేపటికి కాని నేనా సిపాయిని గుర్తుపట్టలేదు. ఆయన నా తండ్రి. జేసీనా ప్రాంతానికి పాసు, అలీ టెబల్కీ. ఆయన పేరు చెప్తే టర్కీ సామ్రాజ్యం గజగజ లాడిపోయేది.”

ఈమాటలు చెప్పున్నప్పుడు హైదీ గంభీర భావమూ, అహంకారమూ గమనించి ఆల్బర్ట్ ప్రంభితుడైనాడు.

“త్వరలోనే మేమందరం ఒక సరస్సు ఒడ్డుకి చేరాం. ఒడ్డున నీటిలోకి నాలుగు పొలగమ్ము మెట్లున్నాయి. మెట్లవద్ద నీటిపై ఒక చిన్న బోటు తేలుతోంది. దూరాన సరస్సు మధ్యలో నల్లని ఛాయ కనపడుతోంది. అది సరస్సులో నిర్మించబడిన చిత్రమైన గృహం. అజ్ఞాతవాసంకోసం నాతండ్రి అది నిర్మించాడు. అందరం బోటుకొక్కం. ఎక్కగానే అలి వేగంతో బోటు నీటిపై తేలి పరుగెత్తే నారంభించాయి. నాకు భయం కలిగింది.

‘ఇంత వేగంగా పోతున్నా యెందుకు నాన్నా? అని నా తండ్రిని అడిగాను. ‘ఇవ్! ఊరకో అమ్మా, నువం పారిపోతున్నాం. ఇంక తలదాచుకోవాలి.’ అన్నాడు. నాకది అప్పుడు అర్థం కాలేదు. నాతండ్రి పారిపోవడమా? ఆయన పేరుచెప్పే అందరూ పారిపోయేవారు. ఆయనే పారిపోయి తలదాచుకోడమా?

“తరవాత నాకా విషయమంతా బోధపడింది. జేసీనా రాజాంతఃపురాన్ని కాపాడుతున్న సైన్యం అలసిపోయింది. నా తండ్రిని బందీచేసి తీసుకురావలసిందని టర్క్స్ సుల్తాన్ ఒక సైన్యాధిపతిని పంపాడు. నా తండ్రి అతనితో పోరాడి చివరికి రాయబారాని కంగీకరించాడు. తన తరపున తనకింద ఉద్యోగం చేస్తున్న ఫ్రెంచి సైనికాధికారి నొకనిని పంపాడు. పంపి తానింక ఇదివరకే ఏర్పాటుచేసుకున్న సరస్సులోని కోటలో తలదాచుకోవాలని పారిపోయాడు.

“సరస్సులోని కోట పై మిదై మాత్రం నీటి పైకి కనపడుతుంది. మిగతా కోట అంతా నీటిలో మునిగి ఉంది. అందులో రెండు అంతస్తులున్నాయి. ప్రాకారానికి లోపల; మిదై పైనా ఫీరంగులు అమర్చబడినాయి. నా తల్లిని నన్ను, కొందరు స్త్రీలను లోపలికి పంపారు. అక్కడే ఆరవై వేల సంచల రెండున్నర కోట బంగారు నాణేలు, ముప్పై వేల పౌనుల తుపాకి మందు దాచబడినాయి. దీనివద్ద నాతండ్రికి విశ్వాసపాత్రుడైన సిపాయి సలీమ్ కావలా ఉంచబడ్డాడు. ఒక శూలానికి చివర గడ్డచుట్టి కాగడా వెలిగించి పట్టుకుని రాత్రి వగలు సలీమ్ కావలా కాస్తున్నాడు. తాను సంకేతమివ్వగానే తుపాకిమందుకు నిష్పన్నుడించి, కోటను స్వయం చేసేయ్యాలని నాతండ్రి సలీమ్కి ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు. అందులో స్త్రీలందరితోపాటు తానూ నాశనమై పోవాలని నా తండ్రి సంకల్పం. నా తండ్రి మిదైపై కూర్చుని సరస్సుచుట్టూ చూస్తున్నాడు. అలా ఎంతసేపున్నా మో నాకు తెలియదు. నా తల్లి అతని మోకారిపై తల ఆనించి పాదాలవద్ద కూర్చుంది. నేను ప్రక్కనే కూర్చుని సరసులోని నీటిల్ని చూస్తూ కాలం గడిపాను. ఆ దృశ్యం ఇప్పటికీ నాకు కళ్ళముందు కట్టినట్లుంది. దూరాన, సరస్సు నీటి కావల జేసీనా కోట బురుజులు కనపడుతున్నాయి.

“అలా ఎన్ని రోజులున్నా మో నాకు గుర్తులేదు. ఒక రోజు ఉదయం నాతండ్రి నన్ను అమ్మనూ పిలిచాడు. మా అమ్మ ఆరాత్రి అంతా దుఃఖిస్తూ కూర్చున్నందువల్ల ఆమె కన్నులు ఎర్రగా ఉన్నాయి. నా తండ్రి ముఖం పారిపోయి ఉంది. అయితే గాంభీర్యమూ, ప్రశాంతతా ఉట్టిపడుతున్నాయి. ‘దైర్యం తెచ్చుకోవా పిరికి? అన్నాడు మా అమ్మతో, ‘ఇవాళే సుల్తాన్ ఫర్రూనా వస్తుంది. ఫ్రెంచి సైనికోద్యోగి వస్తాడు. నన్ను సుల్తాన్ తుమిస్తే

(48-వ పేజీ చూడండి)

విలపించే సత్యం

తెల్లవారిలే రేపను బియ్యం లేవాలి; శీతండ్లబుల్లు అయిపోయినాయి. తను పడుకొని ఆలోచిస్తున్నాడు ఎట్లాగా అని. అవతల వాటాలోంచి హృదయం అవిసేట్లు ఏడుస్తున్నాడు రాముడు.

అవతలివాటాకి, యవతలి వాటాకు మధ్య చిల్లులు పడ్డ తడిక అడ్డము. తడిక అవతలనుంచి రాముడు గుక్కపట్టి ఏడుస్తూనేవున్నాడు. ఎవరూ అడగలేమిటి వాడిని ఎందుకని.

వంటింటిలోనుంచే వారి తల్లి అంటోంది "ఏమిటి బాబు, ఏమిటి? ఎందుకు?" అని. ఒక్కక్షణం ఆగి, దగ్గి మళ్ళీ ఏడువసానేడు సత్యం కొడుకు, రాముడు.

రేపు పుడయమే, లేవగానే వెంకట్రావు దగ్గరకెళ్ళి నాలుగు రూపాయలు అప్పు అడగాలి. ఇస్తేవాడే ఏమైనా యివ్వాలి. ఇంతో అంతో పైన సంపాదిస్తూండే వాడివ్యతేకపోతే యింకెవరిస్తారు తనకి.

"కడుపులో నొప్పేమోనే? డాక్టరుకు చూపించడ్రా అని రెండు నెలలనుంచీ మొత్తుకుంటూన్నా నామాట వింటూడు కాదు వాడు," రాముడి అమృతము కాబోల్తు అంటోంది.

"ఏం నాన్నా... పుంచి నీళ్ళిచ్చేదా... పోన్లే... ఎక్కడ సొప్పి... చెప్పబాబూ." సత్యంభార్య అంది చాలా శాంతంగా.

రాముడు ఏడుస్తూనే వున్నాడు! నానాలు గళ్యవ్రాడు వీంచెబుతాడు? వాడికి కడుపులో లీవరు అనీ, డాక్టరుకి చూపించ మనీ అంతా చెప్పేరు? అట్లాగే అంటాడు కాని సత్యం, ఎప్పుడూ డాక్టరుకి చూపించడు వాడిని. "సరేలే" అంటాడు డబ్బులు లేవనడు సత్యం.

మరచిపోయేడు తను. వెంకట్రావు తనకి యింకా ఏం అప్పిస్తాడు? రేపటినుంచీ నెలన పెట్టేడు-ఇవ్వేళ్ళ సాయంత్రమే వాళ్ళ అత్రై రివూరుకు బండెక్కి వుంటాడు. ఫీ! అన్నీ యిప్పుడే వస్తాయి.

మరేవరినన్నా అప్పిచ్చేవాడిని వెతకాలి ప్రాధున్నే, కాని ఎవరి? "రామ, రామ! చెవులు పగిలిపోతున్నాయి!"

వాడిని కాస్తేపు చల్లగాలిలో ఆయనా త్రిప్పండ్రా..... పూరుకుంటాజేమి?" రాముడి తాతగారు బయట కుక్కిమంచం లోంచి అంటున్నారు.

రాముడు చక్కక్షణం ఆగి తిరిగి అందుకున్నాడు. మానవుల బాధంతా తనదే నన్నట్లు హృదయ విదారకంగా వున్నదా రోదన, ఎంత బాధో? ఏమి బాధో!

"ఏమీ తెలియకపోతే తెలియనట్లు పూరుకోండి మీరు. గాలిలేక ఏడుస్తున్నా

శివం

డుట! మరీ శోద్యం మీది. లోపల ఏం బాధో..." మధ్య గదిలోకి వచ్చి గట్టిగా అంది రాముడి అమృతము.

"వాళ్ళ నాన్నగారొచ్చేవేళయ్యింది. ఆయన కాస్తేపు ఎత్తుకుంటే వాడే పూరుకుంటాడు." అని పెరట్లోకి వెళ్ళిపోయింది రాముడి తల్లి.

తాతగారు సకిలిస్తున్నారు. రాముడు ఏడుస్తూన్నాడు. తను ఆలోచిస్తున్నాడు. ఎవరిని అడిగేది ప్రాధున్నే అప్పు?

బూట్లు చప్పడు చేసుకుంటూ సత్యం వచ్చేడు. ఎవరితోనో అంటూన్నాడు "క్రిందటిసారి తప్పకుండా వస్తావనుకున్నా మామయ్యా... ఈసారైనా తప్పించుకునే వాడివే నేను చూసి పట్టుకొనకపోతే."

"ఏం చేసేదిరా? ఎప్పటికప్పుడు అనుకోడమే. ఎవరూ ఏడుస్తూంటు... మీరామ ఏమిటి?"

"ఆ. వాడే. ఏం బాబూ... చూడు మామయ్య వచ్చేడు... అమ్మాయి మామయ్య వచ్చేడే... నేను చూచి పట్టు

కుంటేను... బిడవాళ్ళం మన యింటికి ఎందుకు వస్తారులే... కాళ్ళు కడుక్కోడానికి నీళ్ళియ్యి..."

"కులాసాయేనా... ఫర్వాలే అలా కడుక్కోవచ్చు." అంటోంది సత్యం తల్లి.

"ఆ. కులాసాయే. బావ వంట్లో ఎట్లా వుంటోంది. యిక్కడ పెట్టినా యీ చెంబుని."

"ఆ. అలా వుంచండి. ఏదో యిట్లా వుంటున్నా... మీ పూళ్ళో దోమలున్నాయా బావా!" అంటూనే దగ్గ సాగేడు సత్యం తండ్రి.

మధ్యగదిలో సందడి తగ్గింది.

వంటింట్లో సందడి హెచ్చింది. రాముడి బాబూ హెచ్చులేదు, తగ్గులేదు, అట్లాగే ఏడుస్తూన్నాడు వాడింకా.

తను ఆలోచిస్తున్నాడు అప్పు ఎక్కడ వీరుకుతుండా తెల్లరే అని. ఇవ్వేళ్ళనే దొరకవలసింది అసలు. ఒక్క అరగంట ఆలస్యమయింది... దొరకవలసిన పెద్ద మనిషి దొరికే సరికి. ఈలోగానే సత్యం వొచ్చి బ్రతిమాడం, ఆ పెద్దమనిషి ఆతనికి ఆపది రూపాయలు అప్పుయిచ్చేయటం జరిగిపోయింది. ఈ సత్యం వకడు మధ్య సైంఫుడిలాగ. రేపు ప్రాధున్నా ఎవరినో వకరిని వెతకాలి.

"ఏమిటో! ఎందుకొచ్చిన శ్రమ యిదంతాను. హాయిగా ఏ హోటల్లోనో తినేసే వాణ్ణి... యిట్లాటాక్కుని వచ్చేవు నన్ను." అంటూన్నాడు అవతల వాటాలోంచి బంధువు.

"మేమింకా యిక్కడ బ్రతికుండగానే హోటలు రాతేమిటి మామయ్యా! రేపు మేము మీ పూరొస్తే మీ యింటికి రావద్దనేగా?"

"ఆ. చాదస్తం."

"ఊరుకోరా బాబూ! ఊరుకో. రేపు ప్రాధున్నే నాన్న చాకేల్లు కొని తెస్తారుగా. ఊరుకో." అంటూంది సత్యం తల్లి.

"రామ రామ. ఏమిటి పాడుగోల."

అంటూన్నాడు రాముడి తాతగారు.

రాముడు ఏడుస్తూనే వున్నాడు రాళ్ళు కరిగేటట్లు.

తనలోగేచారీ చాలని శీతం సంపాదిస్తున్న సత్యాన్నిగూర్చి ఆలోచించిన కొద్దీ తనకి, మానవుడికి తోటిమానవుడి

(40-వ పేజీ చూడండి)

సువర్ణ మేహ వంగరాజీయం

విలపిత, నెడుమునొప్పులు, కిక్కినొప్పులు, కాళ్ళమంటలు, మూర్చ, నోటిపూత, రక్త పిత్తము, అతిమూత్రము, మధుమేహము, దాతునష్టము, జీర్ణించిన గనేరియా, శ్రీంశైత, రక్తప్రదరములు మొ॥ వసు సమేహములకు రామభాజము. కులం రు 12/- వి. పి. అ 14.

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్, విజయవాడ-2.

గగనకుసుమం

‘పంతులూ! పంతులుగారోయ్!...’

చెనకనిం చో మొరటు కంఠం చేతి
చప్పట సహాయంతో పరుగిడుతూ
వచ్చినా శెవుల్ని తాకింది.

వనక్కి తిరిగి చూచేను. సెట్టి గారి
యింటి గుమ్మంమీద నుంచోని రామిగాడు
చెయ్యూపుతున్నాడు రమ్మని.

నన్నేనా? బలే ఆశ్చర్యం వేసింది
నాకు. నుంచోని ఇంకెవరైనా పిలుస్తు
న్నాడేమోనని నాలుగేపులా పరికించి
చూచేను. ఎవ్వరూ లేరక్కడ నేను తప్ప.
ఇంత మండు పండలో-ఇలాంటి సందులో
ఇటువంటి సమయంలో నడవడానికి
కెవడు సాహసిస్తాడు, నాలాంటి విధిలేని
దొర్భాగ్యుడు తప్ప.

రామిగాడి చేతి ఊపులవేగం ఎక్కువ
తోంది-తొందరగా రమ్మని సంజ్ఞచెస్తూ-
ఇంటి లోపలికి వేలుచూపుతూనూ, తప్ప
కుండా అది నన్ను దోచే. సెట్టి కాబోలు
నన్ను పిలిచిస్తోంది. ఈ నిర్భాగ్యదామో
దరునితో ఆ ఆగర్భ శ్రమంతుడికి ఆవర
మేం కలిగింది సెప్పా? కనపడవచ్చు నమ
స్కారం చేస్తే చూపులు కలియని వేలి
ఊపుతో మాత్రమే అందుకొనే పెద్దమని
షికి ఈనాడు నాతో మాట్లాడవలసిన అవస
రపు పనేం కలిగిందో? రూపాయలగలగలే
గాని పాపాయిల కలకలలేని యిల్లాయో ఎవరి
కైనా ప్రయివేటు చెప్పించడానికి పిలు
స్తున్నాడని తలంచడానికైనా-అలోచనలకి
అంతు చిక్కలేదు. అక్కడే స్వంచుండి
పొయ్యను కొయ్యబారి; కాలుతూన్న
కాళ్ళ మొరైనా వినకండా.

‘బాబుగారికి మీతో మాట్లాడాల్సిన

పనేందో ఉందంట. ఒక్కసారి దయ
చెయ్యండి.’ రామిగాడు రానే ఒచ్చేడు
దగ్గరకు. నన్ను స్వయంగా తీసుకెళ్ళడానికి.

సరిగా పన్నెండు గంటలు. ఎండవేడి
జాస్తిగా ఉంది. వేడెక్కిన ప్రకృతి నా
స్వేదజలంతో దాహశాంతి చేసుకోవడా
నికి ప్రయత్నిస్తోంది. వేసవికాలం. నెత్తిపై
చినిగిన గొడుగు. కాలం గడచి-ముడుతలు
పడి-విశ్రాంతిదశ ఏనాడో దాటిన తమ్ము
నిర్దాక్షిణ్యంగా ఉపయోగించుకుంటున్న
ప్పటికి నా చెప్పలు మాత్రం నా యందు
నేవ్వనేవక భావించింది-చోలేక నాదుర్లశ
వలన పొందిన జాలిచేతనో నా కాళ్ళను
అంటి వదలక ఎండబాసనుండి కొద్దిగా
రక్షిస్తోంది. కడుపులో కాలుతోంది.
ప్రాణున్న కాఫీ నీళ్ళు నేవించి బయలుదేరిన
ప్రాణిమరి?

“శారదానాథ్”

మనసు ఇంటివైపు శరీరాన్ని లాక్కు
పోవడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. రామిగాడు
‘దయచెయ్యండి’ అంటూ సెట్టిగారియింటి
వైపు త్రోవ చూపిస్తున్నాడు. పిలచి
నప్పుడు వెళ్ళకపోతే ఆశ్రమం తుడికేంకోప
మొస్తుందో? తీరావలిలే ఏ సంభాషణలతో
ఎంతవైపు నిలబెడాడో? వలలో చిక్కిన
చేపలా కొట్టుకుంటోంది నా మనస్సు.

‘ఏం రామం! సెట్టిగారెందుకు రమ్మ
న్నట్టు?’

‘ఏమోనండి. నాకు తెల్లు.’

‘సరే పద.’ ఆలస్యమైన కొద్ది ఆరాటం
ఎక్కువవటంచేత ఆయన్ని చూడడానికి
నిశ్చయించేను.

* * *

సెట్టిగారు తూగుటుయ్యలలో కూర్చు
న్నారు. ప్రక్కనుంచోని కామయ్య ఆకు
లకు సున్నంరాసి అందిస్తుంటే ఒక్కొక్క
టి ఈ నెలలీసి వడతపెట్టుకొని నోగో
వేసుకుంటున్నారు. అప్పుడే అన్నంతిన్న
టుంది ‘(బేవ్) అంటూ మధ్య మధ్య
త్రేస్తుకున్నాడు. ఎదురుగావల్లి ‘నమ
స్కారం బాబూ!’ అన్నాను.

‘ఓహ్. పంతులుగారా! రండి రండి.

అలా కుర్చీమీద కూర్చోండి. ఇంతఎండలో
బళ్ళోనుంచేనా?’

‘చిత్రం. తమ రెండుకో పిల్వారంటే...’

‘అదేం మర్యాదయ్యా నిలబడే మాట్లాడ
తారు. కూర్చోండి ముందు, తర్వాత
మాట్లాడదాం-పాపం ఎండలో నడిచా
స్తున్నట్లున్నారు. ఒరేయ్-కామూ!-రెండు
కలర్లు తీసుకురారా-అప్పే అదేంటయ్యా
ఒచ్చి కూర్చోమంటేనూ-

సెట్టిగారి ఆదరసత్కారాలకి ఆశ్చర్య
పోతూ విధిలేక కూర్చున్నాను-ఆయనవైపు
వంతగా చూస్తూ...

‘బాబూరావు బళ్ళోనే నా పని చేస్తుం
డేది పంతులూ?’

‘చిత్రం?’

‘జీతమెంతిస్తారు?’

‘ఏం జీతం బాబూ! అంతా కలిపి
40 రూపాయలు-’

‘ఇంతేనా? పాపం-సిల్లెంతమంది?’

‘పిల్లలకి లోటులేదండి. నలుగురున్నారు.
ఒక మగపిల్లాడు. ముగ్గు రాడపిల్లలున్నారు-’

‘ఈ జీతంతో యింతమంది నెలా పోషి
స్తున్నారు? మునిసిపాలిటీలో ఎక్కు
విస్తారేమో? ప్రయత్నించలేదా!’

‘ఒక పది రూపాయ లెక్కువొస్తా
యండి. కాని అందులోని ఉద్యోగాలు
మా కందరాని నక్షత్రాలు కదండి!’

‘ఇంతమంది కాన్సిలర్లున్నారు. ఎవ్వరూ
నీ కీపాటి సాయం చెయ్యలేకపోయ్యేర
టయ్యా? పాపం. నేనైతేనా... ఎవ
రైనా వెళ్ళడేరా?’

‘చిత్రం. మాలాంటివాళ్ళని చూసే దెవరు
బాబూ! మళ్ళా ఒట్లు అవుసరం ఒచ్చేవరకూ
మేం కనపడతామాండి.”

‘అదేనయ్యా వీళ్ళతో ఒచ్చిన చిక్కు.
అవుసరం తిరేవరకూ కాళ్ళావేళ్ళా పడి తిరు
గుతారు. అవుసరం చోటిపోగానే తెప్ప
కొలుస్తారు. మన వార్డు సంగతి చూచేరా?
ఎంత అధ్యానంగా ఉందో. రోడ్డుమీద
మనుష్యులు నడవలేరు. కాలవల్లో మురికి
నీరు కదలేదు.’

‘బాధ్య తెరిగినవా కైవరైనా కాన్సిల్లో
కొనెకదు బాబూ బాగుపడదానికి.’

‘ఈ నెల లో ఎలకస్తున్నాయి కదూ
మ్యునిసి పాలిటీది. మనవాళ్ళంతా నన్ను

నవుంసకతైలం

అంగ, నరములు బలహీనతచేంది
చిన్నదైన, తిరి యథాప్రకారమై పూర్తి
సాఖ్య మనుభవించుటకు 48 యేండ్ల
ప్రఖ్యాతి చెందినది.
1 సీసా రూ. 10/ వి. పి. రూ 1-0-0.
డా॥ రత్నం నన్నే మెడికల్ హాల్
మలక పేట బిల్డింగ్స్,
హైదరాబాద్, డిక్కె.

నిలువబడ మంటున్నారు. కాని నాకిష్టం లేదు. ఏమంటారు?

సెట్టిగారి మర్యాదల్లోని నిగూఢ రహస్యం ముసుగు తొలగించి బయటకు తొలగిచూచింది. ఇదా సంగతి. ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచేను.

‘చిత్తం. తమలాంటి పెద్దలు మావార్డుకు కాన్సిలరవండకన్న కొవలసిందేమంది బాబూ!’ మర్యాదకోసం అనక తప్పని మాటలవి.

‘హాయిగా ఉండే ప్రాణాన్ని కష్టపెట్టడం ఎందుకని ఆలోచిస్తున్నాను- ఎందుకంటే మనకీ గాడిదబరువు. ఏమంటారు.’

‘తమ రలా అంటే ఎలా. తమవల్ల ఉపకారాలు పొందబచ్చని మనవాళ్ళ ఉద్దేశం’

‘అదే ఉద్దేశం. అంతా ఒచ్చి నామెడ విరిచేరు. మొత్తంమీద ఒప్పుకోక తప్పింది కాదు. మీరంతా ఉన్నారకదా అన్న ధైర్యం కొద్దీ. ఏమంటారు.’

‘మనవాళ్ళకి మేలుచెయ్యడానికీ గాని మీకెందుకుబాబూ ఈ ఉద్యోగం. ఏదో మీలాంటి వాళ్ళొస్తేనే మాకు ప్రోత్సాహం.’ ఎందుకైనా మంచిదని ముందు

జాగ్రత్తన్న మాటలవి. ఏమో? ఎవరికి తెలుసు. ఈయనే కాన్సిలరైతే డబ్బున్నవాడు కాబట్టి.

‘ఏదో భగవంతుడింత మాకు పెట్టేదా? మాకు కొవలసిందేమిందీ? ఏదో కొందరకు సాయం చెయ్యడమేకాని. అందులో మీలాంటి వాళ్ళకు ముఖ్యంగా.’

నిజం చెప్పకేం. సెట్టిగారి ఈ ఆఖరి వాక్యం అదో విధమైన ఆశను కలిగించింది నాలో.

కామిగాడు యంత్రాంగ కలర్లు తెచ్చేడు. ‘ఇయ్యారా! పంతులుగారి కియో.’ సెట్టిగారు నావేపు చూపించేరు.

‘భోజనంముంది దెందుకులేండి.’

‘కలరు కేమయ్యా? ఎండలో పడినది చొచ్చేరు. ఎప్పుడు తిన్నాలో ఏమో?’

కామిగాడు కాగ్గు తీసిచ్చేడు. ఎండ దెబ్బకు నాకూ గొంతుక పిడచ కట్టిఉండటం చేత ఆకలి బాగా చేస్తుండడంచేత- ఎందుకంటూనే రెండుబుడ్డూ త్రోసేను. కొంచెం మృదయంగా కాంతి.

‘మాడండీ పంతులుగారూ! మన యింటికీ దగ్గరేకదా మనవార్డు మునిసిపల్ స్కూలు-అక్కడైతే యింత కష్టం

ఉండదు. నుమారు మైలు నడారికదాయున్నాడు.

‘చిత్తం. చాలా కష్టంగా ఉందిబాబూ రెండుపూటలూ తిరగటం. అక్కడ దొరికితే బ్రతికిపోదును.’

‘కొదుటయ్యా మరి. ఇంకెన్నాళ్ళు. ఒక్కనెల కష్టపడండి. అంతే.’

‘ఏదో. మీదయ్య.’ ఆయన కలిగించిన ఆశ బాగా అలుకుంది మృదయానికి.

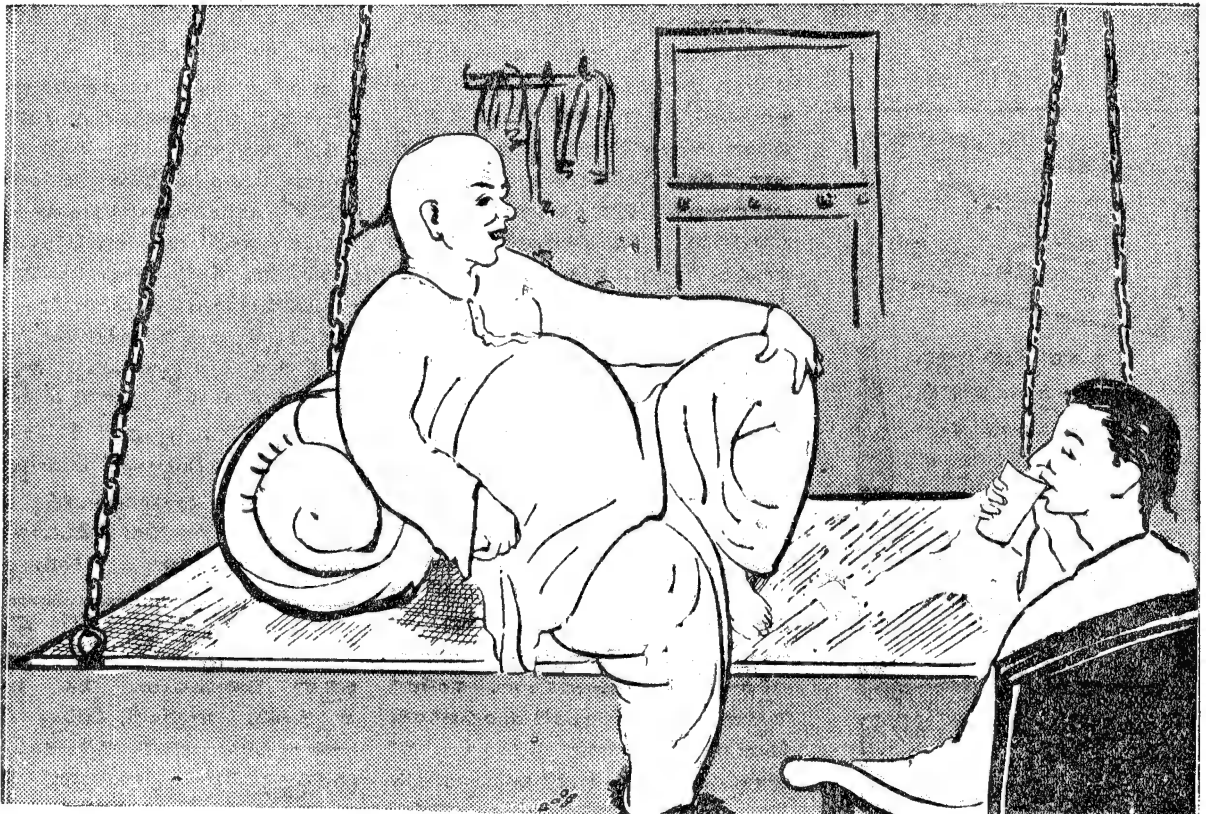
‘మనకి మనం సాయం చేసుకోవడంలో దయేముంది. మీరు మాకు సాయం చెయ్యడం మేము మీకుసాయం చెయ్యడం మన ధర్మం.’

‘మీలాంటి పెద్దల సాయం మాకు కావాలి గాని మేం చేసేదేమంటుంది బాబుగారూ.’

‘అదేమన్నమాట. ఒకరి సాయం ఇంకొకరికి తప్పకుండా కావాలి. మాటవగున కిప్పుడు చూడండి. నేను కాన్సిలరుగా నెగ్గాలంటే మీసాయం తప్పకండా కావాలి.’

‘మావలేమాతుందండి?’

‘అదేమన్నమాట. మీరు తలుచుకుంటే మీవాళ్ళ 25 ఓట్లూ మాకు వేయించగలరు. అది చాలదా. మీరు తలుచుకోవాలిగాని.’

‘మీరు ప్రయత్నిస్తారనే అని అర్థం. మనం రాకపోతే మనమని మీరు నిశ్చయించుకోవాలి. జరుగుతాయననుకోను.’

‘ప్రయత్నిస్తాను. అయితే పదే పదే వేయించగల ననుకుంటాను.’

‘అవి చాలు. ఆ విగిలినవాటికి కూడా ప్రయత్నించి చూడండి.’

‘అవును.’

‘పాపం. మీ కాలస్యమై నట్టుంది భోజనానికి. తుమిందండి.’

‘ఎంతమాటన్నారో? వస్తాను బాబూ శిలవ్.’

‘శిలవ్.’

* * *

సరిగా ఒంటిగంట అయింది. సెటిగారి దగ్గర శిలవు తీసుకొని తొందరగా యింటి వైపు ముహంతి ప్లేసు. ‘పాపం. మన పండులు చాల శ్రమపడుతున్నారా. ఎలాగైనా మునిసిపాలిటీలో వేయించాలి’ అన్న సెటిగారి మాటలు చెవులకు తగిలి నాలో ఉన్న ఆశల్ని రేకెత్తించేయ్. ఆశలు రేపిన ఆనందంలో అతి తొందరగా నడక సాగించేను. ఇన్నాళ్లకు కష్టం తప్పే మూచనలు భగవంతుడు ప్రసాదించేడు. సెటిగారి విజయా న్నాకొండీపోయి నా వ్యవధయం; ఆలోచనల్లో అంతరించేంది నా మనస్సు.

‘ప్రసాద్! ప్రసాద్!’ నడక నుండి

నకో పిలుస్తున్నట్టుంది. శర్మపరుగులాంటి నడకతో నా వైపు వస్తూ నిలబడమని పైగ చేస్తున్నాడు. ఆగక తప్పలేదు విసుగు కుంటూ.

‘ఏంరా శర్మా ఎక్కణించిరా?’

‘ఇలా గోవిందు దగ్గరకల్గి యిలా ఒప్పు న్నాను.’

‘ఏం? ఏం సంగతి?’

‘నీకు తెలుసుకున్నారా. నేను మన వాగుకు కాన్సిలరుగా నిలబడుతున్నాను. వాడి కాపంగతి కాబుదామని వెళ్తేను.’

‘బీహార్! సెటిగారికి నీకు పోటీ అన్న మాట! నవ్వుతూ అన్నాను.’

‘అవును. అతడు డబ్బున్న వాడు. అయినా మీరంతా ఉన్నారన్నదైర్యంతో నిలబడ్డాను నేను.’

‘శర్మా నేనూ ధర్మ ధారందాకా ఒకే బజిలో ఒకే క్రాసులో కలసి చదివేం. చాలా మంచివాడు. కాని ముక్కుకు నూటిగా పోయేమనిషి. దేశంకోసం చాలా కష్టపడ్డ దేశ సేవకుడు.’

‘మంచి పని చేసేవ్.’

‘నువ్వు తప్పకుండా సాయంచెయ్యాలి. గోవిందు ఓట్లన్నీ వేయిస్తానన్నాడు. నీవీ నాకు నమ్మకమే. ఏ మంటావ్?’

‘అలాగేలే.’

‘వస్తాను.’ శర్మ ప్రక్క సందులోకి పోయేడు సనుండి. నేనూ నాయంటికి పోయేడు ఆలోచనలతో. భోజనం చేస్తూ ఆలోచించేను. శర్మ తనకు చేతనలే తప్పకుండా సాయం చేస్తాడు. కాని తనగురించి గాని తనవారిగురించిగాని యితరులకు ప్రాధేయపడి కార్యాలు సాధించడానికి ఒప్పుకోడు. అటువంటివాడు నాకేం సాయం చేస్తాడు. సెటిగారు తప్పకుండా సాయంచేస్తాడు. సెటిగారికే నా ఓట్లు యియ్యడానికి నిశ్చయించేను.

* * *

ఎలెక్షన్ లో జా రానే వచ్చింది. ప్రాధున్నే శర్మ నా దగ్గర కొచ్చి ‘ఏంరా ప్రసాద్-మీ బాబులుగాడి ఓట్లు నువ్వు సెటికి మిన్నావులే! అని అడిగేడు. ‘ఎవడు చెప్పాడ్రా నీకు. అదంతా ఒక పంటలే.’ అన్నాను. నాకు తెలుసుకోలే నువ్వుదగా చెయ్యవని. వస్తాను. తొందరగా ఒస్తావు కదూ పోలింగు మూతుకు. అక్కడ సాయంచెయ్యాలి.’ తొందరగా పోయాడు అమాంకంగా. ఇంతలో సెటిగారి కారు మాయంటి ముందు ఆగింది. ‘మిమ్మల్ని తొందరగా రమ్మన్నారా’ అన్నాడు దైవరు. ‘సరే’ అని బట్టలు వేసుకొని బయలుదేరాను. పోలింగు స్టేషన్

దగ్గర జనం అప్పుడే చాలమంది మూగి ఉన్నారు. గెండు వైపులా కేన్వాసింగు ప్రారంభమయింది. సెటిగారి కారులో సేను దిగడం చూచిన శర్మముఖం ఆశ్చర్యం ప్రకటించింది. ‘ఏంరా?’ అన్నాడునన్ను చూచి. ‘ఏం?’ అన్నాను సేను ఎదురుగా. ‘ఇదేం టిలా చేసేవ్?’ అన్నాడు. ‘ఆయన సాయం చెయ్యమని బ్రతిమాలేడు.’ అన్నాను. ‘మన స్నేహం మరచిపోతున్నావ్’, మాటాడలేదు సేను. ‘సరేలే’ అని వెళిపోయేడు నిస్సహాయం.

సెటిగారిపిచ్చించిన పోడాలూ-కాట్టలూ-త్రాగుతూ భోజనమైనా చెయ్యకుండా రహస్యంగా ఆయనతరపున ప్రోపగాండా చెయ్యటంలో కొన్ని ఓట్లు శర్మ ప్రక్క నుండి యిటు వేపు తిప్పగలిగేను. మా పది ఓట్లు అనుకున్నట్లు ఖచ్చితంగా ఆయనకే పడాయి. సాయంత్రం 6 గంటలలో పోలింగు పూర్తయింది. ఆ రాత్రి ఓట్లు లెక్క కూడా జరిగింది. సరిగ్గా 5 ఓట్లు మెజారిటీతో సెటిగారు గెలిచేరు. శర్మ దీనంగా నా వైపు చూచేడు. సేను ముహంతి ప్లేసుకొని సెటిగారి మెడలో బ్రహ్మనందంతో పూలదండ వేసేను. ఆయన తరపు వాళ్లంతా ఆయన్ను ఎత్తుకొని జయ జయ ధ్యానాలతో యివతలకు తీసుకొచ్చేరు. ఆయన్నింటిపై దిగబెట్టి శిలవు తీసుకొని నేను యింటికి పోయేను.

ఆ గోజు రాత్రి ఆనందాతిశయంచేత సరిగ్గా నిద్ర పట్టలేదు. ఆ దినం పోలింగు స్టేషన్లో సేను పడిన శ్రమ చేసిన ప్రాపగాండా వేయించిన ఓట్లు వివరంగా మా ఆవిడతో వాడినపదం వాడకుండా వర్తించి చెప్పేను. నాతోపాటు నా భార్య కూడా నిద్రపోలేదు. కంఠ మూసేసరికి సేనుపడిన శ్రమకు సెటిగారు పదిమందిలోనూ నన్ను ప్రశంసిస్తున్నట్లు-అందరిలోనూ నన్ను గౌరవించినట్లు-మృగ నివలలో కమిషనరుతో వాదించి మా మృగనివల నూలులోనే ‘హెడ్ మాష్టరుగా వేయించినట్లు-తోటి మాష్టరంతా నన్ను శిష్యుగా చూస్తున్నట్లు-శర్మ కనబడ్డ వాళ్లందరితోనూ సేను చేసినదగా చెప్పి నన్ను నానారీతులా తిగుతున్నట్లు-

కుష్టు ★ బొలి

వగైరా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యారంటి చికిత్స, క్యాబులగు ఉచితం. జి.వి. గెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టరు) ‘భాస్కరాశ్రమము’ గోపాల పురం, తూ. గోదావరి.

వైబ్రా

గర్భాశయ రోగనివారిణి

సర్వ గర్భాశయ వ్యాధులను పూర్తిగా పోగొట్టి, సత్సంతానమును కలుగజేయుటలో మా వైబ్రా మిక్చర్ల ఘనవిజయం నది. అన్ని షాపులలో దొరకును.

రు 2-8-0

కృష్ణా రేబరేటర్

★ బెజవాడ ★

ఇంకా ఏవో-ఏవో దృశ్యాలు స్వప్నరూపంగా సాక్షాత్కరిస్తున్నాయి. ఎప్పుడు తెల్లవారుతుందా? ఎప్పుడు సెట్టిగారిచే ప్రశంసలు పొందుతానా అన్న ఆత్మీయ నమ్మితోగా ఆవరించింది. తెల్లవారింది. కాలకృత్యాలన్నీ తీర్చి కాఫీ త్రాగి సెట్టిగారింటికి బయలుదేరెను. కాలు తీసి యిద తల పెట్టేసో లేదో మా పొరుగింటి విధవామె ఎదురుగా ఒచ్చి 'ఏంబాబూ ఇంత తెల్లారగానే ఎక్కడకి పోతున్నావ్?' అని అడిగింది. నా హృదయం చివుక్కుమంది. గుండె ఝల్లుమనింది. 'ఎక్కడకూ లేదత్తా' అని ఎలాసో అని పసక్కు తిరిగి మంచంపై కూలబడ్డాను. 10, 15 నిమిషాల తర్వాత తొందర తొందరగా యిల్లుదాటి సెట్టిగారింటి వైపు బయలుదేరాను. శర్య ఎక్కడనుంచో అప్పడే ఒస్తున్నాడు. వాడు దాటి పొయ్యేవరకు ప్రక్కసందులో దాక్కుని, తరవాత బయలుదేరి సెట్టిగారిలు చేరెను. కామయ్యను పిలిచి సెట్టిగారే చేస్తున్నా' రన్నాను.

'రాత్రి నిద్రలేదు-అంచేత పరున్నాడు. ఇంకా లేవలేదన్నాడు.

'సరే' అని బడికి వెళ్ళి 10-30 ఎప్పుడో తుందా అని గడియారానికి కళ్ళ నంటించి బడి విడిచిపెట్టగానే పైకివేట కానాటికి స్వప్నిచెప్పి సెట్టిగారింటికి చేరెను. అదృష్టవశాత్తూ సెట్టిగారింట్లోనే ఉన్న నూచి నలు కనిపించినై ఎవరో స్నేహితులతో కలిసి లోపల నవ్వుకుంటున్నారు. బహుశ తమ ప్రత్యర్థికి సంభవించిన అపజయ విశేషాలు తలంచుకొని ఆనందిస్తున్నారు కాబోలు. రామిగాడు కనిపించేడు. విజయానంద నూచకంగా సెట్టిగారు స్నేహితులతో విందారగిస్తున్నారనిన్నీ పదిహేను నిమిషానికి కలుసుకోవచ్చుననిన్నీ చెప్పేడు. ఎందుకో మనస్సు కొంచెం బాధ పడ్డది. 'సరేలే' అని అక్కడ బల్లపై కూర్చున్నాను. 15 నిమిషాలు-అరగంట-

ఒకగంట అయింది-మిత్రు లొక్కొక్కరూ బయట కొనున్నారు. సెట్టిగారు కూడా చివరగా వారి ననుసరించి యివతల కొచ్చేరు. నుంచొని నమస్కారం చేసేసు విజయానందనూచకమైన చిరునవ్వుతో- ఆయన వద్దనుండి కృతజ్ఞత నాసిస్తూ. నన్ను చూచి నమస్కారా న్నందుకుని మిత్రులతో కలిసి వీధి గుమ్మంలోకి పోయి కలుగలోకి దిగేరు. నన్ను తృప్తిపరచడానికి చిన్న చిరునవ్వునా కనుపించలేదా ముఖంలో. సెట్టిగారిలోని యీ నిర్లక్ష్య భావానికి నేను నిర్విణ్ణుణ్ణుల కొయ్యబారి పోయేను. హృదయంలో లేగిన తుఫానుకు మెదడులో కట్టిన మేడలు కూలివడుతున్నై. అక్కడ నిలువ లేకపోయేను. ఎదురుగా ఒచ్చి 'శలవు తీసుకుంటాను బాబూ' అన్నాను సెట్టిగారివంక తిరిగి. 'ఇంకా కమిషనర్ను కలుసుకో లేదయ్యా! కలిస్తే నీసంగతి చెప్పానులే' అన్నాడు. 'చిత్రం' అని మాత్రం అని గిర్రన తిరిగి యింటి ముహం పట్టెను. 'ఓటు యిచ్చినందుకు దోయిగ మిప్పించాల టీయనకు' అన్న సెట్టిగారి మాటలు నా తలపై గాఢంగా గొడ్డలి ప్రేట్లు వేసేయి. గుండె బరువక్కింది. కాళ్ళిప్పుకుంటూ యిల్లుచేరెను. ఆ దినం భోజనం రుచించలేదు. మంచంపై బోర్లా పడిపోయేను. ఆపినా ఆగకుండా హృదయం లోంచి దుఃఖం బయట కువీకువీకి వస్తూంది. నానించి మా ఆవిడ కూడా ఆదినం భోజనం చెయ్యలేదు. జరిగిన విషయా న్నా విడకు చెప్పడానికి సాహసించ లేకపోయేను. ఆ రాత్రంతా నిద్రపట్టలేదు. శర్య నాకళ్ళ ఎదుట చిన్న బోయిన ముఖంతో సాక్షాత్కరిస్తున్నాడు. అతని స్నేహితులు నాస్థితికి నవ్వుతూ నా చుట్టూ నృత్యం చేస్తున్నారు. కాలం బరువుగా గడచింది. ఎట్టకేలకు తెల్లవారింది. విధిలేక కాలకృత్యలు తీర్చి బడికి బయలుదేరెను. సెట్టిగారు గుమ్మంలో నుంచొని కాలవలు తుడిచేవాడిని గద్దిస్తు

న్నారు-తన కాలవ సరిగ్గా తుడవటంలేదని. నమస్కరించేను. అందుకొని కమిషనర్ని కలిసేనయ్యా. ఖాళీ లేవీ లేదన్నాడు. 'అని మాత్రం అని లోపలికి వెళ్లిపోయేడు. రామి గాడు లోపల్నించి ఎవరితోనో నవ్వుతూ అంటున్నాడు 'ఓట్టిస్తే ఉద్యోగా లాస్తాయనుకున్నాడు 'పిచ్చిపంతులు' తగిలిన గాయంపై మరొక్క గాయం. తల దిమ్మగా ఉంది. చెవులు మూసుకొని శిరసు ఒంచుకొని నడక శోరుచేసేను. కొంతదూరము పోయి తలెత్తి చూడ్తున్నదా పాతకాలత్రోవ తప్పి ప్రక్కత్రోవలో పడ్డాను. శర్య యిల్లా సందులోనే ఉంది. తిన్నగా అతని యింటికి పోయేను శర్యకొళ్ళపై పడితూ పద చెప్పుకుందామని...

భారతప్రశస్తి

స్త్రీల ఆరోగ్య భాగ్యానికి
లోహ్రా

కేసరికుటీరం విమిటెడ్, మద్రాస్

పెటర్ సెల్సు అండ్ సర్వీస్ ఆంధ్ర ఎలక్ట్రికల్ హౌస్ లిమిటెడ్.,

హెడ్డాఫీసు: ఏ లూరు - విజయనగరం

ఫోన్: నెం. 58.

డిస్ట్రి బ్యూటర్స్:

పెటర్, పెటర్-ఫీల్డింగ్ ఆయిల్ ఇంజనుస్, క్లెయిన్-గ్రేస్
 పంపులు చెరకు గానుగలు

31-10-51

లడుగంటుతాయి. మామయ్యకు అపరాధం చేసినవాడవుతాడు.

‘కృష్ణ! మాడు! ఈ స్వల్పజీతంతో ఈ కుటుంబాన్ని ఎలా పోషించాలా నా కర్తవ్యమంటలేదు. ఆస్తులారమణిపేరనుంది. కామాక్షికి తగిన వరుణ్ణి మాసి పెళ్ళిచేశావంటే నీకు సప్తపుణ్యక్షేత్రాలు తిరిగిన ఫలమొస్తుంది’ అన్న మామయ్యమాటలు చెవిలో మారుమ్రోగాయి. చివరికి నిశ్చయానికి వచ్చాడు రాధాకృష్ణ. ‘మామయ్యకు సాయంచేసి తిరాలి. కామాక్షిని పెళ్ళాడాలి.’

‘కామాక్షి కేం లోటమ్మా? ఆమెను చేసుకుంటే ఏం లోపమమ్మా?’

‘నీకూ నాకూ అది సమ్మతమే, కాని నాన్నగార్లు దీనికి సమ్మతించారని నేను కలలో కూడా అనుకోను. పాపం! తమ్ముడిని పట్టుకుని పీడిస్తున్నాం. ఎలాగో మీ నాన్నకు తెలియకుండా కామాక్షికి చదువు చెప్పించాం...’ అని నిట్టూర్చి నిస్సహాయ తనకనబర్చింది శాంతమ్మ.

‘ఏమయినా సరేనమ్మా. నేనీ పెళ్ళికి ఒప్పుకోను. కామాక్షిని వివాహమాడి తిరుతాను. తప్పుడు. మామయ్యకు ఈ పాటి ఉపకారం చేయలేకపోతే నేనెందుకు? అనరి

చాడు; ఆవేశంతో రాధాకృష్ణ. ‘అంతే నన్నదేని యంతరాత్మ.’

తల్లెత్తాడు రాధాకృష్ణ. ఎదురుగా రామయ్యగారు పరుపు పటపట కొలుకుతూ నిలబడున్నారు. అతని ఆవేశం, ధైర్యం, ఊణంలో ఎగిరిపోయాయి, కుక్కినపేనులా గయిపోయాడు. శాంతమ్మకూ డాకంగారు బడిపోయింది.

‘ఇదా నీ ఆలోచన? వైగా నా దగ్గరి జానకమ్మ బాగాలేదని వాగుతున్నావా? దొంగపీనుగా! నీకు ఇంత చదువు చెప్పించి నిన్ను అభివృద్ధిలోనికి తీసుకువచ్చినందుకు నామీదనే కత్తిగడుతున్నావా? కట్టుకో. నీ యిష్టం వచ్చిన వారిని కట్టుకో. నేను చెప్పిన విధంగా నడచుకోవటమిష్టమయితే ఈ యిష్టానికి ఉండు. లేకపోతే బయటకు నడు. అంతే. కాని నీ మేలు కోరి చెప్తున్నాను. ఈ సంబంధాన్ని త్రోసేయకు. నీకూ మంచిది. నా మాటా నిలుస్తుంది. జాగ్రత్తగా యోచించుకో. అన్నారు రామయ్యగారు. రాధాకృష్ణ ఏమీ సమాధానం ఇవ్వకుండా పొర్లుకీ బయలుదేరాడు.

యోచించాడు, చీకటిపడేవఱకు మెదతుతో కుస్తీ పట్టాడు. ఇద్దరు ముగ్గురు

స్నేహితులు వస్తే ఈ చిక్కును విడదీయమన్నాడు. ఎవరికి తోచిన విధంగా వారు సలహాయిచ్చారు. చివరి కతను రెండే నిర్ణయాలకు వచ్చాడు. తన ఆశయాలకు ఉద్వాసన చెప్పి మామయ్యను కష్టాల పాలు చేయాలి. లేకపోతే తండ్రి ఆస్తిపై ఆశలు వదలుకొని కామాక్షిని కట్టుకోవటం. మొదటి నిర్ణయాన్ని హృదయం లోనికి చొరసేయకుండా ధైర్యాన్ని కాపలా పెట్టాడు. తిన్నగా మామయ్యతోరికి పోయాడు. మామయ్య ఇంత హఠాత్తుగా దిగిన రాధాకృష్ణను చూచి ఆశ్చర్యపోయాడు.

‘ఏరా! ఉత్తరం ముక్కుయినా పడేకుండా దిగావు?’ అనడిగాడు.

రాధాకృష్ణ అరుగుమీద తాపీగా కూర్చుని సంగతి సందర్భాలను విడమర్చి చెప్పి తన మనోనిశ్చయాన్ని తెలియజేశాడు. రత్నం సంతోషంతో ఎగిరి గంటేయలేదు. తండ్రి అనుమతితో రాధాకృష్ణ కామాక్షి నడగటానికి వస్తే ఆనందంతో ఉప్పొంగి పోయేవాడేమో!

‘నాన్న అలా గంటాడు కాని నిన్ను (13-వ పేజీ కూడండి)

పల్లలునున్నదైన

‘ఏమమ్మా శకుంతలా, ఏం చేస్తున్నావ్,’

‘రండమ్మా మాణిక్యమ్మగారూ..... యిదుగో గోంగూర ఒలుస్తున్నాను. మొన్న మా ఆడబడుచు గుంటూరునుంచి వస్తూ యిది యంత దెచ్చి పడేశారు. మావారు గోంగూర పచ్చడింటే చెవి గోసు కుంటారు. ఏదో యంత పచ్చడి పెట్టేస్తే ఎప్పుడో ఆదగువు లేకపోయినా అంత యిబ్బంది ఉండదు’

‘మరే నేనూ ఒలవనా?’

‘వద్దండీ, పెద్దలు మీకెందుకంత శ్రమ.’

‘ఆ. శ్రమ కే ముందమ్మా, సరే, యీ మధ్య ఏమిటి సంగ తులా?’

‘ఈమధ్య పెద్ద గొడవే జరిగిపోయిందిండోయ్.’

‘ఏమిటది?’

‘అదే, వినండి చెబుతాను... మాయింటికి చూడిగ్గనతల ఓ తల మాసిన ఆవిడా, ఆవిడికి ఓ కూతురూను. వారికి నాకూ యీమధ్యనే కలిసింది లెండి’

‘ఎలా కలిసిందీ?’

‘ఆవిడ కూతురికి అప్పడప్పుడు గుండెల్లో నొప్పి వస్తూంటుందిట. మీ అన్నయ్యి మందు లిస్తూంటారు గదూ, ఎవరో చెబితే విన, ఆ వెడవావిడ, అదే గుబ్బమ్మగారు, ఓ నాటి దీపాలెట్టేవేళ మాయింటికి చక్కా వచ్చింది. మీ అన్నయ్యి మందు లిస్తూండే వారు. ఏమందులూ యంత బాగా త్వరగా పని చెయ్యలేదని గుబ్బమ్మగారు నాలుగు రోజులపాటు మందులు పట్టుకొని దండోయ్—మీ అన్నయ్యి ఏదో లేనివారు గదా అని దమ్మిడి అడగలేదు కుమండీ... ఇలా వెడితే బాగానే ఉండును—’

‘ఏం జరిగిందీ?’

‘అప్పుడూ, యిప్పుడూ కట్టింది అంతా మొత్తం రెండోందలదాకా యీ మధ్య మాకు వడ్డీ వచ్చింది. అలా వాడేస్తే ‘పులునూ, బెల్లం’ కింద అయిపోతుందని బిగ్గెచ్చు ఓ గది కట్టిద్దా మనుకొన్నాం— అన్నీ మాయింట్లోనే ఉన్నాయి గాని ‘పార్’ మాత్రం లేకపోయింది. అప్పుడు పోనీ మనవాళ్ళేగదా అని గుబ్బమ్మగారికి, కబురు పెట్టేను’

‘పార్ పంపించిందా?’

‘పంపించక పోయినా బాగానే ఉండును. వెంటనే పంపించింది. పంపి

చిన పావుగంటకు ఆవిడొచ్చి మందు తీసుకువెళ్ళింది. ఆవాళ్ళలా కూలివాళ్ళు పని చేశారు. ఆ సాయంకాలం అయేసరికి పార్ కనపడలేదు’

‘ఏమైందీ?’

‘ఏమో, అదేతమాషా! మాడేశ్వరుంచి పని చేస్తున్నారు. మా పనివాళ్ళను అనుమానించవలసిన పని లేదు’

‘మరేమైనట్లు?’

‘ఏమో, అది మొదలు—మాణిక్యమ్మగారూ, మీరు నమ్మకాలో నమ్మకాలో గాని గంటకు పడేసి కబుర్లు—‘మా పార్ కదీ? మా పార్ కదీ? అనుకుంటూ...యిదేం’ వెండా, బంగారమా చెప్పండి మేము దాచేసుకోవడానికి?’

‘ఎంతమాట?’

‘మేనూ, బుర్బులు ఎక్కువైపోయి— ఆనెల గడవకే యిబ్బంది పడుతుంటే... గడీగడీకి యిదో కబురా? నాకు వల్లమండి ‘గుబ్బమ్మగారూ, మేమేం మరోలాంటి మనుషులంకాదు. కొద్దిగా యిబ్బందిలో ఉన్నాం...చేతికి సామ్మూఅందుకురాగానే

మధ్య గది అదీ కట్టించి తడిసి మోపుడై యివ్వడానికి సామ్మూ లేకపోయిందిగాని, మేమేం ఉంచేసుకుంటామా, త్వరలో మేమేమిచిది చూసికొనియిస్తాం వెళ్ళండి’ అన్నాను. పోవచ్చునా. మళ్ళీ తుణులో వచ్చిందండోయ్,

అబ్బబ్బ! వింటున్న నాకే విసువేస్తోంది వచ్చి ఏమిందీ?’

‘వచ్చి, ‘శకుంతలా, మళ్ళీదొరకమంటే మాత్రం యంత భేష్టైన పార్ దొరుకుతుంది టమ్మా, యిలాంటి పార్ ఎలా యిచ్చావ్, ఏమంటూ యిచ్చావ్? అని ఆ మనిషి నన్ను నిలవనియ్యడం లేదంటే నమ్మకా’ అంది.’

‘ఆ మనిషి’ ఎవరమ్మా?’

‘ఏమో, ఆ ఎదురుగుండానే ఉంటాడో దిగంబరస్వామి’ ఎవరని చెప్పను? వాళ్ళకూ బీళ్ళకు ఏం సంబంధమో, సహాశస్త్రాలూ చేస్తూ ఉంటాడు.’

‘బాగుంది, అప్పుడు మవ్వేమన్నావ్?’

‘మీ అన్నయ్యి అప్పుడే లేచి మొహం కడుక్కుంటున్నారు. ఒళ్ళుమండి అయినే

శ్రీ అవసరాల రామకృష్ణారావు

మీ పార్ తుణులో కొనియిచ్చేస్తాం’ అన్నాను. సరే అని ఊరుకోవచ్చా, మర్నాడు పొద్దున్న గిరుక్కున తిరిగొచ్చి

‘అమ్మాయ్ - మా పార్ అందరిలాంటిది కాదు. అయిదు రూపాయలుంటే యిలా యియ్యి సంతలో తప్ప అలాంటి పార్లు దొరకవు’ అంది. ‘ఇంతోటి పార్ల కోసం అంత దూరం వెళ్ళాలా? మీ కూతురి అధర ద్వారం బిష్పలే ఒకటా రెండా అలాంటివి ముప్పైరెండు దొరకవు?’ అని మనసులో అనుకొని

‘అయినా పార్లో పెద్ద ప్రత్యేకత ఏమిటమ్మా?’

‘ఏమో చూడండి ఆశ్చర్యం? ఆ సలు పార్ రూపాయి పట్టాలుగణాలు కుమండీ మంచిదయితే అంతా కలిపి మహా అవులే రెండున్నర అవుతుంది. సహానికి సహం కమిషన్ బాగుందా?’

‘అయితే నువ్వప్పుడేమన్నావ్?’

‘ఏమంటానూ, ‘అదేమిటి గుబ్బమ్మగారూ, అన్ని సార్లు అడుగుతారు? యీ

తగులుకొన్నారు. జలకడిగేశానంటే నమ్మండి.’

‘మంచిపనిచేశారు, ఏమన్నారేమిటి?’

‘ఒహాళ్ళ కొహళ్ళు స్నేహాన్నిబట్టి అనేకం యిచ్చుకుంటాం, పుచ్చుకుంటాం, యంత రాద్ధాంత సిద్ధాంత మేమిటి? ఎందుకిచ్చావని అడగడ మేమిటి సబువు లేని మాట? అలా అయితే యిన్నాళ్ళబట్టి దమ్మిడిఅయినా యివ్వకుండా మండులెలా పట్టుకొనుతున్నారు? అంతా మొత్తం పదిహేను పై మాటగా మండుల ఖరీదు అయింది. ఫీజు అయిదు. మొత్తం యిరవై. మీ పార్ ఖరీదు పోనీ మీరన్నట్టు అయిదు. మిగిలిన పదిహేనూ తెచ్చి యిలా యివ్వండి’ అని గట్టిగా అన్నాడు.

‘తగినట్టే చెప్పేరు. ఆవిడ ఏమిందీ?’

‘అబ్బో, ఆవిడ తక్కువదా? ‘మీ మండులు మాకు పనే చెయ్యలేదండీ.’ దాంతో మీ అన్నయ్యకు చిర్రెత్తిదులిపేశారు.’

తలపులుగున్ననా?

'దులి పెయ్యరూ మరి? గడికోమాటా?'

'ముందు తెగపాగిడి, ఆ తరువాత పని చెయ్యలేదంటే కోపంరాదా? ఆ కేకలికి జడిసి సుబ్బమ్మ మరిమాటాడితే ఒట్టు'

'మరి, రాలేదన్నమాట?'

'ఉ హూ. అయినా మన కందుకండి పెధవపార? మొన్న నే కొని తెచ్చు పరిపించేస్తాం'

'అయితే, యింతకి పార ఎవరు తీసుకున్నాకో తెలియలేదన్న మాట'

'లేదండీ'

'పారంటే జ్ఞాపక మొచ్చిందీ, యీ మధ్య మాయింటి ముందు కాలువ బాగుచేయించు కుందామని మేమూ ఒకళ్లదగ్గర పార తెచ్చాంనుమా'

'అలాగా, దీనికింత అయిందా, త్వరగా యిచ్చేయండి మాణిక్యమ్మగారూ గోజాలు మంచివికావు. ఇంతికి ఎవరిదగ్గర పుచ్చుకున్నార?'

'మాయింటికి ఎదురుగుండా, ఒకావిడి ఉండి లెండి, కొద్దిగా పళ్ళు ఎత్తుగా ఉంటాయ్, ఒకా లు యాడుస్తూ నడుస్తుంది...'

'బుగ్గ మీద కాలినమచ్చ ఉంటుంది, అవిడెనా?'

'అవునవును, నీకెలా తెలుసా?'

'అవిడె సుబ్బమ్మ కూతురేనండీ?'

'అయ్యో, అలాగా, మరి మీరు కొనివ్వలేదుకదా, వారికి మరోపార ఎలావచ్చింద?'

'అదే ఏచిత్రం గా ఉంది. మీకు యిచ్చిన పార ఎలాంటిది?'

'పట్టుకొనే పిడిదగ్గర అడ్డంగా మూడు గిరిలూ...'

'అయ్యో... అది వారు మాకిచ్చిన పాశే నండీ !!!'

'మరి నీకిచ్చిన పార ఎవరు దొంగించినట్టు?'

అతని కేమీ అర్థమయింది గాదు. 'సంగతే మిట' నడుగకుండా బయటకు పోగాడు. అతను తిరిగి వచ్చేసరికి రత్నం కేకలు వేస్తున్నాడు.

'ఇంతకి నువ్వు రాధాకృష్ణను పెళ్ళాడ నంటావ్? పిచ్చి బాగా ముదిరింది. అసలు నిన్నింతవరకూ చదివించటం నాతప్పు. మీ అమ్మ రణగిల పెడితే ఒప్పుకున్నాను. ఇప్పుడది నాకొంప తీసింది.

రాజారావుతో పోతావా? వాడిని నువ్వు ప్రేమించటం మేమిటి? వాడు నిన్ను నిజంగా ప్రేమిస్తున్నాడనుకున్నావా? దొంగపీనుగ. ఆశ తీరగానే వదిలేస్తాడు. పాడుకాలం! ఎంత అక్రమంగా ఉంది వ్యహారం'

'ఆయనలాంటివారు కారు నాన్నా. నన్ను స్వయంగా వచ్చి వివాహం చేసుకుంటారు చూడు. ఆ కోతిమొహా న్నైనా కట్టుకుంటాడు? అసంబోంది కామాక్షి ఏడుస్తూ.

రాధాకృష్ణ తండ్రి ముందున్న సెకాలజీ పాఠం గుర్తుకొచ్చిందతనికి. నాలిక్కర చుకున్నాడు. తన సౌందర్యానికి తానే మురిసిపోయేవాడు. ఒకమాట ద్రామాలో పేషం వేయవలసినదే తనకు 'మేక్-ఆప్' అక్కర్లేదన్నారు. అటువంటి తన్ను కామాక్షి 'కోతిమొహా' మంది అతని ముఖ కళ మారింది. ఆశారేఖలు నిరాశారేఖలు అయ్యాయి. తండ్రితో పోలాడిన వటం మొకటే మిగుల యివట్టుకన పడింది. తనకింత పరాభవం జరుగుతుందనుకోలేదతను. కామాక్షి తను కోరటమే తడవుగా కాళ్ళమీద వచ్చి వ్రాలుతుందనుకున్నాడు. కాని ఆ కలలన్నీ పగటి కల అయ్యాయి. అతనికి కామాక్షిమీద కోపం ముంచుకొచ్చింది. తక్షణం రైల్వేస్టేషనుకు బయలుదేరాడు.

అతను రైల్వేస్టేషన్ చేరుకున్న అరగంటకు కామాక్షిచెల్లెలు అతని యెదుట ప్రత్యక్షమయింది.

'మీకి ఉత్తరం ఇచ్చి రమ్మన్నది మా అక్కయ్య' అనాక ఉత్తరం అందిచ్చి చెల్లిపోయింది. అత నాత్రంగా ఉత్తరం విప్పి చదివాడు. తను రాజారావును మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమిస్తోందని, తన ప్రేమను రాధాకృష్ణ స్వస్థం చేస్తున్నాడని, అలాగ చేయటం వదులుకున్న వాడికి ద్రవ్యం కాదని, నాన్నను ఒప్పించి ఎలాగయినా రాజా

రావుకు తనకు వివాహం జరిగేట్లు చూడమని మొరపెట్టుకుంది కామాక్షి. రాధాకృష్ణ ఉత్తరం మడిచి జేబులో పెట్టాడు. మరి విడునిమిషాల్లో ధూమశకటం వచ్చింది. తన స్వగ్రామానికి బయలుదేరాడు.

అతని మెదడంతా ఆలోచనలతో నిండి ఉంది. తలచినవని సాగలేదు. కామాక్షిని పెళ్ళిచేసికొని మామయ్యనెత్తిమీది బరువు దింపుదా మనుకున్నాడు. కాని అక్కడ కథ అడ్డం తిరిగింది. ఇక తండ్రి అంగీకారానికి తలవంచటమే మంచిది. అతని వ్యాధయం జానకీ గుణగణాలను రూపురేఖలను పరిశీలించింది. చివరి కామెను తన అర్థాంగి గాచేసుకోవటానికి నిర్ణయించాడు.

ఇంటికి రావటంతో రాధాకృష్ణ తండ్రి ముఖం వాడి ఉండటం గమనించాడు. అందుకు కారణం తన ప్రవర్తనని ఊహించాడు.

'చూశావుగా! ఎంతవనయిందో! నిజేవంటాంటి సంబంధంకాస్తా ఎగిరి పోయింది. ఈ కాలపు వాళ్ళంతా ఇంతే ననుకో. ఇన్నాల్సూ తలిదండ్రులు ఏది చెప్పే అది వినేవారు. ఇప్పుడో! అందరికీ స్వతంత్రం వచ్చేసింది. ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తున్నారు' అన్నారని రామయ్య గారు

'ఎవరునాన్నా అలాగ ప్రవర్తించింది?'

'ఎదురుగా కనిపిస్తున్న నువ్వొకడివి. పెద్దదల్లో ఒకతే పెద్దల్లాంటిది. ఇంకా ఎంతమందో! రాధాకృష్ణ కేమీ అర్థమయిందికాదు.

జానకి నిన్ను చేసుకోవటానికి అంగీకరించలేదట్రా. సుందరం గారు ఆమె అభిప్రాయాన్ని కనుక్కుకుండానే నాన్నకు మాటయిచ్చారటరా. ఆయన పాతకాలం మనిషి. తండ్రి అభిప్రాయానికి సంతానం తలొగ్గుతుందని అనుకున్నారు. జానకి అంగీకరించలేదనేసరికి నాన్నకు కోపం వచ్చి 'అప్పగనలాంటి పిల్ల మా కామాక్షి. ఆమెను తీసుకువచ్చి నా కొడుకుకు పెళ్ళి చేస్తాను' అనన్నారుట. ఇక నీ అభిప్రాయం నేరవేరినట్లే. పంతులు రావాలి. ముహూర్తం పెట్టాలి. అంతే తరువాయి.' అని పథివా ర్తన బయటకు వదిలింది కాంతమ్మ.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

రావుకు తనకు వివాహం జరిగేట్లు చూడమని మొరపెట్టుకుంది కామాక్షి. రాధాకృష్ణ ఉత్తరం మడిచి జేబులో పెట్టాడు. మరి విడునిమిషాల్లో ధూమశకటం వచ్చింది. తన స్వగ్రామానికి బయలుదేరాడు.

అతని మెదడంతా ఆలోచనలతో నిండి ఉంది. తలచినవని సాగలేదు. కామాక్షిని పెళ్ళిచేసికొని మామయ్యనెత్తిమీది బరువు దింపుదా మనుకున్నాడు. కాని అక్కడ కథ అడ్డం తిరిగింది. ఇక తండ్రి అంగీకారానికి తలవంచటమే మంచిది. అతని వ్యాధయం జానకీ గుణగణాలను రూపురేఖలను పరిశీలించింది. చివరి కామెను తన అర్థాంగి గాచేసుకోవటానికి నిర్ణయించాడు.

ఇంటికి రావటంతో రాధాకృష్ణ తండ్రి ముఖం వాడి ఉండటం గమనించాడు. అందుకు కారణం తన ప్రవర్తనని ఊహించాడు.

'చూశావుగా! ఎంతవనయిందో! నిజేవంటాంటి సంబంధంకాస్తా ఎగిరి పోయింది. ఈ కాలపు వాళ్ళంతా ఇంతే ననుకో. ఇన్నాల్సూ తలిదండ్రులు ఏది చెప్పే అది వినేవారు. ఇప్పుడో! అందరికీ స్వతంత్రం వచ్చేసింది. ఇష్టం వచ్చినట్లు ప్రవర్తిస్తున్నారు' అన్నారని రామయ్య గారు

'ఎవరునాన్నా అలాగ ప్రవర్తించింది?'

'ఎదురుగా కనిపిస్తున్న నువ్వొకడివి. పెద్దదల్లో ఒకతే పెద్దల్లాంటిది. ఇంకా ఎంతమందో! రాధాకృష్ణ కేమీ అర్థమయిందికాదు.

జానకి నిన్ను చేసుకోవటానికి అంగీకరించలేదట్రా. సుందరం గారు ఆమె అభిప్రాయాన్ని కనుక్కుకుండానే నాన్నకు మాటయిచ్చారటరా. ఆయన పాతకాలం మనిషి. తండ్రి అభిప్రాయానికి సంతానం తలొగ్గుతుందని అనుకున్నారు. జానకి అంగీకరించలేదనేసరికి నాన్నకు కోపం వచ్చి 'అప్పగనలాంటి పిల్ల మా కామాక్షి. ఆమెను తీసుకువచ్చి నా కొడుకుకు పెళ్ళి చేస్తాను' అనన్నారుట. ఇక నీ అభిప్రాయం నేరవేరినట్లే. పంతులు రావాలి. ముహూర్తం పెట్టాలి. అంతే తరువాయి.' అని పథివా ర్తన బయటకు వదిలింది కాంతమ్మ.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

రాధాకృష్ణ ఏమీ అనలేక దిగ్భ్రమమై కురిసిపోతూ కూలబడ్డాడు.

స్వయంవరాలు

(13-వ పేజీ తరువాయి)

విడచి ఉండలేదురా. అమ్మమాత్రం ఉండగలదా? ఊరికే అలాగ భయపెట్టాడు. అనభయం ఇచ్చాడు మామయ్య. రాధాకృష్ణ పరమ సంతృప్తి చెందాడు.

మరునాడు ప్రాద్దన్న తండ్రి కూతురల మధ్య రగడ జరుగుతున్న విషయం గుర్తించాడు రాధాకృష్ణ. కామాక్షి ఏడుస్తోంది.

కార్మికుడు బూతుపంచాంగంతో నోరు పారవేసుకుంటున్నాడు. ఒక ఆంగ్లో ఇండియన్ లేడీ మహిళాస్వాతంత్ర్యవాదిని చూచుచేయాలనేమో, వీళ్ళందరినీ ప్రోత్సహించి బస్సు ఎక్కబోవడంలో చాకబారు సిల్క్ గౌను పురుగుచిరిగింది. దానితో ఆ లేడీ కాల్ రూపం చాల్చిందంటే నమ్మండి. నా వారసు లందరినీ, “ఇడియట్స్...బ్రూట్స్” అని శపిస్తూ చేసేది లేక పక్కకు తప్పుకుంది. ఇదెలాగూ మనకు లాభంలేదని నేను అలాగే నిలబడ్డాను. ఈ నిలబడడంలో మాత్రం అంత రార్థం లేదా అంపారేమో? లేకేం?... ఈ తెగిన చెప్పులజోడుతో బస్సెక్కడం, అందులో ఇంత గుంపులోనా చెప్పండి. మళ్ళీ బస్సువచ్చేసరికి కనీసం అర్ధగంటేనా పడుతుంది. ఉమ్మరుమంటూ పక్కకు తిరిగి చూసేసరికి ఆ సోగకండ్ల సుందరి కూడా అక్కడే నిలబడి ఉంది.

తెగిన చెప్పులను ఈడ్చుకురావడంవల్ల కాళ్ళునొప్పులు పుట్టాయి. చెప్పులమీద అమితంగా కోపంవచ్చి ఒక్కసారి వాటి పైపు తీసుకుంటూ చూశాను. అదే సమయానికి ఆమె నా కాళ్ళవంక చూసి, వచ్చేసమయం ఆపుకుంటూనే చేరుమాలను నోటికి అడ్డం పెట్టుకుంది. నావంక చూస్తూ, నాకు సిగ్గు అనిపించింది. ఎక్కడలేని అభిమానం వచ్చింది. కానీ చేసేదేముంది?...ఆమె ఖరీదైన బట్టలు, కాండల్లు చూసి, సిగ్గుపడితేమటుకు క్రొత్తవి ఎలా వస్తాయి నాకు? సంసార భారం ఎక్కువ అవడంతో ఇటువంటి అభిమానాలు ఏనాడో వదిలేశా. మాసికలు వేసినబట్టలు, తెగిన జోళ్ళూ వేసుకుంటూనే జీవితం అలవాటుపడింది. అందుకని నాకా విచారంలేదు. పైగా నేనూ ఆమెతోపాటు నవ్వి, “ఒకసారి న్యూసుపేపరు ఇవ్వండి” అని ఇంగ్లీషులోనే అడిగా. ఆమె అందించింది. దరహాసిని, బి.ఎ. అని గుండ్రంగా చెక్కబడిన ఆ తురాలను చూసి నాకళ్ళు జోలు మన్నాయి. మాయ దారి మనసు ఉగుసుంటుందా? “దరహాసిని, మధురభాషిణి, చవచాశ్వేషిణి” అని నాలో ఏదో తీయని రాగం బయలుదేరింది. మా క్రిమితి ప్రపంచధర్మం స్ఫురణకు వచ్చి, అప్పటికప్పుడే పరాయి స్త్రీకదా అని మనసులోనే తంపలువేసుకొని, “అప్రాప్తమనోహరి” అనే పేరుతో ఒక ఖండకావ్యాన్ని వ్రాసి, నాతోపాటు ప్రభలను కూడా విలాపింప చేద్దామనుకున్నా. కాని ఇంతకుముందే ఇదే కిరీకతో ఎవరో వ్రాసినట్టు జ్ఞాపకం

వచ్చి, ఛా...ఒకరు వాడిన పేరు మనం ఎందుకు వాడాలని ఆ ఉద్దేశాన్నే విశ్లేషించేశా.

ఇంతలో రెండుతమ్ముల బస్సు వచ్చి ఆగింది. వారసులు చాలామంది తగ్గడంవల్ల కుస్తీపట్టడండానే బస్సు ఎక్కుతున్నాం. కొంతమంది ఎక్కాక ముందు దరహాసిని ఎక్కండి. నేను ఎక్క బోతూంటే, “క్రింద సీటు లేవు మీదంతమ్ముకు వెళ్ళు” మన్నాడు కండ్లరు, ఓపెద్ద నియంతలా పోజుపెట్టి. ఎక్కడలేనంత, అసలు సీటు ఉందని చెప్పినందుకు కండ్లరుకు ధన్యవాదాలు తెల్పాల్సిందే కానీ, ఆ తొందరలో చకచకా మీదంతమ్ముకు ఎక్కాను.

రాణీగంజిలో బస్సు ఆగింది. అంతా దిగుతున్నారు. నేను మటుకు చంటనే దిగకుండా ఆలోచనలో పడ్డాను. చూస్తూ చూస్తూ చెప్పులు బస్సులో వదిలిపోవడానికి మనసు వసకొడుతున్నది. పాపం! రెండుసంవత్సరాలనుంచి నాపాదాలను ఆశ్రయించుకొని ఉన్నాయనే మమకారం నన్ను పీడించింది. ఇందులో నీ స్వాధ్యం లేదా అంటారేమో, లేకేం బాప్సేడంతి వుంది. ఈ నెలలో బడ్డెట్టు అనుకున్నదాని కంటే దాటేపోయింది. మళ్ళీ ఇహ చెప్పులకు ఎక్కడనుంచి తేనూ? అందువల్ల మళ్ళీకాస్తరిపేరీ చేయనే అధమం మరో నెలైవా గడవవచ్చని, పై నెలలో ఎలాగో తంటాలు పడి కొందామనీ నిర్ణయించుకున్నాను. కాని, రిపేరీ చేయించడానికి కూడా వీలులేకుండా ఉన్నాయి. ఊ... అంతగా అయితే, ఇంకో అణా ఆ చెప్పుల దర్జివాడికే ఇచ్చి గట్టిగా ప్రయత్నిస్తే సరి

అనుకున్నా. అసలు ఇప్పుడు బస్సు దిగి ఇంటిదాకా నడవడం ఎలాగా అనిపించింది. నీకటి పడుతున్నదిగా, అయినా ఇప్పుడు చెప్పులున్నదీ లేనిదీ ఎవరు చూడొచ్చారలే అని మనస్సుకు సరిపెట్టుకున్నా.

దరహాసిని న్యూసుపేపరు బుద్ధిపూర్వకంగా కాకపోయినా, అవసరాన్ని బట్టి కొట్టి వేయాలనుకున్నా. ఆమె ఈపాటికి దిగిపోయేఉంటుందని చెప్పులజోడు ఆ న్యూసుపేపరులో కట్టి, అందరికంటే చివరికే దిగాను. గుండె దడదడ కొట్టుకుంది, దరహాసిని అక్కడే నిలబడటంచూసి. ఒకసారి నా కాళ్ళవంకా ఒకసారి పేపరులో కట్టిపెట్టుకున్న చెప్పుల జోడువంకా చూసి నవ్వింది. మనస్సు కలుక్కుమంది నాకు. సిగ్గుతో అభిమానంతో ఆ కారుకింద పడిచావాలన్నదే కానీ, ఈ ఘటం డెల్టె అయిపోదాకా గ్యారంటీ అని ఒక జ్యోతిష్కుడు చెప్పడంవల్ల చావ లేకపోయాను. తడబడే మాటలతో, “తుమించారి.....పేపరు” అన్నాను. “పరవాలేదు రెండి” అంటూ ఆమె సిద్ధంగా ఉన్న స్టేషన్ బస్సులో ఎక్కింది. అమృత్యు బ్రతుకుజీవుడా అనుకున్నాను. మొదట, నలుగురిలో ఎంత రభస కావాలన్నప్పుడోనని భయపడ్డాను. అందులో ఆమె బి.ఎ. చదువుకున్న మహిళ. ఛదామడ నాలుగూ తిడితే నా గతేంకానూ?...ఇంకా నయం...ఇవాళ లేచినవేళ మంచిదేఅయింది. అయినా ఇంత స్వల్పవిషయానికే ఆమె తొందర పడుతుందా నాపిచ్చికారి.

తెలిసినవాళ్ళవరేనా కనబడతారేమో ఎలారా భగవంతుడా అనుకొంటూ, ఫుట్ పాత్ మీదుగా నడుస్తున్నాను, వరగా తలొంచుకొని. కాని, అనుకున్నవన్నీ సక్రమంగా జరిగిందే ఇహలేని దేముందీ? నేనూ ఈపాటికి కనీసం, ఏ.ఎమ్. ఎల్. ఏ. నో అయేనాటి, “ఏంరోయ్!.....నిటారుగా డిక్కులు చూస్తూ నడిచేవాడివి తలొంచుకొనినడుస్తున్నా వేం ఖర్చురా?” అన్నాడు కాస్ట్రీ వెనుకనుంచి వచ్చిభుజం మీద చేయివేస్తూ, నా ఒళ్ళు మండిపోయిందంటే నమ్మండి. అమాంతం చాచి ఒక్క చెంపదెబ్బ తీద్దామా అన్నంత ఉడుకు మోతుతనం వచ్చినమాట నిజమే. కానీ, వాడి కండలు తిరిగిన కిరీం చాచి గట్చిట్ గా ఊరుకున్నా. లేకపోలే వాడికిదేనా సమయం చెప్పండి నన్ను వరసు (42-వ పేజీ చూడండి)

జీవితరేఖ

(గత సంచిక తరువాయి)

“పాపం ప్రయత్నిస్తావే?”
కళ్ళు చిట్టించి అన్నాడధికారి.

“లేదు సార్. లేపటినుంచి పెందరాళే వస్తాను.”

“లేపటి సంగతి తరవాతాలోచిద్దాం. ముందివాళెందు కాలస్యమెందని అడుగు తున్నాను.” అన్నాడాయన గద్దెనూ.

గోపాలం తల వంచుకుని కాలిజొటన వేలితో నేలని రాస్తూ చేతులు కట్టుకు నుంచున్నాడు. కొంతసేపటికి మెల్లిగా అన్నాడతను.

“మీర్స్ తీసుకోటం కొంచె మాలస్య మయింది సార్...” అధికారి అతనివంక కాసేపు గుర్రగా చూసి మళ్ళా తనపనిలో నిమగ్నుడయ్యాడు.

గోపాలం లోపలికి వెళ్లి తన నీటులో కూర్చుని పని చేసుకోటం ప్రారంభించాడు.

అతనికా రోజు పనిమీదికి మనసు పోటం లేదు. అతన్ని వినుగూ, విచారం ఆవరించాయి.

కాని ఆనాడే అతన్ని ఆఫీసరు అసలు ఆఫీసు నేళకంపై మరోగంట ఎక్కువ కూచోపెట్టిమరి చేయించాడు పని.

“ఏమైనా ఇవ్వాలి నేను వెళ్ళను.” అన్నాడు రఘు చిందులు తొక్కుతూ.

“మా బాబువికదూ, ఇవ్వాలి ఒక్క రోజు వెళ్ళు.” అంది రాధ.

“ఏరోజు కారోజు ఇవ్వాలి ఒక్క రోజునే అంటున్నావ్. అంత దూరం అనవసరంగా కాళ్ళు కొట్టుకుంటూ వెళ్ళటమే కాని విస్తుందా, పెడుతుందా?”

“ఇవ్వాలి తప్పకుండా వస్తుందిగా.”

“అలా నువ్వు ఏరోజు అనలేదు కనక.”

“నీకేమైనా కొనుక్కోటానికి ఆడా ఇస్తాను. ఇవ్వాలి ఒక్క రోజు వెళ్ళి రావూ?” అంది రాధ బలిమూతులా.

“అజాకేమొస్తుంది?” అన్నాడతను మొఖం చిట్టించి.

“పోనీ బేడా ఇస్తాను. ఏం?”

“అయినా నాకు బోలెడంత షహాం వర్క్ ఉంది. ఇప్పుడు పోస్టాఫీసుకడితే ఆలెక్కలన్నీ ఎవడు చేస్తాడు.” అన్నాడు రఘు ఏమైనా వీలేదన్నట్టు.

“మరో అజా ఎక్కువచ్చి ఆ షహాం వర్క్ కూడా నేనే చేసి పెడతా లే పోయిరా.”

గోపాలం దగ్గర్నుంచి ఏమైనా ఉత్తరం వస్తుండేమోనని రోజూ ఆమె అతన్ని ఈ విధంగానే బలిమూతులా పోస్తుకి పంపు తోంది. కాని ఇంతవరకు అతని దగ్గర్నుంచి ఏ విధమైన ఉత్తరమూ రాలేదు. తను ఈ ఊరువచ్చి మూడు వారాలు తిరిగినా అతని దగ్గర్నుంచి జాబురాకపోవటంవల్ల ఆమె కేవల భయంగా ఉంది.

ఇక్కడ పరిస్థితులు చూస్తే విషమిస్తున్నాయి. ఆమెకి వాతావరణం ఏమాత్రం సరిపడ లేదు. ఇంటికొచ్చిన ప్రతివారూ తన వంక నఖిఖుపర్యంతం ఎగతాళిగా చూసి, ‘ఇరవైరోజులుంచి ఇక్కడే ఉంటున్నావా’ అంటున్నట్టనిపించి దామెకి.

అక్కడతనా బాధలు భరించలేక ఏ రోజు కారోజు తనని రమ్మనో లేక అతనే వస్తున్నాననో రాస్తాడేమోనని ఎంతో ఆశగా ఎదురుచూస్తోందామె.

కొంత సేపటికి రఘుఎంతో సంతోషంతో ఇంట్లో అడుగుపెడుతూ, “అక్కయ్యోయ్, బావదగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వచ్చిందేవ్.” అని కేకేశాడు.

ఆవార్త విన్న రాధకి గుండె కొట్టుకోటం ఒక్కసారి అగిపోయి నటనిపించింది. ఆనందంతో ఆమె ఒళ్ళు పరవళ్ళు తొక్కింది.

“నిజంగా! ఏదీ, ఇలా తే”

ఇక ఇక్కడితో తన బాధలు గట్టిక్కేయను కొందామె. మరి వారంరోజులుంచి ఆమె కేరు ఊళ్ళో ఎందరినోళ్ళు ధ్యానించాయో ఒక్కసారి స్మరణకి తెచ్చుకునేటప్పటికి రాధ కరీరం గుర్తొడిచింది.

మొదటివారం గడిచినప్పుడు, “అతనింకా రాలేదే మమ్మా? అని తన తల్లి దండ్రులు ప్రశ్నిస్తే విశ్వకేం సమాధానం చెప్పాలో తనకి తెలీలేదు. అప్పటికి ఆలోచించి, “ఏదైనా కాంపు కళ్ళా కేమో” నంది. “పోనీ ఉత్తరమైనా రాయలేదే?” అని మళ్ళీ వాళ్ళడిగినప్పుడు ఆమె గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ వడ్డట్టయింది. అయినా కొంతసేపటికి—

“పనితోందరలో ఉండి రాసుండరు.” అంటూ అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయింది.

అప్పటినుంచీ ఇప్పటివరకూ వారికి తన మొఖం చూపించటానికామెకి కాస్త తెరుగ్గానే ఉంది. అందువల్ల సాధ్యమైనంత వరకు వారికి కనబడకుండా తప్పుకు తిరుగు తోంది.

మొన్న మధ్య ఎవరింటికో కేరంటానికి వెళ్ళినప్పుడు ఆ ఇల్లాళ్ళంతా ఆమెవైపు ఎగాదిగా పరిశీలనగా చూసి గుసగుసలు ప్రారంభించారు.

“ఎవరమ్మా యీ అమ్మాయని” ఒకామె అనుకుంటే “మనకరణంగా రమ్మాయి కాదా?” అని మరొకామె అన్నప్పుడు వేరొకామె తన ముఖానే అడిగింది—

“ఏమమ్మాయ్, నువ్వొచ్చి చాలాకాలమైనట్టుంది ఇంకా వెళ్ళలేదా?”

ఆ ప్రశ్న విన్న రాధకి మహా మండింది. “నీకేమైనా కళ్ళున్నాయా, లేవా? లేక పోతే ఎదుట కనబడుతున్నా ఇంకా వెళ్ళ

సమస్త జనుల ఉత్సాహమునకు

ఆనందసుధ

15 దినములకు పరిపోవు
కీ బా సీసా 1 కి రు 3 య.

శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి సన్మ
రాజమండ్రి

కార్మికుడు బూతుపంచాంగంతో నోరు పారవేసుకుంటున్నాడు. ఒక ఆంగ్లో ఇండియన్ లేడీ మహిళాస్వాతంత్ర్యస్థిరుజావు చేయాలనేమా, వీళ్ళందరినీ తోసుకొని బస్సు ఎక్కబోవడంలో చాకబారు సిల్క్ గాను పరుగు చిరిగింది. దానితో ఆ లేడీ కా లీ యా పం దాల్చిందంటే నమ్మండి. నా వారసు లందరినీ, “ఇడి యట్టు...బ్రూట్స్” అని శపిస్తూ చేసేది లేక పక్కకు తిప్పుకుంది. ఇదలాగూ మనకు లాభంలేదని నేను అలాగే నిలబడ్డాను. ఈ నిలబడడంలో మాత్రం అంత రార్థం లేదా అంతారేమా? లేకేం?... ఈ తెగిన చెవులతోడూతో బస్సెక్కడం, అందులో ఇంత గుంపులోనా చెప్పండి. మళ్ళీ బస్సువచ్చేసరికి కనీసం అర్ధగంటేనా పడుతుంది. ఉమ్మరుమంటూ పక్కకు తిరిగి చూసేసరికి ఆ సోగకండ్ల సుందరి కూడా అక్కడే నిలబడి ఉంది.

తెగిన చెవులను ఈడ్చుకురావడంవల్ల కాళ్ళునొప్పులు పుట్టాయి. చెవులమీద అమితంగా కోపంవచ్చి ఒక్కసారి వాటి వైపు తీక్షణంగా చూశాను. అదే సమయానికి ఆమె నా కాళ్ళవంక చూసి, వచ్చేసమయం ఆపుకుంటూనే చేరుమాలను నోటికి అడ్డం పెట్టుకుంది. నావంక చూస్తూ, నాకు సిగ్గు అనిపించింది. ఎక్కడలేని అభిమానం వచ్చింది. కానీ చేసేదేమిందీ?...ఆమె ఖరీదైన బట్టలు, కాండల్లు చూసి, సిగ్గుపడితేమటుకు క్రొత్తవి ఎలా వస్తాయి నాకు? సంసార భారం ఎక్కువ అవడంతో ఇటువంటి అభిమానాలు ఏనాడో వదిలేశా. మాసికలు వేసినబట్టలు, తెగిన జొళ్ళూ వేసుకుంటూనే జీవితం అలవాటుపడింది. అందుకని నాకా విచారంలేదు. పైగా నేనూ ఆమెతోపాటు నవ్వి, “ఒకసారి న్యూసుపేపరు ఇవ్వండి” అని ఇంగ్లీషులోనే అడిగా. ఆమె అందించింది. దరహాసిని, బి. ఏ. అని గుండ్రంగా చెక్క ఇడిన ఆ తురాలను చూసి నాకళ్ళు జీళ్లు పున్నాయి. మాయ దారి మనసు ఉగ్రమయిందా? “దరహాసిని, మగురభాగిణీ, వనవోశ్యేషిణీ” అని నాలో ఏదో తీయని రాగం బయలుదేరింది. మా క్రిమితి ప్రపంచధర్మం సురగకు వచ్చి, అప్పటికప్పుడే పరాయి స్త్రీకదా అని మనసులోనే తలంపలువేసుకొని, “అప్రాప్రమనోహరి” అనే పేరుతో ఒక ఖండకావ్యాన్ని వ్రాసి, నాతోపాటు ప్రజలను కూడా విలాపింప చేద్దామనుకున్నా. కాని ఇంతకుముందే ఇదే కిరీకతో ఎవరో వ్రాసినట్టు జ్ఞాపకం

వచ్చి, ఛా...ఒకరు వాడిన పేరు మనం ఎందుకు వాడాలని ఆ ఉద్దేశాన్నే విశద్రా చేశా.

ఇంతలో రెండంభిస్తుల బస్సు వచ్చి ఆగింది. వారసులు చాలామంది తిగ్గడంవల్ల కుస్తీపట్టకుండానే బస్సు ఎక్కుతున్నాం. కొంతమంది ఎక్కాక ముందు దరహాసిని ఎక్కండి. నేను ఎక్క బో తూంటే, “క్రింద సీటు లేవు మీదంతస్తుకు వెళ్ళు” మన్నాను కండ్లరు, ఓ పెద్ద నియంతలా పోజుపెట్టి. ఎక్కడైతేనేం, అసలు సీటు ఉందని చెప్పినందుకు కండ్లరుకు గనక వాదాలు తెల్పాల్సిందే కానీ, ఆ తొందరలో చకచకా మీదంతస్తుకు ఎక్కాను.

రాణీగంజిలో బస్సు ఆగింది. అంతా దిగుతున్నారు. నేను మటుకు చంటనే దిగకుండా ఆలోచనలో పడ్డాను. చూస్తూ చూస్తూ చెవులు బస్సులో వదిలిపోవడానికి మనసు వసకొడుతున్నది. పాపం! రెండుసంవత్సరాలనుంచి నాసాదాలను ఆశ్రయించుకొని ఉన్నాయనే మమకారం నన్ను పీడించింది. ఇందులో నీ స్వార్థం లేదా అంటారేమా, లేకేం బాచ్చెడంతి వుంది. ఈ నెలలో బడ్డెట్టు అనుకున్నదాని కంటే దాటేపోయింది. మరీ ఇహ చెవులకు ఎక్కడనుంచి లేనూ? అందువల్ల మళ్ళీకాస్త రిపేరీ చేయనే అధమం మరో నెలైనా గడవవచ్చని, పై నెలలో ఎలాగో తంటాలు పడి కొందామనీ నిరయించుకున్నాను. కాని, రిపేరీ చేయించడానికి కూడా వీలులేకుండా ఉన్నాయి. ఈ... అంతగా అయితే, ఇంకో అజా ఆ చెవుల దర్జివాడికే ఇచ్చి గట్టిగా ప్రయత్నిస్తే సరి

అనుకున్నా. అసలు ఇప్పుడు బస్సు దిగి ఇంటిదాకా నడవడం ఎలాగా అనిపించింది. చీకటి పడుతున్నదిగా, అయినా ఇప్పుడు చెవులున్నదీ లేనిదీ ఎవరు చూడొచ్చారలే అని మనస్సుకు సరి పెట్టుకున్నా.

దరహాసిని న్యూసుపేపరు బుద్ధిపూర్వకంగా కాకపోయినా, అవసరాన్ని బట్టి కొట్టి వేయాలనుకున్నా. ఆమె ఈపాటికి దిగిపోయేఉంటుందని చెప్పులతోడూ ఆ న్యూసుపేపరులో కట్టి, అందరికంటే చివరికే దిగాను. గుండె దడదడ కొట్టుకుంది, దరహాసిని అక్కడే నిలబడటంచూసి. ఒకసారి నా కాళ్ళవంకా ఒకసారి పేపరులో కట్టిపట్టుకున్న చెవులతోడూవంకా చూసి నవ్వింది. మనస్సు కళుక్కుమంది నాకు. సిగ్గుతో అభిమానంతో ఆ కారుకింద పడిచావాల్సిందే కానీ, ఈ ఘటం డెల్టె అయిపోయాకా గ్యారంటీ అని ఒక జ్యోతి ష్టుడు చెప్పడంవల్ల చావ లేకపోయాను. తడవజే మాటలతో, “కుమించాలి.....పేపరు” అన్నాను. “పరవాలేదు లెండి” అంటూ ఆమె సిద్ధంగా ఉన్న సేదన బస్సులో ఎక్కింది. అమృత్యు బ్రతుకుజీవుడా అనుకున్నాను. మొదట, నలుగురిలో ఎంత రభస కావాల్సివస్తుందోనని భయపడ్డాను. అందులో ఆమె బి. ఏ. చదువుకున్న మహిళ. ఇదామడ నాలుగూ తిడితే నా గతేంకానూ?...ఇంకా నయం....ఇవాళ లేచినచేళ మంచిదేఅయింది. అయినా ఇంత స్వల్పవిషయానికే ఆమె తొందర పడుతుందా నాపిచ్చికారి.

తెలిసినవా లేవరేనా కనబడతారేమా ఎలారా భగవంతుడా అనుకొంటూ, ఫుట్ పాత్ మీదుగా నడుస్తున్నాను, వరగా తలొంచుకొని. కాని, అనుకున్నవన్నీ సక్రమంగా జరిగిందే ఇహలేని దేముందీ? నేనూ ఈపాటికి కనీసం, ఏ.ఎమ్. ఎల్. ఏ. నో అయేనాటి, “ఏంకోయ్!.....నిటారుగా దిక్కులు చూస్తూ నడిచేవాడివి తలొంచుకొనినడుస్తున్నా వేం ఖర్చురా?” అన్నాడు కాస్త్రీ వసుకనుంచి వచ్చిభుజం మీద చేయివేస్తూ. నా ఒళ్ళు మండిపోయిందంటే నమ్మండి. అమాంతం చాచి ఒక్క చెంపదెబ్బ తీద్దామా అన్నంత ఉడుకు మోతుతనం వచ్చినమాట నిజమే. కానీ, వాడి కండలు తిరిగిన కిరీం చాచి గవచిగా ఊరుకున్నా. లేకపోలే వాడి కిణేనా సమయం చెప్పండి నన్ను వరము (42-వ పేజీ చూడండి)

లేదూ? అనుకుంటావే? అన్న మాటలు ఆమె నోటిచివరదాకా వచ్చాయి కాని బాగుండవని, “లేదండీ.” అన్నదామె. అందుకామె ఎంతో విచారంగా, “అయ్యో ఎప్పుడో వెళ్లిపోయా వనుకున్నావే, ఇంకా ఎంతే వెళ్ళలేదమ్మా?” అంది.

అది విని రాధ బాధపడింది. “తను రెండు రోజులు పుట్టింట్లోపడుంటే పిల్లలంత సహించలేరేం?” అనుకుందామె. అంతా ‘ఎప్పుడు వెళ్లిపోతావ్?’ అని ప్రశ్నించే వారేగాని ‘హాయిగా మరో రెండు రోజులుండిపో,’ అన్న వాళ్ళింతవరకు తను ఈ ఊరువచ్చిన మూడు వారాలలో ఒక్కరు కూడా కనిపించలేదే.

అఖిరికి తమ పనిమనిషి కూడా తనంటే చులకనే. జానకితో తనసంగతి చెబుతున్నప్పుడు విన్నదో ఏమోగాని మొన్న సారి మొగుడో ఎవరో “చిన్నమ్మ గారింకా నిద్రలేవలేదల్లే ఉండే” అన్నప్పుడు “ఆ విడకేమయ్యా మొగుణ్ణిదిలి పెట్టాల్సిన ముండ,” అంటూ ఏదో చెబుతోంది రహస్యంగా. తనప్పుడు నిద్రనుంచి లేచికిందికి మెట్లుదిగి వస్తూ వుంది మాటలు. అప్పటి నుంచి ఆమె కి ఊరు వదిలిపెట్టి ఎప్పుడు పోతానా అని పీటతోంది చునసులో. ఈ భావాలన్నీ ఒక్క క్షణంలో స్ఫురణకొచ్చాయామెకి. ఇటువంటి వింకెన్ని జరిగాయో, జరుగుతాయో...

“అబ్బా అప్పుడే ఇస్తానేమిటి? ముందు నువ్వుస్తానన్న మాటకాలూ, ఇవ్వాలి బావదగ్గిర్నుంచి నిజంగా ఉత్తరం వచ్చినందుకు మరో అణా కలిపి మొత్తం పావలా ఇస్తే అప్పుడిస్తాను.” అన్నాడు రఘునవుత్తూ.

“అలాగే ఇస్తాలే ముందా ఉత్తరం ఇచ్చివు.” అందామె.

“పాపం. ఎంతాళే. ఉత్తరం తీసుకుని పావలా ఎక్కడదా మనుకున్నావు కదూ.”

“కాదు. నిజంగా ఇస్తాను. ముందా ఉత్తరం ఇలా ఇప్పు.”

“అమ్మా. ముందు నువ్వే పావలా ఇప్పు.”

“అబ్బబ్బ. నన్ను వేధించకుండా త్వరగా ఇవ్వరా ఉత్తరం.”

“అంత తొందరగా ఉంటే పావలా ఇచ్చేసి తీసుకో మాడదూ?”

రాధ ఇంక అతనితో మాట్లాడలేక తన పెట్టిలోనుంచి ఓ పావలా తీసి అతనికిచ్చి ఆ ఉత్తరం తీసుకుని త్వరత్వరగా పైకి వెళ్లిపోయింది.

“హోంవర్కు చేసిపెట్టావా?” అన్న రఘు మాటనికూడా వినిపించుకోలేదామె.

రాధ కవరు గలగబా చింపి ఉత్తరం చదువుకుంది. అందులో ఇలా ఉంది-

ఇక్కడ నాకు హాయిగా జరిగిపోతోంది. రామమూర్తి రోజూ ఒస్తున్నాడు. ఈ అన్నం నావంటికి బాగానే సరిపడుతోంది. నీ కక్కడ సుఖంగా ఉంటే ఉండిపో. గోపాలం తనీలైనా ఈ ఉత్తరం చదివిన రాధకి శోపమా, దుఃఖమా రెండూ సమపాళ్ళలో కలిగాయి. ఆమె ఇన్ని శోజులనుంచి ఎదురు చూస్తున్న ముక్కఅందులో ఒక్కటి కూడా లేదు.

నువ్విక్కడకి రాకపోతే నీలేదని రాయకపోయినా ఇక్కడి శోనీ బాగుంటుందని అతని ఉత్తరంలో రాసినట్లుంటే ఆమె తక్షణం బయలుదేరి వెళ్ళేది. అందులో అదేమీ లేక నువ్విక్కడే ఉండిపో అని రాస్తే ఆమె ఏమెచూ పెట్టుకు పడుతుంది? అతనికి అన్నంకూడా బాగానే పడుతోందట. పైగా రామమూర్తికూడా రోజూ వస్తూఉంటే ఆయనకి కులాసాగా గడవక ఏంచేస్తుంది? రామమూర్తి ఓ తమాషా వురుగుడు. ఇతిరుల్ని నవ్వింకగలడు, ఏడ్చింకగలడు. అనుకుందామె.

నిజంగా అక్కడతను పడుతున్న బాధలామెకేం తెలుసు?

అసలు తన ఉత్తరం చదువుకునే అత శలారాకాజేమా ననిపించిందామెకి. తనలా రాయకపోతే అతనిలారాకేవాడా అనుకుందామె. తనా ఉత్తరం ఆ ప్రకారం రాకి నందు కెంతో విచారించింది.

చివరకామె, “కానీ ఇలా ఎంత కాలం గడుపుందో? అనుకుంది.

ఇంతలో జానకి మెల్లెక్కి పైకొచ్చింది. వాడిపోయిన రాధ వదనం చూసి మళ్ళీ

ఏదో జరిగిందనుకుందామె. రాధ జానకి వచ్చిన సంగతే ఎరగదు. ఆమె ఏదో తీవ్రంగా ఆలోచిస్తోంది.

జానకి మెల్లగా “రాధా!” అని పిలిచింది కాని ఆమె పలకలేదు. ఈసారి కాస్త గట్టిగా “రాధా, రాధా” అని పిలిచింది. అయినా ఆమె పలకలేదు.

జానకి మొదటిసారి పిలిచినప్పుడే రాధ ఆలోచనలలో నుంచి ఉలిక్కిపడింది. ఇంతలో రెండోసారి పిలిచే సరికి మొకం పూర్తిగా వదిలి జరిగిన సంఘటన తెలుసుకుంది. అందువల్ల ఆమె తన మొహం చూపించటానికే ద్వంద్వ మెదలకుండా ఊరుకుంది.

తను రెండు సార్లు పిలిచినా రాధ పలకకుండుకు జానకి శోపం నటించి అంది-

“ఇదే నా అమ్మా అతిథిని ఆదరించే విధానం.” ఈసారికూడా రాధ పలకలేదు.

“నీకంత ఇష్టం లేకపోతే వెళ్లిపోతున్నా లేవే.” అంది జానకికాస్త తీవ్రంగా.

ఈ దెబ్బతో రాధకి జానకి నిజంగానే వెళ్లిపోతుందేమో ననిపించి, “కూర్చో, జానకి” అంది మెలగా.

జానకి అలసిపోయినట్టు “హమ్మయ్య, ఎంతసేపటికీ” అని పక్కనున్న ఓకర్చిలో కూర్చుంటూ, “అయితే ఏం జరిగింది, ఇలా ఉన్నావ్?” అని ప్రశ్నించింది.

రాధ ఏమీ మాట్లాడకుండా గోపాలం దగ్గర్నుంచి వచ్చిన ఉత్తరాన్ని ఆమె కందించింది.

జానకి అది చదువుకుని నవుత్తూ “ఇంతే కదా,” అంది.

జానకి ప్రపరన చూస్తున్న కొద్ది రాధకి మండుతోంది. తను ఇంతసేపట్నుంచీ ఈ ఉత్తరం చూసి బాధపడుతుంటే జానకి దాన్ని చూసి ‘ఇంతే కదా’ అని తేలిగా కొట్టి వేస్తుండే! అనుకుందామె. తను ఈబాధని అనుభవిస్తే తెలిసినస్తుంది. అని కూడా అనుకుందామె. ఇంకొకరైతే ఈ పరిస్థితిలో తన్ను ఇలా అంటే ఊదామడా తిలేదే. తనతో చిన్నప్పట్నుంచినూర్లో ప్లాస్ట్ దాకా చదువుకుని ఎంతో స్నేహపాత్రంగా ఉంటున్న జానకి నేమీ అనలేక పోయిందామె. అందువల్ల ఆశోపాన్ని తన మొహంలోనే చూపెట్టిందామె.

రాధ ఈ భావాలు కనిపెట్టనట్టే జానకి తన ధోరణిలో నవుత్తూ అంది.

“నేనిదివరకే చెప్పలా, ‘అయనా శోపం మీద నయనా రాకుండా ఉండవచ్చు’నని. నువ్వప్పుడు, ‘చూద్దాంగా’ అని పండెం వేశావ్. చూశానా, ఎవరు గెలిచారోను.” రాధ ఈ ధోరణి ని నహించలేక

సమగ్ర సమాచారము
కాపీర్ కుసుం
కలకత్తా
సాంటలక్స్
దురద తెగ గడ్డలు, కాయలు, మొటిమలకు
ప్రేమవీలా
ప్రసిద్ధమైన మైసూరి ఉదవత్తులు.
కంజంగూడు పండ్లపాది స్వాగృహం ప్రసిద్ధ
వేడిగమాలకు వాడుడు.
డియలైటిక్ కలగరగ. 84, దురద వీధి, చుర్రామ.
బెజనాడ డిపో, నూర్యారావుపేట

పోతోంది. దెబ్బతిగిలినచోటేమరో ఎదురు దెబ్బతిగిలినట్లు అసలే గాయపడ ఆమె హృదయం మీద మరో బాకుపోటుపడించి నట్లయింది జానకి ఈవాలంక రాధకి...

ఆమె ఇక ధరించలేక తల పట్టుకొని గబగబా మెట్టుదిగి కిందికి దిగిపోయింది. జానకికూడా తనలో తను మునిముసిగా నవ్వుకుని "బాగా పనిచేసింద"నుకొంటూ ఆమెని అనుసరించింది.

* * *

రామమూర్తి వంటగదిలో ఉంచి ఇంట్లోకి ప్రవేశిస్తూ పిలిచాడు—

"రాధా గోపాలం వంట పూర్తయింది. భోంచేద్దాం?"

"నాకేమీ ఆకలిగా లేదు రా రామ్మూర్తి."

"ఏడిచావ్ లే ఈ మాటలు కట్టిపెట్టి అన్నానికి నడు. అయినా ఏమిటా నీ కీ దిగులు. నీ కాకలిగా లేకపోయినా నేను కష్టపడి వండినందుకే నా తినవచ్చును గడుట్రా."

"నిజంగా ఏ మాత్రం ఆకలిగాలేదు భాయీ."

"నోరుమయ్యారెండు మెతుకులు మింగలేకపోతావా. లేలే. అసలు అన్నం ముందు కూచుంటే ఆకలిగా లేకపోయినా అది ఎగిరిపోతుంది."

అంటూ రామ్మూర్తి గోపాలం రెక్క పట్టుకు లాక్కెల్లాడు.

"అదేమిటా ఒక్క ముద్దయినా ముట్టుకున్నావ్ గావ్. లేకపోతే ఒకవేళ నాతో చెప్పకుండా మళ్ళా పెళ్ళాంవచ్చేంత పర్యంతం నిరాహారదీక్ష పూనావా ఏమిటి?"

దీనికి గోపాలం సిగ్గుపడుతూ.

"అబ్బేలేదు" అన్నాడు.

"మరేలే ఎందుకు తినవ్? ఈవియో గంతో ఇంత విరాగిగా మారిపోయావేమిటా?"

"ఏమిటో అది పక్కనుండి పెట్టకపోతే ముద్ద మింగుడుపడటంలేదు. దాని చేత్తో చేసినవంట ఎంత బాగుండకపోయినా తినగలిగేవాడిని. కాని..."

"పాపం. నా చేత్తోచేసిన వంట ఎంత బాగున్నా తినబుద్ధి పుట్టటంలేదు కదూ?" అన్నాడు రామమూర్తి సొచ్చుకున్నట్లు నటిస్తూ.

"అబ్బే, అదికాదు. నా ఉద్దేశంలా..."

"నాకు తెలుసునులేరా నీ ఉద్దేశం."

గోపాలం స్నేహితుణ్ణి నొప్పిస్తున్నానే అన్న చింతతో తన హృదయానికి మరింత

నొప్పిని కలుగజేసుకుంటున్నాడు. రామమూర్తి అది కనిపెట్టి అన్నాడు.

"నేనేదో నవ్వుతూ అన్నాను బ్రదర్. దానికేం బాధ పడకు. నా స్వభావం నీకు తెలియండి గనకనా" అని, "పోనీ ఇవ్యాళ ఆదివారమేగా ఆ ఊరువెళ్లి ఆవిడని తీసుకు రాకూడదా?" అన్నాడు.

"ఎప్పుడూ?" అని ప్రశ్నించాడు గోపాలం కాస్త ఆశగా మామూలు అతని వంక.

"ఇవ్యాళ. పన్నెండున్నర కోక త్రైనుందిగా దాని కళ్ళచ్చు."

గోపాలం ఇంతలో ఏ మూసించాడో ఏమో, నిరుత్సాహంగా అన్నాడు—

"ఆ! ఎందుకులేదూ" అని.

"ఏం? మీ మామగారేమైనా అంటారేమననా సందేహిస్తున్నావ్? మరేం పర్వాలేదులే. ఆయనకిజవాబు నేచెప్పాగా. గుడ్డలు సర్దుకోనే కూడా ఇంటికి వెళ్లి గుడ్డలు తెచ్చుకుంటా" అని రామమూర్తి వెళ్లిపోయాడు.

గోపాలం కాసేపేదో ఆలోచించి చివరికి గుడ్డలుతీసి సంచీలో కుక్కుతున్నాడు. ఇంతలో రామ్మూర్తివచ్చి—

"ఏరా ఇప్పుడా గుడ్డలు లాండి కేదా మనా?" అనడిగాడు, గోపాలం అతని వంక ఆశ్చర్యంగామామూ.

"ఏ గుడ్డలు?" అన్నాడు.

"అవే. ఇప్పుడు నువ్వు సంచీలో పెడుతున్నవి."

"అబ్బే లేదు. అవి ఇప్పుడు ఊరికి తీసుకు వళ్ళేవే. ఏం? మానిపోయావా?"

"మానిపోలం కాదు. అన్ని మడతలు మడిచావ్, అవి కట్టుకోటానికి పనికొస్తాయా అని."

గోపాలం చిటునవ్వు నవ్వుతూ—

"ఏమిటో మన కేమన్నా అలవాటా, పాడా. ఎప్పుడన్నా ఏదైనా ఊరికి వెడితే రాధే సడ్దే." అన్నాడు.

రామమూర్తి చేతికున్న వాచీవంక చూస్తూ,

"సకలే త్వరగా కానీ, పన్నెండు మ్యూప్పవయింది." అన్నాడు.

గోపాలం అతని వంక సాశ్చర్యంగా చూసి—

అప్పుడే పన్నెండుమ్యూప్పవా? పన్నెండున్నరకేగా త్రైనును. ఇంకేమందుతుంది." అన్నాడు.

"పన్నెండున్నరంటే సరిగ్గా పన్నెండున్నరకే వస్తుందీ? కనీసం రెండుగంటలన్నా లేదు. అందులో ఇటు నుంచి వెళ్ళేదీ, అటునుంచి వచ్చేదీ రెండూ

ఇక్కడే క్రాసింగ్. పోనీ మరో స్టేషన్ లో క్రాస్ అవుతాయా అంటే ఇటు పక్క నాలుగున్నే ష మూ అటు పక్క నాలుగున్నేష మూ సింగిల్ లైన్ వేగా?"

గోపాలం, "అవునే." అన్నాడు.

ఇద్దరూ బయలుదేరి స్టేషను చేరారు. రామమూర్తి చెప్పినట్లు త్రైనుకో సరిగ్గా గంటన్నర లేటు. వీళ్ళు వళ్ళేటప్పటికి ఇంకా రైలురావటానికే ఆరగంట త్రైనుంది.

ఆ అరగంటాప్లాటుఫారం మీద అటూ ఇటూ తిరగటంతో గడిపారెద్దరూ.

ఇంతలో వీళ్ళెక్కవలసిన రైలు కాకుండా అటునుంచి వచ్చే త్రైనున్ ప్లాట్ ఫారం మీదికి వచ్చి ఆగింది.

గోపాలం, రామమూర్తులు మనదేశపు ఆడవాళ్ళ ముఖాలలా ఉంటాయో పరికిద్దామని లేడిన్ కంపార్టుమెంట్ వైపు నడిచారు.

నడుస్తూ నడుస్తూ గోపాలం ఆ కంపార్టుమెంటు గేటు దగ్గర రాధ దిగు తూండటం చూసి ఒక్క సారి ఆగి పోయాడు. అదే సమయంలో రాధ కూడా అతనివంక చూసి అలాగే ఆగిపోయింది.

రాధ దిగకుండా ఆగి వింతగా మామూం డటం చూసి జానకి లోపలినుంచి తల బయటికి పెట్టి చూసింది. ఆమెకి రామమూర్తి, గోపాలంలు కనిపించారు. వెంటనే ఆమె రాధని దించి తను కూడా కిందికి దిగింది.

రాధా గోపాలంలు కలుసుకున్నారు. ఆమె లోపలినుంచి పై కుదిగుదికి వచ్చే ఆనందాన్ని, దుఃఖాన్ని పట్టలేక, "ఏమండీ?" అని అతని వక్షంమీద వారి పోయింది. అతను పూడిపోయిన గొంతుతో నీళ్ళలోనుంచి మాట్లాడుతున్నట్లు "రాధా" అని ఆమెని హృదయానికి హత్తుకున్నాడు.

రామమూర్తి వాల్చిద్దర్నీ బండీలో కెక్కించి "ఇంకే మీం వెల్తారా?" అన్నాడు. గోపాలం నవ్వుతూ, "ఏడిచావ్ లే" అని "అరవకుండా ఎక్కండి." అంటంతో రామమూర్తి జానకిలు కిమ్మనకుండా ఎక్కారందులో.

నారసింహలే హ్యమం

బంగారు చేర్చబడినది. మేనాము, నిక్కాక, నిస్సత్తువకుక్క నష్టమును పోరించి బలమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ను|| దబ్బిరు. 3-4-0 పోటీజీ 10 అ. ఓ. సి. ఏ. ట్రికం పెని. "అయుర్వేదసమాజం" పేరిడేసి-నెల్లూరు జిల్లా;

ఎవ్వనో బ్రాహ్మణుడు

ఈ మధ్య మామూళ్ళో ప్రజాస్వర్గపార్టీ అని ఒక కొత్త రాజకీయపక్షం స్థాపించబడ్డది. దిల్ ఖుష్ భవత్ రెండో అంతస్తులో గొప్ప సయిల్ లో ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. గిరగిర తిరిగే ఫాన్ లకింద, తళతళలాడే పేట్లలో, సుసుకుమలాడే ఫలహారాల ఆరగింపుతో ఈ దరిద్ర భారతి దేశంలో 'ప్రజాస్వర్గ' స్థాపన (మామూలు స్వర్గం కాదులేండి) శంకుస్థాపన జరిగింది. పార్టీతరపున ఎన్నికల్లో నిలిచే అభ్యర్థులకావాలని అన్ని ప్రతిష్టాపాత్రకటింపబడ్డది.

'విశ్వరూపం' తరపున ఆ ప్రారంభోత్సవాన్ని సందర్శించే భాగ్యం నాకు కూడా కలిగింది. ప్రభుత్వోద్యోగాల్లో అలవాటయిన అధికారాన్ని వాదిలిపెట్టి ఉండలేక, ఈతడవ అధికారంతోపాటుగా డబ్బుకూడా సేకరించ దలచుకున్న ఉద్యోగి సింహాలూ, వ్యాపార రంగంలో

"అంటే ట్రూ మన్ గారి నాలుగో పాయింట్ ప్లాన్ ప్రకారం వచ్చారా ఏమిటి?"

"లేదండీ. అయితే, అమెరికన్ మిత్ర సంఘం వారి సలహా మీద అక్కడికి వెళ్లి ప్రత్యేకశీతా పొందివచ్చారు."

ఇంజనీరుగారు చిరునవ్వునవ్వారు. నేను ఆయనతో దోస్తీ కలిసి, తరవాత సావకాశంగా మాట్లాడుకునే ఏర్పాటు చేసుకున్నాను.

* * *

"నమస్కారం! పార్లమెంటరీ రాజ్యాంగ యంత్రతంత్ర మంత్ర పాతాళ భైరవా!" అన్నాను.

ఇంజనీరు చిరునవ్వుతో ఆహ్వానించి కుర్చీ చూపించాడు.

"మీ ప్రజాస్వర్గంలో మాబోటివాళ్ళను నిలవనిస్తారా, బాబూ?" అని కదిలించాను.

"అంగారకుడు"

లక్షలు సంపాదించి, రాజకీయాలమధ్యతుతో కోట్లు గడించ దలచుకున్న వర్తక మస్తే భాలూ, ఉన్న పార్టీలలో పాచిక పారక, బయటికి వచ్చి పంజా విసురుతున్న ముగా శార్దూలాలూ సమాజేశాన్ని అలంకరించారు. సమాజేశం అయిన తరవాత కార్యదర్శిగారు ముఖ్యులందరి నీ విలేజురులకు పరిచయం చేశారు. అందులో చివరకు ఒకాయన్ను చూపించి "ఇరుగో వీరు మా ఎలెక్షన్ ఇంజనీరుగారండీ" అని అన్నారు.

వంటనే అర్థంకాక, "అ! ఎవండీ?" అని ప్రశ్నించాను.

"అంటే మా పార్టీకి ఎన్నికల సమయంలో సాంకేతిక సలహాదారుగా పనిచేస్తారు" అని ఆయన విశదీకరించారు.

"స్వర్గానికి ఎవరు వెళ్లదలచుకున్నా మా అభ్యంతరం లేదు," అని జవాబిచ్చాడాయన.

"నేను ప్రజాస్వర్గాన్ని గురించి అడుగుతున్నాను."

"నేను చెప్పేదికూడా దాన్ని గురించే."

"ఐతే, ప్రతిదానికి ముందు 'ప్రజా' అని తగిలిస్తేనే కాని ఈ రోజుల్లో షోకు లేదా?"

"షోకు లేకాదు. ఫోర్సు ఉండదు."

"మరి అందరూ 'ప్రజా' అని తగిలించుకుంటే లేదా ఏముంటుంది?"

"కావలసినంత ఉంటుంది. క-ఖ ప్రజా పార్టీ క-ఖ వర్గానికి చెందిన ప్రజలన్నమాట. చ-చ ప్రజా పార్టీ అంటే

చ-చా వర్గపు ప్రజలే ఉంటారన్నమాట. ఏవర్గం పేరూ శెప్పక షోలే సమయంనుకూలంగా మార్పులు వస్తూ ఉంటాయి."

"అంటే బ్రిటిష్ లే బర్ పార్టీ వాళ్ళ శ్రేయోరాజ్యం మోస్తరన్నమాట."

"ఏం? దానికేమిటి?" అని ఆయన ప్రశ్నించాడు.

"అది ఎవరికి శ్రేయోరాజ్యం అన్నదే ప్రశ్న. మలయూలో నడిచేది బ్రిటిష్ పెట్టుబడిదార్లకూ, నేటివ్ సుల్తానులకూ శ్రేయోరాజ్యం. పరియూలో నడిచింది పెట్రోలు శ్రేయోలకు శ్రేయోరాజ్యం. బ్రిటన్ లోనడిచేది అమెరికన్ మాపు కార్లకు శ్రేయోరాజ్యం"

"అదేమిటండీ?"

"లేకపోతే తమకు లాభసాటిగా ఉండేదైనా, మార్పు యూరప్ దేశాల వ్యాపారాన్ని చెడగొట్టుకుని, అమెరికాతో వ్యాపారం జరిపి దేశాన్ని దివాలాతీయిస్తారటండీ? దేశంలో ధరలు మండిపోతుంటే వాటిని తగ్గించటానికి బదులు శక్తికి మించిన ఆయుధ నిర్మాణానికి పూనుకుంటారా?"

ఆయన మాట్లాడలేదు.

అయితే మీ పార్టీలో స్వర్గానికి వెళ్లే ప్రజలేనా ఉండేది?" అన్నాను నవ్వుతో.

"లేదు. ప్రజలకోసం ఈ దేశాన్ని స్వర్గ రాజ్యంగా చేసేవాళ్ళు."

పై స్వర్గానికి పోగా మిగిలిన వాళ్ళకా?"

"కాదు. నచ్చనివాళ్ళను అక్కడికి పంపగలిగే వాళ్ళకు" అని ఆయన ఎదురు డబ్బు తీశాడు.

"అసలు మీ లైను ఈ దేశంలో ఎప్పుడు ప్రారంభమయింది?"

గనోక్స్

అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము

ఈ శ్వర పార్వశిరాజమండ్రే

“లాక్ రిపక లోకల్ బోర్డులను ఏర్పాటు చేసినప్పటినుంచీ ఎక్కడి కక్కడ మాబోటివారూ బయటేరారు. కాని 1920 వరకూ మాకు పెద్ద పలుకుబడి ఉండేదికాదు. అప్పుడు ఇప్పుడున్నన్ని ఓట్లూలేవు, ఇప్పుడున్నంత కష్టమూ లేదు.”

“ఇప్పుడు ఉన్నకష్టం ఏమిటి? వెనకలే నిది ఏమిటి?”

“1920 వరకూ రాజకీయాధి కారంవల్ల ధనం సంపాదించ వచ్చునని జనంలో ఆశే మందికి తెలియదు. అధికారం అంటే కేవలం స్థితిమంతుడి డాబుకీ, దర్బారుకీ ఒక లక్షణ మనుకునేవారు జనం. అందు వల్ల పదవులకు ఎక్కువ పోటీలు ఉండేవి కాదు. ఉన్నా, ఎవలైక్కువ జబర్దస్తీచేస్తే, ఎవలైక్కువ మోతగా జల్నా చేయిస్తే, వాళ్ళకెక్కువ వోట్లు పడేవి. ఆ తరువాత కొందరు ప్రభువులు వోట్లకింత అని డబ్బిచ్చి జనాన్ని చెడగొట్టారు.”

“చెడగొట్టటం మేమిటండీ?”

“మరి ఏమనమంటారు? పవిత్రమయిన వోటుని డబ్బుకి అమ్ముకుంటే?”

“వోటుకి పవిత్రత ఏమిటండీ? అధ్యక్షులు మా దగ్గరకు వచ్చేది మా వోటు పెట్టెలో పడేవరకేకదా! అది పూర్తయిన తరువాత మా మొహాలను చూసే దెవరు? వోటు చెయ్యి జారిం తరువాత ఎటూ లాభం లేదు కనక మందే నాలుగు డబ్బులు చేసుకుంటే మంచిది కదా!”

“అయితే వోటుకి పవిత్రతే లేదంటారా?”

“పవిత్రతసంగతి నేను మాట్లాడను. కాని ప్రాధాన్యత లేకుండా పోయిందని మాత్రం అంటాను. మా వోటుకి విలువ ఉండాలంటే, మా మాటను అధ్యక్షి పాటించాలంటే, అతణ్ణి అవసరమయితే వెనక్కి సిరిపించే అవకాశం ఉండాలి,”

“అయినా తమ ప్రతినిధులదగ్గర తామే డబ్బు వసూలు చేస్తే ఎలా?”

“మా ప్రతినిధులు మళ్ళీ మాదగ్గర గూబలు మెలేసి వసూలు చేస్తారుగా!”

“ఎలెక్షన్ ఇంజనీరు ఒక చిన్న నవ్వు నవ్వి, “తగ్గానులేండి, జనాన్ని చెడగొట్టటం అని అనను, నేర్పారు అని మాత్రం అంటాను. సరే. అది పెరిగిపోయి పెరిగి పోయి, అధ్యక్షులు తమ తాహతును చూసుకోకుండా వాగ్దానాలు చేయటం మొదలు పెట్టారు. అరిచేటిలో వైకుంఠం చూపిస్తానని ఒకాయన అంటే, బొందితో కైలాసానికే పంపిస్తానని ఇంకొకాయన అంటాడు.”

“అయితే జనం వీటికే మోసపోతారా?”

“నమ్మినంత వరకే చాలు. ఉదాహరణకు కొంతమంది పురచేతి పురాణాలను చూడండి. వాళ్ళు మాటలు చెప్పేటంత వరకూ అంతర్జాతీయ సామ్యవాదాన్ని వికరువు పెడతారు. కాని క్రియకు వచ్చినప్పుడు మాత్రం, జాతీయ మిత వాదులే మెరుగనిపించేట్లుగా, అభివృద్ధినిరోధకుల చంకలకు ఎగబాకుతారు. మాటల్లో క్విట్ బుది లెఫ్ట్, చేతిలో క్విట్ బుది రైట్.”

“దీన్నే అంటారు, ఈచేత చేసింది ఆ చేతికి తెలియదని.”

“మీరేమన్నా అనండి. వాళ్ళకు కావలసిందల్లా కొన్ని వోట్లు దొరకుటే. అట్లా కనక చెబితే ఎడమపక్కగా నడుద్దామనుకునే వాళ్ళే వోట్లు కొన్ని దొరకవచ్చు.”

“అంటే వామపక్షాలకు వచ్చే వోట్లను చీలదీయటమేగా?”

“ఉన్న వోట్లేమో ఉంటాయ్ కాని మార్పు ఉండదుకదా! నాటిని చీలదీయక పోతే మనకు వచ్చేవార్గం ఏమిటి? వామ పక్షమో, దక్షిణపక్షమో, ఎవరికి వాకేయమనాతీరే.”

“అట్లా అనబోకండి. బలహీనమైన పార్టీలు అనేకం కలిసి బలమైన పార్టీలను ఓడించాలని ప్రయత్నిస్తున్నయ్యాగా.”

“మూల సూత్రాల్లో విక్రేయించే పార్టీలకు పొంతన కుదురుతుంది కాని, అట్లా లేనివాటికి ఎన్నికల్లో మటుకు ఒదిక వీలు పడుతుందిటండీ?”

“లక్షణంగా కుదురుతున్నది. లేకపోతే ఒక్కొక్క ప్రాంతంలో ఇన్నేసి కొత్త పార్టీలు కేసికండి?”

“దానికి కారణం ఇది. ప్రజాస్వామ్యానికి, నియంతృత్వానికి భేదం ఏమిటి? పబ్లిక్ గా నిలబడినా ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించే హక్కు నాకు ఉంటే నేను ప్రజాస్వామ్యంలో ఉన్నానన్నమాట. లేకపోతే కాదన్నమాట. అందుకోసం శాసనసభలో కూడా ప్రభుత్వాన్ని విమర్శించేందుకు కొన్ని పార్టీలు ఉండాలి.”

“కాని ఏమయినా నాలుగు వోట్లు వచ్చేచోట అర్థం ఉన్నది కాని, ఆ అవకాశం ఏకోశానాలేనిచోట కొత్త పార్టీలను పెట్టి హంగామా చేయటంలో కిటుకు ఏమిటి?”

“ఆ! కిటుకు ఏమింది? ఏదో ఉడతా భక్తితో పార్లమెంటులో రాజ్యాంగానికి ఒక కోపు పడదామనే.”

“మీరేదో మసి పూసి మారడుకాయ చేస్తున్నారు. సకమ విమర్శనల్లో ప్రజాస్వామ్యాన్ని కాపాడదలచుకున్న వాళ్ళు స్వతంత్ర అధ్యక్షులుగానే నిలబడ్డాయ్ కదా! జనం వోటుచేసేది వాళ్ళ వ్యక్తిత్వాన్ని పట్టేకాని కొత్తగా పుట్టిన పార్టీ చేరుని పట్టికాదుగా!”

“ఎలెక్షన్ ఇంజనీర్ ఒక్కసారి పళ్ళు ఇకిలించాడు.”

“మీరు వేసిన ప్రశ్న మా వ్యాపార రహస్యానికి సంబంధించినది. అయినా, మీరంతగా అడుగుతున్నారు కనక చెప్పుకున్నాను. ఈ చిల్లర పార్టీలను పెట్టే వాళ్ళూ, చేరేవాళ్ళూ కూడా అపర భస్మాసురులని చెప్పొచ్చు. ఒకడి నెత్తిన ఒకడు చేయిపెట్టాలని చూస్తూ, చివరకు అంతా కలిసి జనంనెత్తిన చేయి పెడతారు.”

“అంటే ఏం చేస్తారు?”

“అసలు పార్టీ అంటూ పెట్టిన ప్రబుద్ధుడు ‘ఇదిగో నా చేతిలో ఇన్ని వోట్లున్నయ్, ఏమంటారు?’ అని పెద్ద పార్టీలతో చేరంపెడతాడు. ఒక్కొక్క వోటుకీ విడివిడిగా వచ్చే ధరకన్నా,

(41-వ పేజీ చూడండి))

లుకొనా

క్రైల

కుసుమ వ్యాధులను
వెంటనే నివారించు
దివ్యోషధము

మోదల్ పార్మశి, ఎజయవాడ.

MODEL PHARMACY,
VIJAYAWADA

LUCONA

A sure specific for various
Asthma, Cough, Cold, etc.

1. Asoka
2. Red Oxide of Mercury
3. Nitrobenzene

Prepared by
M. S. S. S.

తేటగీతులు

★
“మధుశ్రీ”

అమ్మ

అమ్మకన్నులలోనొక కమ్మదనము;
అమ్మ పల్కులలోన ప్రేమామృతమ్ము,
అమ్మ ఎదలోననంత తుమాగుణమ్ము;
అమ్మ వంటిది లేదు విశ్వమ్ములోన.

ఎన్ని సారులో తొలగిపోయితిని తల్లి!
అతిపవిత్రమా నీదు స్నేహమ్మునుండి.
అన్ని సారులు నన్ను వెన్నాడివెడకి
గుండెలోపల నను దాచుకొంటివీవు.

జాబిల్లి

వెన్నెలల్ వెదజల్లుజాబిల్లి తేడ!
రమ్మరారమ్మ మేఘాల రథముపైన.
తెమ్ముతేతెమ్ము నీలోని నీయతేనె.
తెచ్చి మాచిట్టి పాపాయికిచ్చి పొమ్ము.

జంతువులు - పక్షులు

లేడి

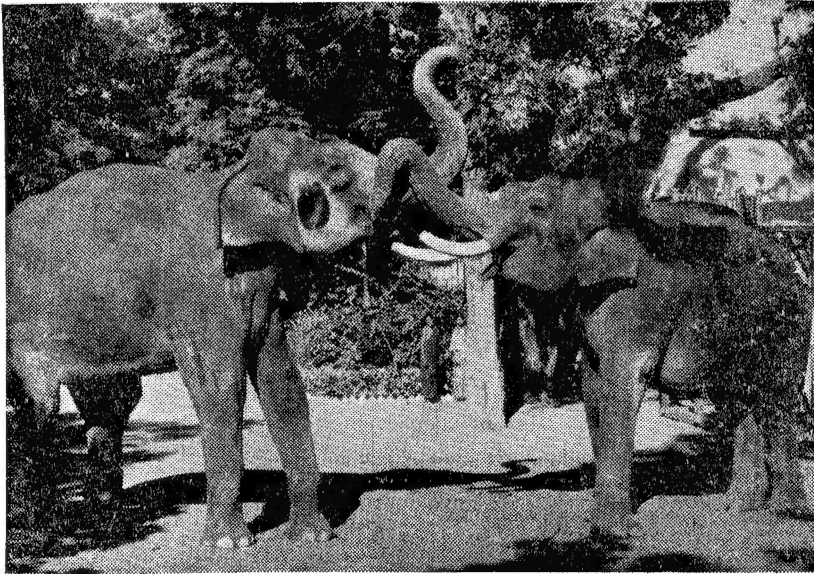
లేళ్లు ఇండియా, సింహళ దేశాల్లో నివసిస్తాయి. సుందరమైన ఆకారం. వంటిమీద తెల్లని చుక్కలుంటాయి. చిలవలు పలవలుగా చీలిన కొమ్ములుంటాయి. సాధారణంగా ఏడాది కొకసారి పాత కొమ్ములను వదిలి కొత్తవాటిని పెంచుకుంటాయి. లేళ్లను వేటాడడం బహు తేలికంకూడా. బాగా పిరికి జంతువులు. కళ్లు ఎప్పుడు చూసినా బెదురుతున్నట్లు వుంటాయి. మన పూర్వకవులు ఆడవాళ్లకు అందమైన కళ్లు ఉన్నాయని వర్ణించాల్సి వచ్చినప్పుడు లేడికళ్లతో పోల్చేవారు. వీటి గర్భధారణకాలం 7 లేక 8 నెలలు. 11 నుండి 23 ఏళ్ల వరకూ బతకగలవు.

ఏనుగు

భూమిమీద సంచరించే జంతువు

లేడి

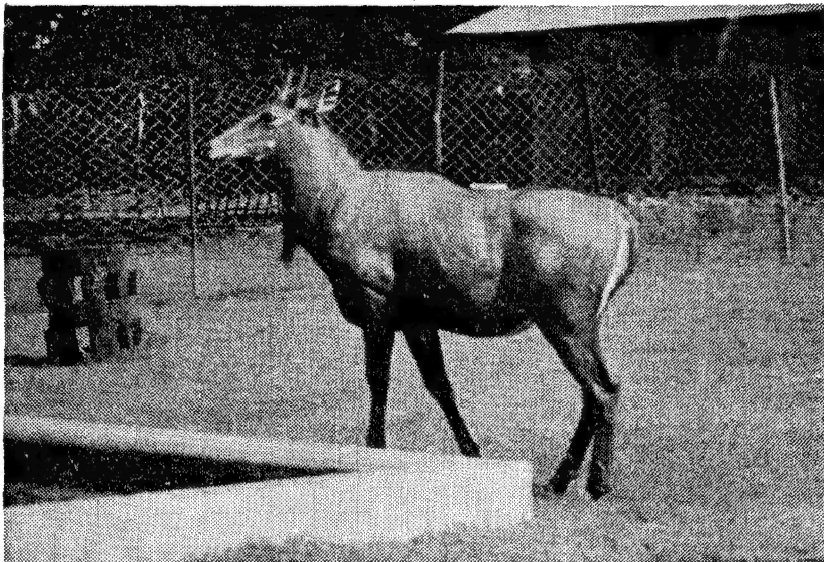
ఏనుగులు

లన్నిటిలోకీ పెద్దదీ, బలిష్ఠమైనదీ ఏనుగు. దీని తెలివితేటలు అమోఘం. కళ్లలో అతి నేగంగా ఉదగలదు. ఎంతనిడుపైన కొండలనైనా ఎక్కగలదు, దిగగలదు. ప్రస్తుతం బ్రతికివున్నవి రెండురకాల ఏనుగులు. ఒకటి ఆసియాఏనుగు, మరొకటి ఆఫ్రికా ఏనుగు. ఈ రెండిటికీ ఆకారంలోనే గాక అలవాట్లలో కూడా చాలా తేడాఉన్నది. ఆఫ్రికా ఏనుగుచెవులు విశాలమైనవి. తల, రెండు చెవులు కలిపి పదిఅడుగులదాకా పొడుగుంటాయి. ఆడ, మగ ఏనుగులు రెంటికిదంతాలుంటాయి. బాగా పెరిగినదంతాలు 6, 7 అడు

గులపొడుగు, 80 నుండి 120 పౌనుల వరకూ బరువు ఉంటాయి. ఆఫ్రికా ఏనుగులు 11 అడుగుల ఎత్తుకూడా పెరగగలవు.

ఇండియాలోని ఏనుగుల్లో మగ వాటికే పెద్దపెద్ద దంతాలుంటాయి గాని ఆడవాటి కుంకవు. అవైనా అయిదడుగులకంటే పొడుగుగాని 70 పౌనులకంటే బరువుగాని ఉండవు. కళ్లు ఆఫ్రికా ఏనుగులకల్లా కంటే చిన్నవి. ఎత్తునగలున 9 అడుగులుంటుంది. ఆడఏనుగులు ఇంకా పొట్టి. ఆఫ్రికా ఏనుగుకు వీపు పల్లంగా వుంటుంది. ఇండియాలోని ఏనుగుకు వీపుపై మూపురంవలె ఎత్తుగా వుంటుంది. పడడుగుల ఎత్తున్న ఆఫ్రికాన్ ఏనుగు 98గి0 పౌనుల బరువుంటుంది. ఎనిమిదడుగుల ఎత్తున్న మనదేశపు ఏనుగు సాధారణంగా 6700 నుండి 7000 పౌనులవరకూ బరువు తూగుతుంది.

ఏనుగు గర్భధారణకాలం 20, 21 నెలలుపైగా వుంటుంది.

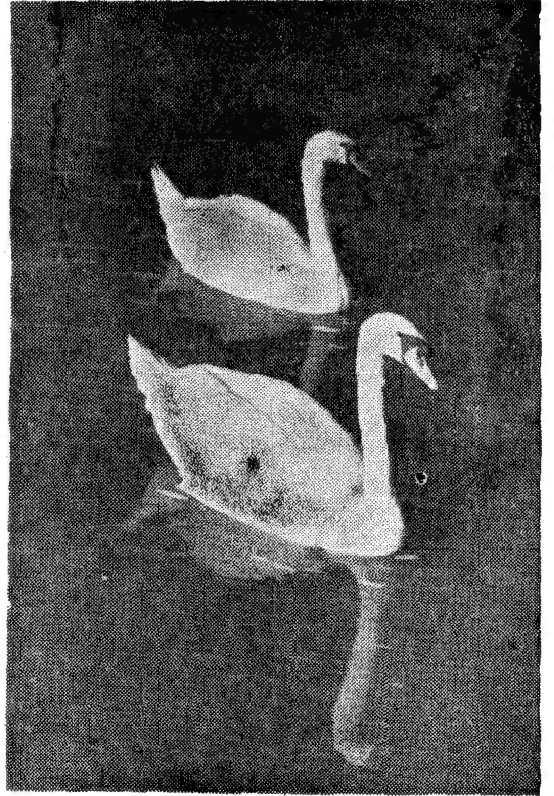

నీలపుజింక

55 నుండి 70 ఏళ్లవరకూ జీవించగలదు. ఇది పరిగెత్తలేదు, దూకలేదు. కాని నడకలోనే గంటకు 25 మైళ్ల వేగాన్ని కూడా అందుకోగలదు.

నీలపుజింక

హిమాలయాల నుండి మైసూరు దక్షిణాన అరణ్యాల చరకూ అన్ని చోట్లా ఈ మృగం కనిపిస్తుంది. 4½ అడుగుల ఎత్తుంటుంది. బుగ్గలమీద గిట్టలకు పైన తెల్లటి మచ్చలుంటాయి. మగ వాటికి మాత్రమే కొమ్ములుంటాయి. అవైనా బహుచిన్నవి. ఈజింకలు 50, 60 మైళ్ల వేగంతో పరిగెత్తగలవు.

తెల్లహంసలు

ఈ హంసలు అన్ని దేశాల్లోనూ కనిపిస్తాయి. ముఖ్యంగా డెన్మార్క్, తూర్పు యూరపు, మంగోలియా, ఇండియాలో తూర్పుభాగాల్లోను ఎక్కువగా ఉన్నాయి. వీటి ఈకలు చాల తెల్లనివి. ముక్కు నారింజ రంగు; ముక్కు పైభాగం నల్లగా ఉంటుంది. వీటినడక బయ్యారమైనది. మంచితీరి, అతిశయం కనిపిస్తుంది.

ఈ హంసలు గంటకు 55 మైళ్ల వేగంతో ఎగురగలవు. 14 నుండి 25 ఏళ్ల వరకూ బ్రతకగలవు. ఆడ పక్షి గర్భింధరించి ఉన్నంతకాలం మగపక్షి దాన్ని సంరక్షిస్తూ వుంటుంది. మనదేశంలో ప్రాచీన కవులకు ఇష్టమైన పక్షులలో హంస ఒకటి. నల దమయంతలకు పెల్లిరాయబారాలు నడిపింది హంస.

(బొమ్మలు వాల్డీస్ని ప్రాడక్షన్సు,
ఆర్. కె. ఓ. కడియోవారి సౌజన్యంతో)

జరిగినకథ :

మాకు బ్రిటన్ నగరసమీపంలో ఒక హోటల్ ఉంది. ఒకరోజున మా హోటలుకు 'బిల్' అనే సముద్రపుదొంగ తనతోటి దొంగలనుండి తప్పించుకుని పారిపోయినట్లు చెప్పాడు. అతడు మా హోటల్లో ఉన్నాడని మిగతా దొంగలకు తెలిసి, అతన్ని చంపేస్తామని బెదిరించారు. అతడు ఆ బెదిరింపుకే భయపడి చనిపోయాడు. అతడు మాకు కొంత డబ్బు బాకీ ఉన్నందున మా అమ్మ, నేను అతనిపై బెదిరించి కొంత డబ్బు, ఒక వింతపార్సీలు తీసుకుని సముద్రపు దొంగలనుండి తప్పించుకుని పక్కగ్రామానికి పారిపోయాము. పార్సీలును మాడాక్టరుగారికి, జమీందారుగారికి చూపాము. దాన్ని తెలిచిమాడగా కాంచనద్వీపపటం కనిపించింది. వెంటనే అక్కడి ధన నిక్షేపాలు సంపాదించే ఆశతో అక్కడికి ప్రయాణమయ్యాము. జమీందారుగారిొక ఓడను సిద్ధం చేశారు. స్కాలెట్ అనే అతన్ని కెప్టెన్గాను, లాంగ్ జాన్ సిల్వర్ అనే వాణ్ణి పంటవాడుగాను వుదిర్చారు. సిల్వర్ అసలు సముద్రపు దొంగల్లా కాదే అయినందున, మిగతాకళాసులందరితో కలిసి మమ్మల్ని చంపడానికి పెద్దకుట్ర పన్నాడు. ఇక చదవండి.

12. యుద్ధ చర్యలు

నేను ఓడనరంభమీదికి వెళ్లేసరికి కళాసీలు, నా మిత్రులు అందరూ అక్కడ సమావేశమై వున్నారు. సముద్రాన్ని ఆవరించిన పొగమంచు

మెల్లిగా విచ్చిపోతున్నది. చంద్రుడు నిర్మలంగా ప్రకాశిస్తున్నాడు. మాకు వైర్యతిమూలంగా రెండు చిన్న కొండలు, వాటి వెనక ఎత్తైన మరొకకొండ కనిపించాయి.

ఇదంతా కలలోనుంచి చూస్తున్నవాడివలె చూశాను. సిల్వర్ కుట్రను చెప్పలారా విన్నప్పటి భయం ఇంకా నన్ను వీడలేదు. ఇంతలో కెప్టెన్ స్కాలెట్ కొత్త ఆజ్ఞలు జారీచేశాడు. కళాసీలు హిస్సానియోలాను ద్వీపం తూర్పుదిక్కుకి మళ్లించారు.

కెప్టెన్ అడిగాడు: "మీలో ఎవరన్నా ఈ ద్వీపం ఇదివరకు చూశారా?"

"నేను చూశానండి," అంటూ సిల్వర్ ముందుకు వచ్చాడు. "ఒకసారి నేను పనిచేసిన ఓడ ఈ వైపుగా వచ్చింది."

"రేపు ద్వీపానికి దక్షిణంగా, ఒక చిన్నలంక చాలున ఉందనుకుంటాను", అన్నాడు కెప్టెన్.

"అవునండిసార్. దెయ్యాలదీవి అంటారండి దాన్ని. ఒకప్పుడిక్కడ సముద్రపు దొంగలు మాంచి జోరుగా ఉండేవారుటండి. మా ఓడలో ఒక కళాసీకి ఈద్వీపంసంగతి బాగా తెలుసు. అతనే నాకు చెప్పాడు. చూడండి, అతట్టిన కనబడుతోందే, కొండ? దాన్ని డమాన్ దిబ్బ అంటారండి. మనకి దగ్గిలో కనిపిస్తున్నదాన్ని చిన్న డమాన్ దిబ్బ అంటారు. ఆ మధ్య ఉన్నది చూడండి, పెద్దకొండ, దాన్ని టెలిస్కోప్ కొండ, అంటారండి. దానిమీద కెక్కితే టెలిస్కోపు లోంచి చూసినట్టు అంతా కనిపిస్తుందిటండి."

"ఇదుగోచూడు, సిల్వర్! నాదగ్గి రొక పటం ముంది. మనం ఆగవలసినరేపు ఇదేనేమో చూడు," అన్నాడు కెప్టెన్.

సిల్వర్ గబగబ వచ్చి పటం అందుకున్నాడు. కాని ఒక్కసారి చూడగానే తెల్ల మొహం వేశాడు. పటంలో అతనికి కావలసిందిలేదు. ఆపటం మాకు బిల్లి బోన్స్ పెట్రెలో దొరికిన పటం కాదు. దాని నకలు. ఎర్రగుర్తులు, బిల్లిబోన్స్, ఫ్లింట్ లపేర్లు తీసేసి జమీందారుగారు కెప్టెన్ ఉపయోగంకోసమని నకలుపటం తయారు చేశారు. సిల్వర్ తెల్ల మొహం వేసినా మరు

క్షణంలో తన భావాలనన్నిటినీ కమ్ముకుని మామూలు మనిషయ్యాడు.

“ఇదే నండి సార్. రేపులని రాసివుండే, ఇక్కడే మనం లంగరు దించాలి. చాలా బావుందండి సార్ ఈపటం. ఎవరు తయారుచేశారో? నమ్మదపు దొంగలు తయారుచేశారేమో అంటే, వాళ్ల మొహం, వాళ్ల కా తెలివితేటలు కూడానా?”

“సరే. నీపని నువ్వు చూసుకో. మళ్లీ కావలిస్తే పిలుస్తాను,” అన్నాడు కెప్టెన్.

సిల్వర్ ధైర్యానికి నాకాశ్చర్యం వేసింది. నిర్భయంగా తనకాద్యీపం తెలుసునని చెప్పాడు. అనుమానిస్తారేమోనని కూడా జంకలేదు. అతడు నన్ను సమీపించడం చూసి భయపడ్డాను. ఆపిల్ పీపాలో కూర్చుని అతని కుట్రను నేను విన్నాననే సంగతి అతనికి తెలిసివుండదు. అయినప్పటికీ అతని ధైర్యం, కుత్సితం, కళా నీలమైన అతనికిగల పలుకుబడి, చూస్తూండగానే తలలు మార్చేయ్యగల శక్తి చూసి అతనంటే నా కప్పుడు చెప్పలేనంత భయంపుట్టింది.

“ఆహా! ఎంత మంచి ద్వీపమనుకున్నావ్ హాకిన్స్? నీలాగా రెండుకాళ్లువున్న కుర్రవాడు ఎగరటానికి, గెంతటానికి, అడుకోటానికి బలేగా వుంటుంది. చెల్లెళ్ళమ్మ, రేపులో యీతకొట్టమ్మ, గొర్రెలను వేటాడమ్మ, కొండలమీదికి పాకమ్మ—మజాగా వుంటుందిలే. తన్నదియ్య, అదంతా తలుచుకుంటే నేనుకూడా చిన్నపిల్లడినైపోతున్నాను. ఈ కొయ్య

కాతే లేకపోతేనా, నీతోపాటు నేనూ గంతులేనేవాణ్ణి. నువ్వు వెళ్లేటప్పుడు నన్ను కూడా తీసుకుపో. ఏం?”

నన్ను బుజంమీద తట్టి కిందికి వెళ్లిపోయాడు.

కెప్టెన్ స్మాలెట్, జమీందారుగారు, డాక్టరు గారు సరంబీమీద ఒకమూల పిట్టగోడ లానుకుని మాట్లాడుతున్నారు. సిల్వరుకుట్రను వారికి ఎంత తొందరగా వీలైతే అంత తొందరగా తెలియజేయాలని నా ఆదర్శం. కాని బహిరంగంగా చెప్పటం మంచిది కాదు. వాళ్ల దగ్గరికి ఏనెపంమీద వెడదామూ అని ఆలోచిస్తుండగా డాక్టరు లివ్ నేగారే నన్ను దగ్గరికి పిలిచారు. ఆయన పొగాకుపైను కింద ఓడగదిలో మరిచిపోయారుట; పట్టుకురమ్మని చెబుదా మనుకున్నా రుట. నేను ఆయన్ని సమీపించగానే, మెల్లిగా చెప్పాను: “డాక్టరుగారూ! మీతో అర్జంటుగా మాట్లాడాలి. వాళ్లిద్దరికూడా కిందగదిలోకి తీసుకు వెళ్లండి. తరువాత ఏదోవంకమీద నన్ను పిలిపించండి. చాలా ఘోరవార్త చెప్పాల్సివుంది,” అన్నాను.

డాక్టరుగారు ఒక్కక్షణం కంగారుపడ్డారు. కాని మరుక్షణంలో మామూలైపోయారు.

“ఆ, అంతేనా. సరేలే నువ్వుపోయింక,” అన్నా రాయన బిగ్గరిగా. మిగతావారిద్దరినీ కలుసు కుని ఆయన ఏదో మాట్లాడారు. వారిలో ఒక్కరూ ఉలిక్కి పడటంగానీ, “ఆ” అని కంగారుపడటంగానీ, చేయలేదు. కాని డాక్టరుగారు నేను చెప్పింది వారితో చెప్పారని గ్రహించాను. వెంటనే కెప్టెన్ స్మాలెట్

బిడ్డల అజీర్ణమా?

GRIPPE LIX

గ్రెప్పెలిక్స్

మృతము, బిడ్డల ఆరోగ్యము కాపాడుచు, బలవంతుల గావించుటలో శ్రేష్ఠ మైనది.

Mfrs: Synthetic Medical Products.

Madras 10.— Ongole
Stockists: Standard Drug & Chemicals
131, Nainiappa Naik St., Madras

గానకళాబోధిని

వెలుపడినది. అభ్యుదయింగితిగంధము వెలుపడినది.

By Mr. & Mrs. N. C. Parthasarathy

సంగీతమును ప్రారంభమునుండి రాగాలాపనలు. కల్పనస్వరముల వరకు నేర్చుకొనువారికిని, లోయర్. హైస్కూల్ గ్రేడ్ పరీక్షలకు పోవు విద్యార్థులకు శాస్త్రము. ప్రాక్టికల్ గాపులతోను పథకములతోను విపుల ముగా వ్రాయబడినది 8 1/2 x 5 1/2 (డెమి 1/8) పైజులో 750 పేజీలు గల పుస్తకము. గ్రేజు కాగితముపై ముద్రించబడిన ఘరి క్యాలికో బైండు పుస్తకము వెల రు 10/-లు. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. అభ్యాసుకోపాటు అర్హత వంటిది.

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, పి. వి. నెం. 3, కర్నూలు.

మరియు

వెంకటరాం అండ్ కో, పబ్లిషర్సు అండ్ బుక్ సెలర్సు, అన్ని బ్రాంచిలోను. హిగ్గిబాదము అన్నిస్థానాల్లోను దొరుకును.

తండ్రిలు ఆండర్సన్ ను పిలిచాడు. కళాసీలు నందర్నీ సమావేశం చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించాడు.

తండ్రిలు విజిల్ చెయ్యగానే కళాసీలు నరంబీ మధ్యభాగానికి వచ్చి నిలబడ్డారు. కెప్టెన్ స్మాలెట్ వారితో ఇలా చెప్పాడు:

“జమిందారు బ్రెలాసీగారు మీతో ఒక్క ముక్క చెప్పమన్నారు. మనప్రయాణం ముగిసింది. మనం చేరవలసిన ద్వీపం చేరుకున్నాం. ‘కళాసీ లండనా బాగా పనిచేశారా’ అని బ్రెలాసీగారు నన్నడిగారు. ఒక్కడుకూడా నా ఆజ్ఞలు నిర్లక్ష్యం చెయ్యలేదని, తమ విధులు సక్రమంగా నెరవేర్చారని, ఆయనకు మనవి చేసుకున్నాను. అందుచేత మీ అందరి ఆయురారోగ్యాలకోసం ద్రాక్షరసం నేవించ వలసివుందని ఆయనన్నారు. అందుకని మే మిప్పుడు కిందగదిలోకి వెళ్లబోతున్నాము. మీకు ద్రాక్షరసం, మంచి ఖరీదైనది నల్లయి చేయిస్తాను. బ్రెలాసీగారి ఆయురారోగ్యాలు కోరుతూ మీరు కూడా తాగండి.”

సిల్వరు ఈ ఉపన్యాసం వింటూ, విషపునవ్వు నవ్వుతున్నాడు. “జమిందారు బ్రెలాసీగారికీ—” అని అరిచాడు.

“జై” అని ఓడ దద్దరిల్లేట్లు అరిచారంతా. ఆ అరుపు వింటే ఈమనుషులేనా మమ్మల్ని చంపటానికి చూస్తున్నది అనిపించింది.

“కెప్టెన్ స్మాలెట్ గారికీ—” అని మళ్లీ అన్నాడు సిల్వరు.

“జై” అని మళ్లీ అరిచారు కళాసీలు.

కెప్టెను, జమిందారుగారు, డాక్టరుగారు ఓడ గదిలోకి వెళ్లిపోయారు. రెండు మూడు నిమిషాల తర్వాత “జిమేహాకిన్స్ ని ఒకసారి పంపించవలసిందని” కబురువచ్చింది.

ముగ్గురూ బల్లచుట్టూ కూర్చున్నారు. మధ్య స్పానిష్ ద్రాక్షరసం సీసా ఉంది. పక్కన మూడు చిన్న చిన్న గ్లాసుల్లో ద్రాక్షసారా ఉంది. డాక్టరుగారు పైవ్ కాలుస్తూ గుప్ప గుప్పమని వేగంగా పొగవదులు తున్నారు. ఆందోళనగా ఉన్నప్పడాయన అలాగే పొగ తాగుతారు. నన్ను చూడగానే జమిందారు గారు “హాకిన్స్! ఏదో చెబుతానన్నావుట, ఏమి టది?” అన్నారు.

నేను ఆపిల్ పీచాలో కూర్చుని విన్నదంతా పూసగుచ్చినట్టు వివరించాను. నా కథ పూర్తయ్యే దాకా శ్రోతలు కుర్చీలకు అంటిపెట్టుకుని కూర్చున్నారు.

నాకథ పూర్తయ్యాకగాని వాళ్లు నన్ను కూర్చోమనలేదు. తరవాత ఒక గ్లాసులో ద్రాక్షరసం పోసి ఇచ్చారు. నా ఆరోగ్యాన్ని కోరుతూ వాళ్లు సారా తాగారు. జమిందారుగారి ముఖంలో మార్పు గమనించాను.

“కెప్టెన్ స్మాలెట్! మీరు నిజం చెప్పారు. నేను గాడిదనయ్యానని ఒప్పుకుంటున్నాను. ఇక మీరెల్లా చెబితే అల్లా నడుస్తాను,” అన్నారు జమిందారుగారు ముఖం తప్పిస్తూ.

“నాకంటే పెద్దగాడిద కాలేదులండి మీరు. మొదట్లోనే తగినజాగ్రత్త పడివుండవలసింది నేను. నా అచమానం రైట్ కాదో మొదటనే తెల్పుకోక పోవటం నాపొరబాటే.”

“కాని కెప్టెన్! ఈ సిల్వర్ మహాదేవాంతకుడు లాగా వున్నాడు. మనిషిని చూస్తే అంతకంటే మర్యాదస్తుడు లేనట్లుంటాడు. ఎంత కుట్ర పన్నాడు?” అన్నారు డాక్టరుగారు.

“నరే, యీ మాటలకేంగాని అసలు సంకతి మాట్లాడదాం,” అన్నాడు కెప్టెన్. “బ్రెలాసీగా రను మతిస్తే రెండు మూడు విషయాలు చెబుతాను.”

“అనుమతి ఇవ్వవలసింది మీరు,” అన్నారు బ్రెలాసీగారు ముఖమెత్తకుండా.

“మొదటిది. మనం వెనక్కి తిరగటానికి ఏల్లేదు. ముందుకే పోవాలి. రెండు. మన కింకా వ్యవధి వుంది. అంటే గుప్తధనం తవ్వి ఎత్తేవరకూ వాళ్లు మన కే హాసీ తలపెట్టరు. మూడు. ఓడలో మనం నమ్మదగిన మనుషులింకా కొందరున్నారు. ఎస్పెజో ఒకప్పుడు కుట్ర దారులకూ మనకూ బహిరంగయుద్ధం తప్పదు. కనుక నే చెప్పేదేమంటే, ఒక మంచిరోజు చూసి, వాళ్లు అనుకోని సమయంలో హఠాత్తుగా మనమే ముందు దాడిచేద్దాం. మూడు దాడిచేసే అవకాశం వాళ్ల కివ్వ గూడదు. బ్రెలాసీగారూ! మీ స్వంత నౌకల్లు ముగ్గురున్నారు. వాళ్లని మనం విశ్వసించవచ్చునా?”

“ఆ. నన్ను నమ్మించంత గట్టిగా నమ్మవచ్చు.”

“సరే. వాళ్లు ముగ్గురు. హాకిన్స్‌తోకలిపి మనం నలుగురం. మొత్తం ఏడుగురం. ఇంకెవరున్నారు మన వాళ్లు?”

డాక్టరుగారందుకున్నారు. “ట్రెలానీ సిల్వర్ ను కలుసుకోక ముందు నలుగురైదుగురి మాట్లాడాడుగా. వాళ్లు బహుశా మంచివాళ్లే కావచ్చును.”

“ఉహూ. కాదులే. ఇజ్రాయెల్ హిండ్స్ ని నేనేగా మాట్లాడింది. వాడుకూడా ఆ ముతాలో చేరిన వాడేగా. అంచేత వాళ్లలో ఎవరినీ నమ్మటానికి వీలేదు.”

“నేను చెప్పేది వినండి సార్. మనం తొందర పడకుండా ఎవరు నమ్మకస్థులో ఎవరు కాదో ముందు కనిపెట్టాలి,” అన్నాడు కెప్టెన్.

“మనకు జిమ్ ఉన్నాడుగా. అతనిదగ్గర కళాసీలంతా చదువుగా ఉంటారు. జిమ్ కూడా తెలివి తేటలైనవాడు. ఒక్కచూపుతో మనిషితత్వం కనిపెట్టగలడు,” అని సిఫార్సుచేశారు డాక్టరుగారు.

“హాకిన్స్! నీమీదే ఆశలు పెట్టుకున్నాం,” అన్నారు జమిందారుగారు.

మాచర్లలు ముగిశాయి. కాని ఎంత చర్చించినా సమస్య తెగలేదు. మొత్తం ఓడమీదున్న వాళ్లు ఇరవైయారుగురు, అందులో మా శత్రువులు పంభొమ్మిదిమంది. మేము ఏడుగురం. అందులో ఒకడు బాలుడు. కనుక యుద్ధంఅంటూ వస్తే ఇటు ఆరుగురు, అటు పందొమ్మిదిమంది నన్నమాట.

13. నేను చేసిన సాహసం.

మర్నాటి ఉదయం సరంబీమీదికి వచ్చిచూశాను.

కాంచనద్వీపం రాత్రి చూసినట్టు లేదు; చాలా మారిపోయింది. బూడిదరంగుచెట్లు దట్టంగా పెరిగివున్నాయి. మధ్య మధ్య ఎత్తైన దేవదారువృక్షాలు ఉన్నాయి. కొండగుట్టలు చెల్లకంటే ఎత్తుగా ఉండి బోడిగా కనిపించాయి. టెలిస్కోప్ కొండ మిగతావాటికంటే నాలుగైదు వందల అడుగులు ఎత్తుగా వున్నది. కొండల ఆకారాలు తమాషాగా వున్నాయి. మొత్తానికి ద్వీపస్వరూపం చూస్తే ఏమిటో వికారం వుట్టింది.

హిస్సానియోలా దెయ్యాలదీవికి అసలు ద్వీపానికి మధ్యఉన్న రేవుకు అభిముఖంగా పోతోంది. ద్వీపానికి చెందిన రకరకాల పక్షులు మా ఓడపైగా ఎగురుతూ రొదచేస్తున్నాయి. కరటాలు ఉవ్వెత్తుగా లేచి ఓడను ఉయ్యాల లూపుతున్నాయి. అక్కడ నముద్రమంతా మురికిగా, నానా ఛండాలుగా ఉంది. ముక్కులు బద్దలు కొట్టేసేటంత దుర్గంధం వస్తోంది. ఇదంతా చూస్తే నాకు కాంచనద్వీపంమీద ఇంత వరకూఉన్న మోజు పోయి రోత వుట్టుకొచ్చింది.

ఇక ఓడమీద పరిస్థితులేమన్నా బాగున్నాయేమో అంటే, అవీ అంత అధ్వాన్నంగానూ ఉన్నాయి. రేవు దగ్గరి కొస్తున్న కొద్దీ కళాసీల్లో తిరుగు బాటుచిహ్నాలు ఎక్కువ కాసాగాయి. జాబ్ ఆండర్సన్ అందరికంటే ఎక్కువగా పొగరుమోతు తనం. ప్రదర్శిస్తున్నాడు. నాకు వినిపించేట్టు రెండు మూడుసార్లు “ఇంకెంత సేపు లే మీాపని,” అని బూతులతోనహా గొణిగాడు. మిగతావాళ్లు కూడా కెప్టెన్ వంక, నా ఇతరమిత్రులవంక కొరకొర విషపు చూపులు చూస్తున్నారు. ఒక్క సిల్వర్ మాత్రం మా మూలు మర్యాదధోరణిలోనే ప్రవర్తిస్తున్నాడు. కెప్టెన్ ఏడన్నా ఆజ్ఞాపిస్తే ఇదివరకటికంటే ఎక్కువ వినయంగా నెరవేరుస్తున్నాడు. మిగతా కళాసుల దగ్గరికి వెళ్లి ఏదో గునగున లాడుతున్నాడు. “తొందర పడకండి,” అని హెచ్చరిస్తున్నట్లు నాకు తోచింది.

ఓడ ద్వీపపటంలో సూచింపబడిన రేవును చేరింది. ఓడకు ఒకవేపు దెయ్యాలదీవి, మరోవైపు కాంచనద్వీపం అరమైలు దూరాల్లో ఉన్నాయి. లంగర్లు పెద్దశబ్దాలుచేస్తూ నీటిలో మునగగానే ఒడ్డుల నున్న చెట్లమీది పక్షులు గోలగా ఒక్కసారి వైకె గిరి మా ఓడను ముసిరాయి. మళ్లీ కాస్సేపటికి ఎక్కడి వక్కడ సర్దుకున్నాయి.

ఓడ ఆగగానే కళాసీల తిరుగుబాటు లక్షణాలు ఇంకా ఎక్కువయ్యాయి. అందరూ ఒకవోట చేరి గునగున లాడటం, మాలో ఎవరెమన్నా సమీపిస్తే మాట లాపివెయ్యడం సాగించారు. కెప్టెన్ ఎంత చిన్న పనిచెప్పినా, నిర్లక్ష్యంగా, గొణుగుతూ చెయ్యటం, లేకపోతే అసలు చెయ్యకపోవటం మొదలెట్టారు.

చివరికి మేము మళ్ళీ ఓడగదిలో సమావేశమయ్యాము. కెప్టెన్ చెప్పాడు:

“సార్! నే నింకొక్క అజ్ఞ ఇచ్చాను. అంటే తిరుగుబాటు తప్పదు. వాళ్ల కేదన్నా పని చెబుదామా అంటే, ప్రమాదం సంభవించేట్లుంది. చెప్పకుండా ఊరుకుంటే, మనం తమరహస్యంకనిపెట్టినట్లు అనుమానిస్తారు. మన మీ పరిస్థితుల్లో ఒక్కణ్ణే నమ్మటానికి వీలుంది.”

“ఎవ రతడు?” అన్నాడు ట్రెలానీగారు.

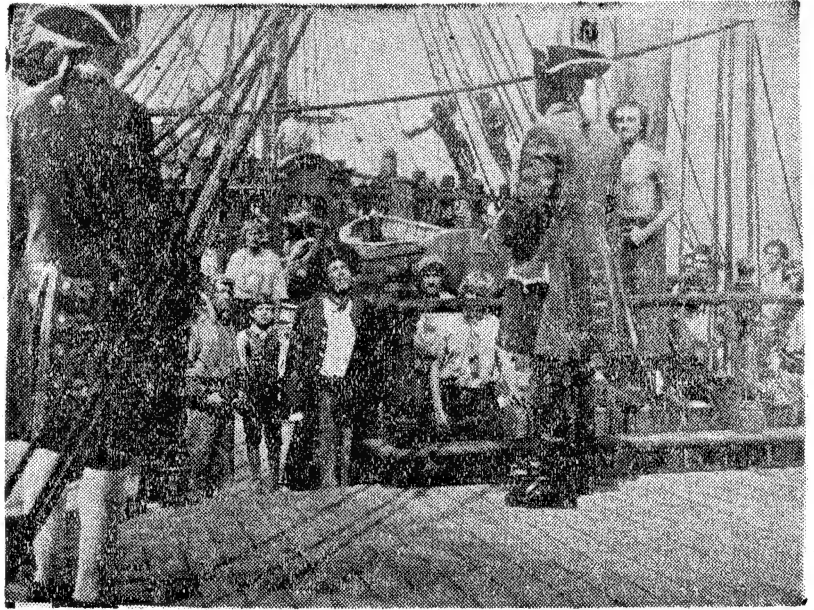
“సిల్వరే. తన అనుచరుల ఆజ్ఞాని అణచటానికి శాయశక్తులా తంటాలు పడుతున్నాడు. అతడు సాధ్యమైనంతవరకూ తొందరపడడు. అందరినీ ఒకచోట జేర్చి నచ్చ చెప్పటానికి చూస్తున్నట్లున్నాడు. కనుక వాళ్లకు మనం అవకాశం యివ్వాలి. ఒకపనిచేస్తాను. ఈ పగలంతా మీరు ద్వీపంలోకి పోయి విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చునని చెప్తాను. ఈ అవకాశంవాళ్లు జారవిడవరు. అందరూ కట్టగట్టుకునిపోతారు. అప్పుడు మనం వాళ్లనిమళ్ళీ ఓడమీదికి రాకుండా పోరాడాల్సి వస్తుంది. ఎవరూ పోరనుకోండి. అప్పుడుమనం ఈ ఓడగదిభాగంలోనే నిలిచి యుద్ధంచెయ్యాలి.

కొందరు వెళ్లి కొందరిక్కడ దిగబడతారనుకోండి అప్పుడు మనకేమీ ప్రమాదం రాదని, ఇంకా. టైము వుందని అనుకోవాలి.”

ఆవిధంగా ఒక నిశ్చయానికి వచ్చి, ఒక ప్లాను తయారుచేసుకున్నాం. తూటాలు నింపిన పిస్తళ్లు నమ్మకస్థులందరికీ పంచబడినయ్యే. ట్రెలానీగారి ఇంటి నౌకర్లు హంటర్, రెడ్డూత్, జాయిన్లకు కుట్రసంగతి చెప్పాము. వాళ్లు మేమునుకున్నంత ఆశ్చర్యపడలేదు. వాళ్లకు కళాసీల ప్రవర్తన మొదటినుంచీ అనుమానాస్పదంగానే వుందిట. “ఒక్కొక్క ముండాకొడుకును నల్లని నలిపినట్టు నలిపిపారేస్తా”మని హంటర్ అన్నాడు.

తరవాత కెప్టెన్ స్కాలెట్ సరంబీమీదికి వెళ్లాడు. కళాసీ లందరినీ పిలిచాడు. “మిత్రులారా! అందరం అలిసిపోయాము. చాలా రోజులు సముద్ర ప్రయాణం చేశాక కానేపు నేలమీద విహరించాలని సహజంగా మీకు కోరిక వుంటుంది. బోట్లను నీళ్లలో వెయ్యండి. వెళ్లదలుచుకున్నవాళ్లందరూ వెళ్లవచ్చు. సూర్యాస్తమయానికి అరగంట ముందు తుపాకీ పేలుస్తాను. అప్పుడు మీరు వచ్చేయ్యవచ్చు.”

ఈమాట వినగానే కళాసీలు సంతోషం

సూర్యాస్తమయానికి అరగంటముందు తుపాకీ పేలుస్తాను. అప్పుడు మీరువచ్చేయ్యవచ్చు.

ఆపుకోలేక గంతులువేశారు. నేలమీదికి పోగానే గుప్తధనం ఇట్టే వెదికి పట్టుకోవచ్చు ననుకున్నారల్లే వుంది. “కెప్టెన్ స్కాలెట్ కే తై” అని మళ్ళీ కేక వేశారు. ఆ కేక దూరపు కొండల్లో ప్రతిధ్వనించింది; మళ్ళీ ఐత్యులు గోలగా లేచి ముసిరాయి.

కెప్టెన్ తెలివిగా అవతలకు వెళ్లిపోయాడు. సిల్వర్ తనపార్టీలో ఎవ రెవరు రావాలో, ఎవరు ఓడమీదే ఉండాలో ఏర్పాటుచేశాడు. ఆరుగురు ఓడలోనే ఆగిపోయారు. సిల్వరుతో కలిపి మిగతా పదముగ్గురూ బోట్లలో బయల్దేరారు.

అప్పుడు నాబురలోకి ఒక ఆలోచన ప్రవేశ

శించింది. అది వట్టి తెలివితక్కువ ఆలోచనే కావచ్చును. కాని నేనల్లా చెయ్యకనేపోతే మాప్రాణాలు నిష్కారణంగా కాంచన ద్వీపానికి బలిఅయి వుండేవి.

ఓడమీద వుండి ప్రస్తుతం నేను చెయ్యగలిగిందేమీలేదు. అందుచేత తీరానికి పోయి ఏవో సాహస కృత్యాలు చెయ్యాలని, గుప్తధనం ఉన్నచోటు నామిత్రులకంటే ముందే కనిపెట్టి వాళ్లను ఆశ్చర్య పరచాలని ఒక ఊహతట్టింది. ఇక వెనకా ముందూ ఆలోచించకుండా అయిదారుగురు కళాసీలున్న ఒక బోటులోకి దూకేశాను. వెంటనే బోటు ప్రయాణం మొదలెట్టింది. ఇంకా రెండు మూడు బోట్లలో కళాసీలున్నారు. వారిబోట్లకంటే తేలికైనది కావడంవల్ల నేనున్నబోటు, చురుకుగా, త్వరగా పోతోంది. నేను బోటులో వున్నట్లు ఎవరూ కనిపించలేదు. చుక్కాని

పట్టుకున్న కళాసీ ఒకడుమాత్రం “జమ్! నువ్వేనా లక్కడుంది? కదలకుండా కూర్చో” అన్నాడు. దూరాన బోటులో ఉన్న సిల్వరు కళ్లు చిట్లించుకుని నాకేసి చూస్తూ నేను అవునో కాదో అని పరిశీలిస్తున్నాడు. మాబోటు ఒడ్డు తగిలీ తగలగానే దగ్గరగా ఉన్న ఒకకొమ్మనందుకుని ఒక్కపూపుతో ఒడ్డుమీద పడ్డాను. సిల్వర్ బోటు ఇంకా వందగజాల దూరంలో వుంది.

“జమ్! జమ్! ఆగు,” అని సిల్వరు గద్దెస్తూ కేకలు వేస్తున్నాడు. నేను వినిపించుకోకుండా ముక్కుకు సూటిగా పరుగు పుచ్చుకున్నాను. కాలిలో నత్తువ వున్నంతవరకూ పరిగెత్తాను. ఇక పరిగెత్తలేక ఆగి నలుదిక్కులా పరికించాను.

(ఇంకా వుంది.)

గాస్ లాంతరు

పూర్తిగా ఆమెరికాలో చేయబడినవి 400 కాండిల్ పవరు. సరికొత్త ప్యాకు. ధరలు విశేషంగా తగ్గి పనిచేసేవి. వత్తులు, రెంపీలు అన్ని పనిముట్లతో అమ్మబడును.

(ప్రతి ప్రమేనది, పెద్ది నైజా. 10 సం॥లు గ్యారంటీ. ఖరీదు రు 39/- ప్యాకంగు పోస్టేజీ రు. 8/-లు అదనము. 2 వారాల తరువాత ఖరీదు రు 72/-లు అగును.

STANDARD W. COMPANY.
Post Box 288, Calcutta 1.

అది ఆమెకెన్నడూ ఆశాభంగం కలిగించలేదు!

గర్భాశయ వ్యాధులచే నాశపడుచున్న ప్రీతి తరుచు “అరుణ” పై ఆధారపడుచున్నారు. అది వారికెన్నడూ ఆశాభంగం కలిగించలేదు....వటువైవ మూలికలచే తయారుచేయబడిన “అరుణ” ప్రీతి ఋతు సంబంధ మైన వ్యాధులను పోగొట్టి సత్సంకాప మును కల్పించును.

అరుణ

ప్రసిద్ధ గర్భాశయ బలవర్ధక ఔషధము

ఆయుర్వేదాశ్రమం లిమిటెడ్, మద్రాసు-17

నైహళా మామయ్య

రెండేళ్ల కిందటి సంగతి. భారత దేశపు ప్రభావ మంత్రి జన హిల్లాల్ నైహళా అమెరికా వెళ్లి, అదే ప్రజలిచ్చిన గొప్ప సన్మానాలు స్వీకరించి మనదేశం తిరిగి వచ్చాడు. బాంబాయి పరమానా శ్రేయంలో విమోచన దిగగానే ఆయనకు కొందరు బాలకులు స్వాగత మిచ్చారు. ఆ బాలకులు “బాల్లవ-జ. బాలీ” అనే బాల సంఘంలో సభ్యులు. తమ సంఘానికి రావలసిందని, వచ్చి కూచుండగా “కొంత సేపు గడచిపోయిందని ఆహ్వానించారు. అనలు నైహళాకు పిల్లలతో ఆడుకోవడమంటే బలే సద్దా. కాని దూరప్రయాణంతో బాగా అలసిపోయి వున్నందు, ఫిల్మ్ లోవల్ల అర్థం కాలేదు. అందువల్ల ఆయన బాలల ఆహ్వానానికి ఒప్పుకోలేదు. “మీరు మా సంఘానికి రాకపోతే

మేమే ఫిల్మ్ లోనా” అని బాలురు అన్నారు.

“బహుల్ ఆయియే, బహుల్ ఆయియే,” అని (తెప్పకుండాదండి, తెప్పకుండాదండి) నైహళా సమాధానమిచ్చారు.

నైహళా ఆహ్వానం ప్రకారం “మొన్న బుధవారంనాడు (అక్టోబరు 24) 130 మంది బాలకులు బాంబాయి నుండి ఫిల్మ్ వెళ్లారు. సాయంత్రం వారందరికీ నైహళా గారు తనతోటలో గొప్ప స్వాగత మిచ్చారు. ఆ సందర్భంలో మంచి విందు ఏర్పాటుచేశాడు. ఆవిందులో పిల్లలు చక్కగా వరసలుతీర్చి, అల్లరి గిల్లరి చెయ్యకుండా కూర్చుని అడ్డా జలేబీలు, ఐసుక్రీములు తిన్నారు. నైహళా వారిమధ్యకు చాగాచే “నైహళామామయ్య జిందా బాద్” అని జయధ్వనులు చేశారు. బాల సంఘసాయకుడు నైహళా మామయ్యని ఉపన్యాసం యివ్వమనికోరాడు. “బలేవాడిచే. ఇల్లం టవ్వను కూడా ఉపన్యాసాలేనా?”

అసలే నాకు ఉపన్యాసం లివ్వడం తప్ప ఏం చేతకాదని ఒక అవవాడు ఉంది. ఇల్లాంటివ్వను వర్తగా ఆడుకోవాలి. అంతే,” అన్నాడు నైహళా.

తరువాత ఆయన ప్రజలపైయి దగ్గరికివెళ్లి డొంగ్రామూలు కనుక్కున్నాడు. ఒకబుట్టి అబ్బాయిని ముద్దుచెట్టి కున్నాడు. ఒకణ్ణి తమాషా ప్రశ్ని అడిగాడు; ఇంకోణ్ణి భలోస్తులని నవ్వించారు.

“రెండు మూడేళ్ల కిందట మమ్మల్ని బాంబాయి పరమానా శ్రేయంలో చూశారు; జ్ఞాపకం ఉందాండి మామయ్యగారు?” అని కొందరడిగాడు. “ఓ. జ్ఞాపకం లేకే,” అన్నారాయన.

“ఫిల్మ్ లో మీరేమేమి చూశారు?” అని నైహళా అడిగాడు.

“వాళ్లెల్లా చూశాం. జమ్మా మసీదు చూశాం. మరి రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారి భవనం చూశాం. కుతుబ్ మినార్, జంతుర మంతరు, అన్నీ చూశాం,” అన్నారు పిల్లలు.

“మీరు చూసిన అన్నిటిలోకీ (40-వ పేజీ చూడండి)

రెండేళ్ల కిందటి రాజేంద్రప్రసాద్ గారు, బాలసంఘసభ్యులు కలుసుకున్న వ్యక్తం.

మరిమరిమరి

ప్రార్థన గంగారామ్ అని ఒక తను వుండేవాడు. అతనికి నల్ల మందు వేసుకోవడం అలవాటు! అతను కష్టపడి సంపాదించినదల్లా నల్లమందు తిని నడం లోనే సరిపోయేది! బాలలూ! నల్లమందు వేసుకునేవారిని ఎప్పుడైనా చూసారూ! వాళ్ల తెలివితేటలు ఎలా వుంటాయో తెలుసా! ఒక చోట పెట్టినవస్తువును యింకొక చోట పెడుకుతారు! ఎప్పుడూ నిరసంగా వుంటారు! వుత్సాహమనేది వెడికి చూసినా కనబడదు! ఖచ్చితంగా చెప్పాలంటే వాళ్లకు మతి మఱుపు ఎక్కువ! అలాగే యీ గంగారామ్ గారున్నా!

ఒకసారి ఏం చేశాడో తెలుసా! పగలల్లా కష్టపడి పనిచేసి సాయంత్రానికల్లా రెండు రూపాయలు చేత్తో వుచ్చుకొని యింటికి చేరుకున్నాడు. ఒకరూపాయి పెళ్లాం చేతులో పడేసి తిన్నగా నిక్కుతూ, నీలుగుతూ బజారు చేరుకున్నాడు! స్నేహితుల్తో మాట్లాడుతూ, ఆపసీ యీపసీ చూసుకొని నల్లమందు కొట్టువద్దకు వెళ్లేటప్పటికి, కాస్తా కొట్టుకట్టేసి, కొట్టుగల ఆసామి యింటికి పోయాడు. హారే రామ్! యివాళ నల్లమందు లేకుండా పోయిందే అనుకున్నాడు! నల్లమందు లేక పోయేటప్పటికి నాలికరుచి మిఠాయిమీదకు

పోయింది. సరే మిఠాయన్నా కొనుక్కు వెళ్దామని, మిఠాయి కొట్టవద్దకు వెళ్లాడు. అవీగూడా పాపం మూసేశారు. మూల ఒక కొట్టు యింకా మూసేయలేదు. గంగారామ్ గబగబా అక్కడకు

శ్రీ డాక్టర్ పాటి బాబు రావ్

చేరుకున్నాడు. “ఇదిగో ఓ అర్థ రూపాయి మిఠాయి కట్టు!” అన్నాడు గంగారామ్.

“కొట్టు మూసేస్తూ వుంటే యిప్పుడేం మిఠాయి? రేపురా” అన్నాడు కొట్టుగల ఆసామి.

గంగారామ్ కు చచ్చినంత పనియింది. “రేపు నువ్వమ్ముతావని నాకూ తెలుసు! కావలసినదల్లా యివ్వాలే రేపు నాకు దేనికి! త్వరగా యివ్వు. పోవాలి.” అన్నాడు మళ్లా గంగారామ్.

“అబ్బే! చెప్పుతుంటే నీకు కాదూ. పోనీ యిద్దామన్నా నా వద్ద రూపాయి చిల్లర లేదు. అంతా మాయజమాని పట్టుకుపోయాడు” అన్నాడు కొట్టువాడు.

గంగారామ్ కు కాస్త ఆశ కలిగింది “చిల్లర లేకపోతే పోనీలెద్దూ! మిగిలిన అర్థరూపాయి ప్రొద్దునో యిద్దువుగానితే! యిప్పుడు మిఠాయి తప్పకుండా కావాలి.” అంటూ రూపాయి త్రాసులో పడేశాడు. ఇక కొట్టువాడు ఏమీ అనలేక పోయాడు. సరే నంటూ. అర్థ

రూపాయి మిఠాయి తూచియిచ్చే శాడు. గంగారామ్ మిఠాయి తీసుకొని పడడుగులు ముందుకు నడిచాక మళ్లా అనుమానం కలిగింది “ఒకవేళ రేపు కొట్టు మరిచిపోతానేమో!” అనుకుంటూ యిటూ అటూ చూశాడు. చూసేసరికి తను మిఠాయి తీసుకున్న కొట్టువద్ద ఒక ఆంబోతు పండుకొని నెమరువేస్తూ వుంది! ఆంబోతును చూసి, దాని రంగూ, ఎంత లావుందీ, ఎన్ని మచ్చలున్నాయీ, మొదలైన గుర్తులు చూసుకొని సంతోషంగా యింటికి పోయాడు. ఆవేళ అలా గడిచిపోయింది.

మర్నాడు గంగారామ్ లేచేటప్పటికి సరిగ్గా తొమ్మిదయింది. బడలిక అంతా తీరిం తరువాత రాత్రి అర్థరూపాయి వసూలు చేయాలని జ్ఞాపకం వచ్చింది. వెంటనే బజారు బయలుదేరాడు. తీరా బజార్ లో చూసేటప్పటికి ఆంబోతు కనిపించలేదు! గంగారామ్ కు ఆంబోతు కనుపించక పోయేసరికి గాఢరావుట్టింది. యిక ఆంబోతు కోసం బజారంతా గాలించేస్తూ వున్నాడు. చివరకు ఒక దర్జీకొట్టువద్ద పడుకున్న ఆంబోతు కనుపించింది! రాత్రి గంగారామ్ గుర్తుపెట్టుకొన్న ఆంబోతే అది. అది ఒకవోటే అలా వుంటుందా. తిరిగి తిరిగి వచ్చి దర్జీకొట్టువద్ద పడుకుంది. గంగారామ్ సంతోషిస్తూ దర్జీకొట్టువద్దకు

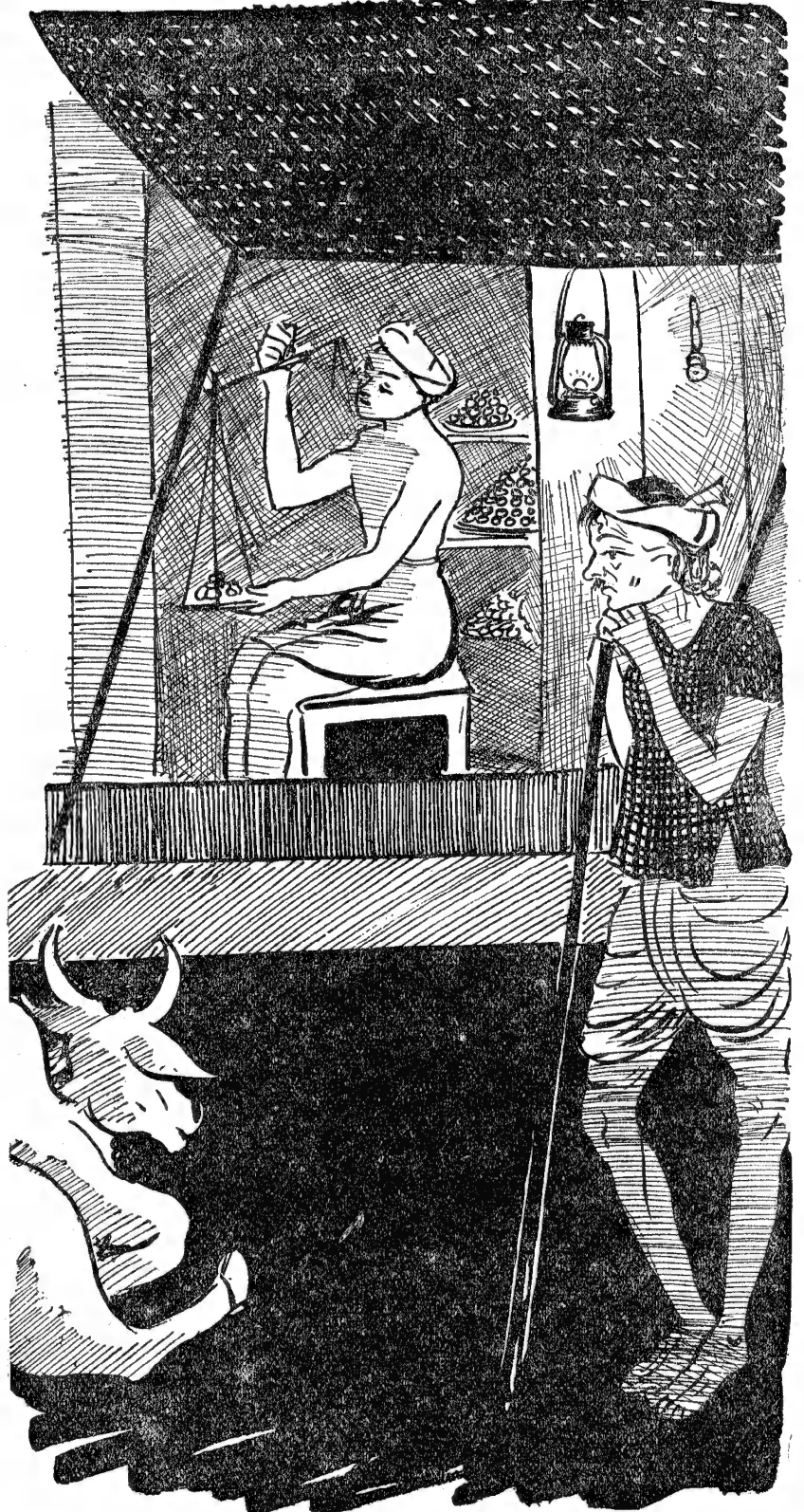
పెళ్లి మెల్లగా “ఏమండీ! రాత్రి ఎనిమిదణాలు యిస్తారా!” అన్నాడు. బట్టలు కుట్టవాడికి ఏమీ తెలియక “రాత్రి ఎనిమిదణాలు ఏమిటండీ! ఎవరు మీరు?” అన్నాడు.

“అదేమి టయ్యోయ్! అలా అంటావ్! రాత్రి మిఠాయి తీసుకొని రూపాయి, యివ్వలేద్దా నీకు! అర్ధరూపాయి ప్రొద్దున్న యిస్తానన్నావు” అన్నాడు గంగారామ్ ఆశ్చర్యంగా!

“చాలాల్లే! యిది బట్టలకొట్టు! మిఠాయికొట్టు యిక్కడ లేవు! వెళ్లు!” అన్నాడు కోపంగా దర్జీవాడు.

గంగారామ్ కు చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది! “యిదిగో! భలే వాడివేవే! అర్ధరూపాయ కోసం నీ వేషమంతా మార్చేశావే! సరే వేషమైతే మార్చేయొచ్చునుగాని, రాత్రికి రాత్రే నీకు అంత పెద్ద గడ్డం ఎక్కడించి వచ్చిందండీ!” అన్నాడు అతని గడ్డంవంక ఆశ్చర్యంగా చూస్తూ! “ఏవూరు మీది! గడ్డం, గిడ్డం పేరెత్తుతున్నా వే! జగత పల్లె రాలగలవ్!” అని కొట్టువాడు అనే సరికి గంగారామ్ కు దర్జీవాడు తంతాడేమోనని భయపడింది. రాత్రి అర్ధరూపాయి వదిలెయ్యడం నాడే తప్ప! అంతా ఘోరకలికాలంలా వుంద! పోనీలే వుంచుకో! నేను అర్ధరూపాయి వదిలేశాను!” అన్నాడు పెద్ద ధర్మదాతలా! తల గోక్కుంటూ యింటి దారి పట్టాడు!

దర్జీవాడికి ఏమీ అర్థంగాక అలా చూస్తూ వుండిపోయాడు!

బ్రిటిషు ఎన్సికలు

(4-వ పేజీ తరువాయి)

మారకం, వ్యాపారాలలో బ్రిటన్ భారత దేశాల మధ్య సంఘర్షణ కూడా లేకపోలేదు. విదేశాంగ విధానంలో కొన్ని కొన్ని అంశాలలో పరస్పర విరుద్ధ విధానాల నవలంబించటం కూడా జరిగింది. అట్టి ప్రభుత్వం లోలోపల ఏవిధంగా తంత్రాలు పన్నినప్పటికీ, పైకి మాత్రం స్పష్టంగా భారత ప్రభుత్వానికి స్వతంత్ర విధానాల నమనరించే హక్కున్నదని గుర్తించింది. భారతీయులపట్లనూ, కాంగ్రెస్ పట్లనూ ఎన్నడూ స్నేహభావం చూపక, భారతస్వాతంత్ర్య ప్రతిపత్తిని నిరోధించిన చర్చిల్ వైఖరి ఇక ముందు భారత ప్రభుత్వం పట్ల ఎలా ఉంటుందో చెప్పనవసరంలేదు. భారతదేశం ఆర్థికంగా బ్రిటన్ పైన ఎంతవరకూ ఆధారపడి ఉంటుందో, అంతవరకూ చర్చిల్ ప్రభుత్వం తమస్థైర్యం గుప్తాబల్యాన్ని భారత ప్రభుత్వంపై ప్రయోగించి చైరం సాధించవచ్చుననే అనుమానం భారతీయులకు కలగడం, సహజం.

పూర్వం భారత దేశంలో ముస్లిం లీగ్ ను జిట్టిస్ పార్టీని బలపరిచి కాంగ్రెస్ ఉద్యమాన్ని బలహీన పరచడానికి బ్రిటిష్ కన్సర్వేటివ్ లు యత్నించడం భారతీయులకు మరపురాదు. తరువాత అట్టి ప్రభుత్వమే కాక రహస్యంగా కన్సర్వేటివ్ నాయకులు

కన్సర్వేటివ్ పార్టీ పక్షపాతులైన బ్రిటిష్ సైనికాధికారులు పాకిస్తాన్ కు తోడ్పడి భారతదేశానికి చేసిన అపకారాన్ని మరిచిపోవడం కష్టం. ఇక ముందు కాశ్మీర్ సమస్య మొదలైన ఇండో-పాకిస్తాన్ వివాదగ్రస్త సమస్యలలో చర్చిల్ ప్రభుత్వం పాకిస్తాన్ పక్షాన కృషిచేయ్యగలదనే భావించవచ్చును. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల సమస్యలో కూడా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం భారతీయులకు విరుద్ధంగా కృషి చేయ్యవచ్చును. పరిస్థితులు విషమిస్తే భారత రిపబ్లిక్ కామన్వెల్త్ సభ్యత్వానికి స్పష్టి చెప్పవలసి రావచ్చు కూడా.

పోటీ నెం. 29

142

గెలవండి! రు. 45,000 గెలవండి!!

గవర్నమెంటు రిజిష్టర్ ఫరం నెం. 842

ముగింపు తేదీ 9-11-51 పలితములు 21-11-51

మా సీలు ఆన్సరుతో పూర్తిగా సరిపోయే ప్రతి కరెక్టు ఎంట్రీకి రు. 5,000 లు, మొదటి రెండు వరుసలు కరెక్టు ఎంట్రీకి రు. 100, మొదటివరుస కరెక్టు ఎంట్రీకి రు. 25 మొదటివరుసలో మొదటి 1 అంక కరెక్టు ఎంట్రీకి రు. 5 వంతున గ్యారంటీ బహుమతులు యివ్వబడును.

పై చతురములో 28 మొదలు 48 వరకు గల అంకెలను నిలుపు అడ్డము ఐమూలలలో ఎటుకూడైనా 142 వచ్చునట్లు పూర్తి చేయాలి. ఒక అంకె ఒకేసారి వాడాలి.

ప్రవేశరుసుము : చతురము ఒక్కటికీ ఒక్కరూపాయి. లేక 6 చతురముల పెట్టు 1 కే రు. 5 లు వంతున ఎన్ని చతురములైనా, తెల్లకాగితము మీదవ్రాసి, ప్రవేశరుసుము మనియార్డరు ద్వారాగాని, క్రాస్ చేయని ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డరు ద్వారాగాని పంపాలి. M. O. ద్వారా పంపితే పోస్టు రకీడు గూడా జరిపర్చాలి. 9 వ తేదీన గూడా పోటీదారు చతురములు పంపవచ్చు. పోటీ విషయంలో వుత్తర ప్రత్యుత్తరాలు జరుపబడవు. కీ సోల్యూషన్ మా ఆఫీసులో 16-11-51 న సా|| 5-30 గం|| లకు ఓ పెక్ చేయ్యబడును. మద్రాసులోని పోటీదారులు ఆ సమయమున హాజరు కావచ్చును. పోటీకి సంబంధించిన అన్ని విషయములలోనూ మా నిర్ణయమే ఖాయమైనది. న్యాయబద్ధమైనది. ఇతర నిబంధనలు మామూలే.

28-వ పోటీ కీ సోల్యూషన్ :

మొ|| వరుస 81, 29, 42, 86; రెండవ వరుస 87, 39, 34, 28; మూ|| వరుస 32, 30, 25, 41; నా|| వరుస 38, 40, 27, 33
ప్రయజ్ఞ లిస్టులు పోటీదార్లకు పంపబడినవి.

KISHORE PUZZLES No. 29 (A.), 5-A, Leonad St., MADRAS -14

పరిశ్రమలో పెట్టుబడికైనా కొన్ని తగునుట్లుంటాయి. రిహ్మాబ్ లోలాగ అన్ని పరిశ్రమలనూ, వాటికి కావలసిన పెట్టుబడులనూ ప్రభుత్వమే మాస్తే తప్ప వాస్తవికామితులు స్వయంగా తమ పెట్టుబడి సమస్యలను తోపే ఎదుర్కోవాలి. లేదా కొన్ని పరస్పరమైన పెట్టుబడి ప్రయోగ్యుల ద్వారానుంచి, సహకారమునా దెచ్చి వారికి సమర్థతమైనవిధంగా దానిని పెట్టుబడి చేసి పరిశ్రమలు సాగించాలి.

మూలంగా ఒకటి చెప్పకోవచ్చు. ఈ కాలంలో ఏ పెద్ద పరిశ్రమ తలపట్టి నా భారీగా పెట్టుబడి జరిగినట్లైతే పరిశ్రమ ముందగును సేయగలుగుతుంది. అందుచేత నీ జమైన ప్రాంతామితులు - అంటే, పరిశ్రమలను పెట్టుబడిచేసినాను కాను, పరి

శ్రమలు నడిచే ఆర్థిక గలనాను - కేవలం బాహ్యకారకు మాత్రమే పెట్టుబడి చేసే సమీపాలకు బోబడి ఉంటారు. దీని కొన్ని ఉదాహరణలైనా చెప్పకోవచ్చు. ఎవరైనా ఒక ప్రత్యేక పెట్టుబడి ఆధారిత సహాయం కావాలి. అచ్చగా ఒక ప్రత్యేక మాత్రమే అప్పు పేయటానికి తగిన ప్రెస్టు ఏర్పాటుచేసుకోవటం అసాధ్యం కాకపోయినా, అటువంటి ప్రెస్టుకు అన్ని పాంనులూ ఉంటువు. నిజంగా మంచి ప్రెస్టు పెట్టుకున్నట్లయితే అది ఒక ప్రత్యేక కాక నాలుగైదు ప్రత్యేకలూ, అనేక చిల్లర అప్పులనునూ, ఖండింను పనులూ, పుస్తకప్రదిర్ణా చెయ్యగలవై ఉంటుంది. అటువంటి మంచి ప్రెస్టుతో అచ్చయే ప్రత్యేకతో "సాంక" ప్రెస్టుతో తయారయే ప్రత్యేక ఏన్నదూ పోటీచెయ్యలేదు. వారికి

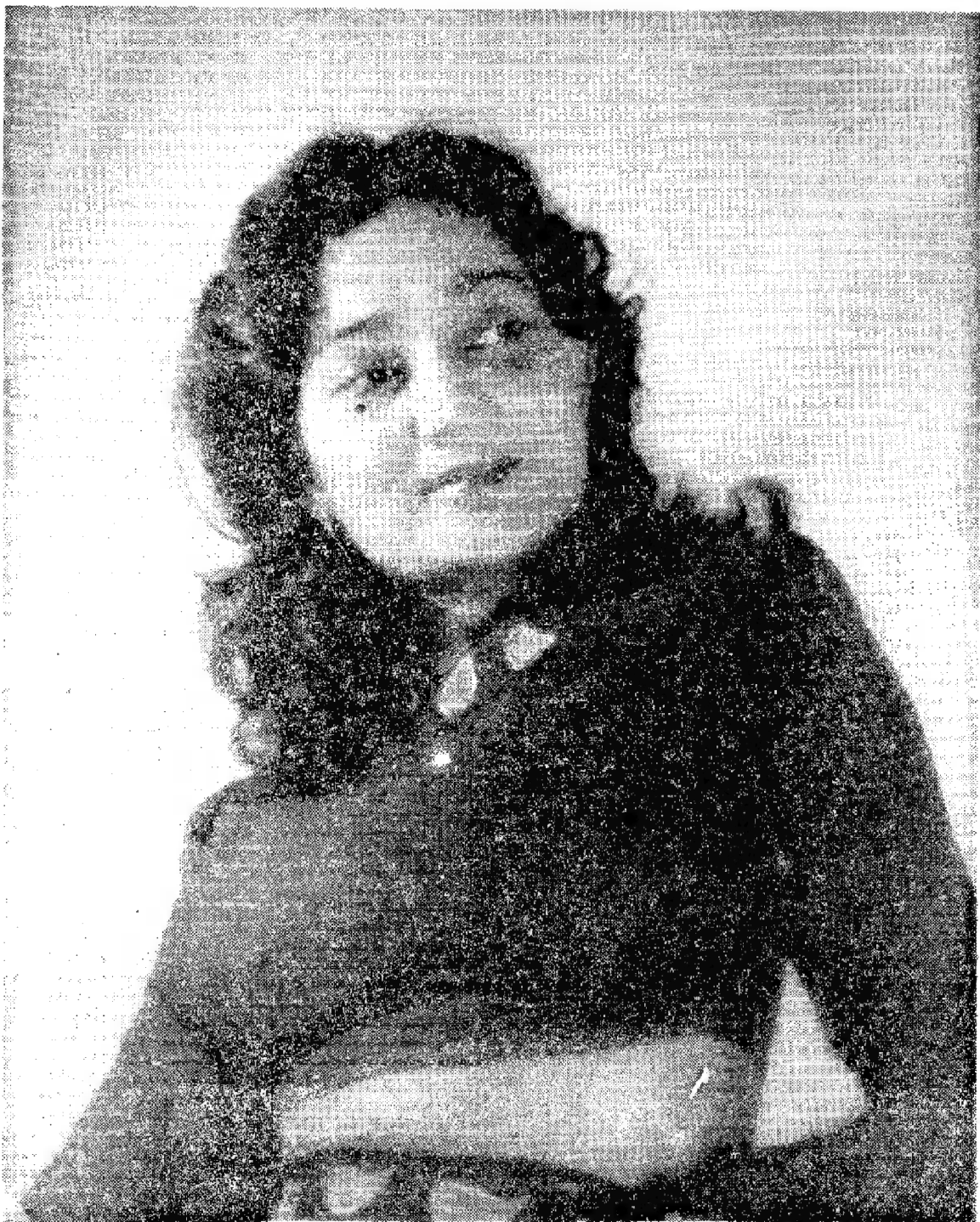
కల్పాకాంతి ఉంటువు. దీనిని గంభీరంగా ఉంటుంది. అటుకు అది చివరగా నా తయారకాను.

"అచ్చాగ్గేను పెద్ద పరిశ్రమ : ప్రత్యేకా నిర్వహించుచున్న పరిశ్రమ. పెట్టుబడిచిన్నది బోబడి ఉంటుంది ఆశ్చర్య మేమిటి?" అనివచ్చు. కాని అది సరి కాదు. అచ్చాగ్గేను పెద్ద వ్యాపారం, ప్రత్యేక ప్రయత్నం చిన్న వ్యాపారం. పరిశ్రమగా నూనినట్లయితే ప్రత్యేక ప్రయత్నం పెద్ద పరిశ్రమ. ప్రజల పాంనుక, పాంనుత్వక అవకాశాలను అనుకూలించే ప్రత్యేక : అచ్చాగ్గేను కూడా. అచ్చాగ్గేను కు కరపత్రాలైనా ఒకటే, వాటికి బాగాయిదేమోనా ఒకటే. కంటికి ఒక దృష్టితో బాధి కాంతుతో అచ్చుచేస్తుంది. రిహ్మాబ్బు బాధివాటికన్న రిహ్మాబ్బు గలనాను పెద్ద వ్యాపారం చెప్ప

డా. క. ప్రొద్దుత్తవారి

"పాలేరులో" నైతుకూతురు "కమల" (జూనిక)

దేవతీబాను తీస్తున్న “చత్నదీపంలో” మంజూదే.

వ్వాడు గనక ఎక్కువ పరిశ్రమనున్నాడని గాని, ప్రజలకు ఎక్కువగా ఉపయోగపడుతున్నాడని గాని అనుకోటం పొరపాటు.

చిత్రనిర్మాణంలో కూడా ఇటువంటి వ్యత్యాసం ఉంది. సినిమాచిత్రాలు స్టూడియోలలోనే తప్ప తయారుకావు. ఈవాడు మంచి సినిమాస్టూడియో అంటే ఎక్స్ట్రా హంగులకలదై ఉండాలి. ఉత్తమ తరగతి కామెరాలూ, సౌండు రికార్డింగు ఎక్స్ట్రాంటూ, లాబోరేటరీ, కార్టనాలూ, కార్పెంటరీయూ, పాల్టింగ్ డిపార్ట్మెంటూ, డ్రెస్సూ, ప్రసీయూ, ప్రాజెక్షన్ యంత్రాలూ, ప్లేబాక్, మిక్సింగ్, రికార్డింగ్ పరికరాలూ, బాక్ ప్రాజెక్షనూ, ఆర్టికల్ ప్రింటరూ—విమేషితం ఉండాలి. ఇదంతా చేరి భారీపరిశ్రమకిందకి వస్తుంది. ఇన్ని హంగులతోనూ స్టూడియో కట్టవలెగ్యాతి అది చిత్రనిర్మాతలకు అరుదిప్రవ్యాపారానికి పనికొస్తుంది తప్ప చిత్రనిర్మాణ పారిశ్రామికాల స్వంత అవసరాలకు చాలా ఎక్కువవుతుంది. చెప్పవచ్చుంలేదుంటే తమకు ఒక చిత్రం మూలమే తయ్యకటానికి తగిన ఆధునిక స్టూడియో కాంటూ లేదు. స్టూడియో వ్యాపారం అభివృద్ధి అయి చిత్రనిర్మాణ పరిశ్రమను మించ

దశ వచ్చేసింది. కాలంలో కలిగిన పరిణామాన్ని గుర్తించని అమాయకులు “కెరాయి” స్టూడియోలతో విసిగి, చిత్రనిర్మాణంలో తమకు లభించిన కొద్ది లాభాలకు మరికొంత ఆప్య జతచేసి, ఒక చిన్న ప్లాట్ వేసి, ఒక పాతి రికార్డింగ్ పెట్టూ, కామెరా సంపాదించి, ఒకరిద్దరు వడ్రంగులనూ, చెయింటగ్లనూ, కొద్ది డ్రెస్సూ, డ్రైట్ బాయిస్ నూ చేర్చి స్టూడియో ఏర్పాటుచేసుకుని, రషేన్ ఒక చోట ప్రింటు చెయించుకుని, ప్రాజెక్షన్ మహోబోట చేసుకుని, ఒక చిన్న ఎడిటింగ్ లేబర్ ఏర్పాటుచేసుకొని—ఇంతా శ్రమపడటంవల్ల వారి స్వాతంత్ర్యం హెచ్చినూ హెచ్చదు, ఖర్చు తెడిసి మోపేడవుతుంది. చేతికి వచ్చిన లాభం పోగా, చేసిన ఆప్య మిగులుతుంది. వీరి “కలలను” అర్థంచేసుకోవచ్చు, వాటితో సానుభూతి కూడా ఉంచవచ్చు; కాని అది ఆసాయకరమన్నమాట మాత్రం వాచి లాభంలేదు!

ఇది సమర్థించదగిన పరిస్థితి కాకపోవచ్చు. సామాన్యుడి సానుభూతి, రెండు కేసుల వైపు, బ్రెడిలూ పెట్టుకొని అడర్బాలకోసం పత్రిక నడిపేవాడివైచే ఉంటుంది. కాని ఆ పత్రిక సర్వ్యాంగ మందరిగా లేక ప్రబాదరం పొందలేక

వస్తువుతుంటే సామాన్యుడి సానుభూతి ఎందుకూ పనికిరాదు. దినపత్రికలు నడిపే వారిలోకూడా కేవల పత్రికాపారిశ్రామికులు సుత్తన్యాపారస్థ్యంతో పోటీ చెయ్యలేని పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. పారిశ్రామికుడై ఉండి సుత్తపద్ధతులు అవలంబించేవారు హెన్రీఫోర్డలాగా ఎక్కడో ఒక గుంటారు. ఫోర్డు లవకాష్ కోసం లోహ పరిశ్రమలూ, కొయ్యకోసం సొంత అడవులూ, సొంత కాగితపరిశ్రమ కూడా ఏర్పాటుచేశాడని ప్రతీతి. అయినా ఫోర్డ్ సంస్థల వాగ్దేయిత్వ సుద్దాస్త—పారిశ్రామికుల నే మారుమేరు పెట్టుకున్న ధనిక వర్గం వారు—ఒక ఊపు ఊపాట. ఫోర్డ్ వారసులు ఈ పోటీకి తట్టుకోలేక కొత్తమార్గాలు తొక్కవలసివచ్చింది.

కేవలం చిత్రనిర్మాతలై ఉండి స్టూడియోలు కల్లుటానికి ఉద్యమించేవారు అందులోని కష్టనశాల తెలియనివారనుకోవటానికికూడా పోతేదు. ఇందులో కొందరు కేవలం “వ్యవ్యాపారులు” కోరకు స్టూడియో నిర్మాణానికి ఉద్యమించి ఉంపవచ్చు. మరికొందరు పారిశ్రామికులు తమ పారిశ్రామిక తత్వాలకి, స్టూడియోదాస్త వ్యాపార తత్వానికి పక్క సొంత స్టూడి

నవయుగ వారి “జ్యోతిలో” నాయకుడు మధు (శ్రీ)రామ్మూర్తి

యోలు ప్రారంభించి ఉండవచ్చు. కొందరు కేవలం ఖర్చు తగ్గించటానికే ప్రారంభించి ఉండవచ్చు. చిత్రనిర్మాతలు స్టూడియో నిర్మాణానికి పూనుకోవటంలో ఏ ఆశయం ఉన్నప్పటికీ కాలక్రమాన వారి ఆశయం ఫలించదని చెప్పాలి.

ప్రస్తుతం మనకున్న చిత్రనిర్మాణంతో పోలి నేటి తగినన్ని స్టూడియోలు లేవు నిజమే. కాని అతుకులబంతి స్టూడియోలవల్ల ఈ లోటు తీరదు. సరి అయిన హంగు లేకుండా చిత్రాలు తీయటంవల్ల చిత్రాలనాణ్యం పడిపోతుంది. లాభం గూబల్లో తీసుంది. కొత్తగా వచ్చిన స్టూడియో లేవైతే ఉన్నాయో, అవి మంచివిగానే ఉండాలి. ఇప్పుడున్న వాటితో పోటీ చెయ్యగలిగా కూడా ఉండాలి. కాని ఈవాడు పెద్ద స్టూడియోల నిర్మాణం మామూలు చిత్ర నిర్మాతలవల్ల అయ్యేదికాదు గనక, దానిని పెద్ద పెట్టుబడిదారీ వ్యాపారస్థులకే వదలాలి. అటువంటి స్టూడియోలు స్వలాభాపేక్షతో చిత్రనిర్మాతలకు చిక్కులూ, నష్టమూ కలిగించకుండా మానుకోవాలంటే చిత్రనిర్మాతలంతా కలిసి కట్టుగా కట్టుదిట్టాలు చేసుకోవచ్చు. లేదా చిత్ర నిర్మాతలు తలా ఒక స్టూడియో కట్టుకునే బదులు, వాటాలు వేసి సమష్టిగా స్టూడియో నిర్మించుకోవచ్చు. అయితే ఈ విధంగా సమష్టి యాజమాన్యం కింద లోగడ నడిచిన స్టూడియోలు కాలక్రమాన గుత్తదార్ల వశమయ్యాయి. కారణం చిత్రనిర్మాతలకు వ్యాపారదృష్టి, తగిన ఐకమత్యమూ లేకపోయాయి. అసలు రహస్యం కూడా, పారిశ్రామికలకు పోటీ చాతనపును, గుత్తవ్యాపారస్థులకు ఐకమత్యం చాతనపును.

* * * *

చిత్రనిర్మాణం కూడా వ్యాపారమే— పరిశ్రమ అయినప్పటికీ. అయితే ప్రస్తుతం చిత్రనిర్మాణంలోకి వచ్చే అధిక సంఖ్యాకులకు చిత్రపరిశ్రమను గురించిగాని, వ్యాపారాన్ని గురించిగాని తెలియకపోవటం ఒక క్లిష్టసమస్య. దేశంలో గల అదనపు ద్రవ్యం సినిమా పరిశ్రమలోకి రావటం చేత తెలుగులో ఈనాడు దాదాపు 50 చిత్రాలు నిర్మాణం కావటానికి సన్నాహాలు సాగుతున్నాయి. చిత్రనిర్మాణానికి ఎగబడుతున్న డబ్బు సినిమా పరిశ్రమమీది లాభాలుమటుకుకొదు. ఈ 50 చిత్రాలలో కొన్ని ప్రజల మొహం మాడవనీ, ప్రజల మొహం మానేనాటిలో అధికభాగం డెబ్బు కొంటాయనీ సులభంగా అంచనా వెయ్యవచ్చు. సురొక దేశంలో అయితే ఈ అదనపు డబ్బు స్థావరమైన పరిశ్రమలను సాగించటా

నికి ఉపయోగించబడును. కాని తెలుగు వాళ్ళకు ఏ పరిశ్రమతోనూ పరిచయంలేదు. డబ్బుగలవారు పారిశ్రామికలు కాదు. ఎట్టి అసభవమూ, దుత్తా లేకుండా సాగించదగిన పరిశ్రమ సినిమా చిత్రనిర్మాణమన్న భ్రమ ఒకటి ప్రబలిఉన్నది. ఈ కారణం చేత దేశంలోని అదనపు సామ్య ఈ విధంగా గంగవాల కావటం జరుగుతున్నది. ఇది ప్రతి ఏడూ జరిగే పనికాదు. 1952, 53 లలో ఈ డబ్బు పూర్తిగా హరించిపోతుంది. ఆతరువాత నికరమైన చిత్రనిర్మాణ పారిశ్రామికలు రంగంలో నిలబడతారు. కాని అప్పటికి అదనపు సామ్య ఉండదు. కనక వారు డబ్బుకు చాలా ఇబ్బందులు పడతారు. సినిమా తారలకూ, తదితర సినిమా నిపుణులకూ ఒక్కసారిగా గిరాకీ తగిలిపోతుంది. ఒక చిన్న కాటకం ఏర్పడుతుంది.

తమిళసినిమారంగంలో ఇది ముంగుగానే జరిగిపోయింది. తమిళదేశంలోని అదనపు సామ్య కొంత ఇతర పరిశ్రమలకు పోగా మిగిలినది మాత్రమే సినిమా పరిశ్రమలోకి వచ్చింది. అది కాస్తా కర్పూరంలాగ హరించిపోయేసరికి తమిళ సినిమా చిత్రనిర్మాణం ఒక్కసారిగా ఇల కరువుకపోయింది. 1950 లో 16 తెలుగు చిత్రాలు విడుదల అయితే 10 తమిళ చిత్రాలే విడుదల అయినాయి. అయితే తమిళ రంగంలో గుత్తప్రాధ్వస్యద్రు మరంత బలపడ్డారు. అనేక తమిళచిత్రాలు హిందీలో కూడా తయారై యావద్భారత మార్కెటుకు ఎగబాకాయి. ఈ యేగు కూడా తమిళంలో చాలా తక్కువ చిత్రాలే వెలువడతాయి. కాని వెలువడచిత్రాలు చాలావరకు లాభాలు తీస్తాయి. వాటిమీది పెట్టుబడి సినిమారంగానికి వడ్డీతోసహా తిరిగి వస్తుంది. ఈ యేడు ఇప్పటికే మనచిత్రాలు చాలా డెబ్బుతిని ఉండటాన ఈ ఆశ లేదు.

దీనినిబట్టి తేలేదేమంటే పస్తుతా చిత్ర నిర్మాణానికి గాను పెట్టుబడి అవుతున్న తెలుగువారి అదనపు ధనం ఏ స్టూడియో నిర్మాణానికో, థియేటర్ల నిర్మాణానికో వ్యయం అయినట్లయితే తెలుగు సినిమా పరిశ్రమకు మరింత మంచి ఆధారం ఏర్పడుతుంది. పెట్టిన డబ్బు అదృశ్యమైపోదు. వ్యాపారదృష్టిలో అది సరి అయిన పెట్టుబడి. ఒకవేళ అదనపుసామ్య అయిపోయిన నాటికి స్టూడియోలు అవసరమైన దానికన్న ఒకటి, రెండు ఎక్కువగా తయారై ఉన్నప్పటికీ అంగువల్ల అంతభాధ లేదు. చిత్రనిర్మాణం పడిపోయే పరిస్థితి వస్తే

దానికయే ఖర్చుకూడా దిగిరాక తప్పదు. స్టూడియోలు తగినన్ని ఉన్న వత్తుంలో వాటి మధ్య పోటీ ఉండి చిత్రనిర్మాతలను సరి అయిన సౌకర్యాలు సాధ్యమైనంత చవుకగా లభిస్తాయి. స్టూడియోలవారికి కూడా ఏదో లెక్కన ప్రతిఫలం ముట్టుతూ ఉంటుంది. అదీకాక స్టూడియోదారులు ఆ వాడే చిత్ర నిర్మాణానికి మరింత ధైర్యంగా పూనుకోవచ్చును. ఇతరతా అదనపుసామ్య చేజిక్కించుకుని అసభవంగాని, అనుభవజ్ఞుల సహాయంగాని లేకుండా చిత్రనిర్మాణానికి ముందుకు వచ్చేవారు గమనించదగిన విషయం.

★ సినిమావార్తలు ★

1950 ఫిలిం బాలబ్

మద్రాసు ఫిలింఫాన్స్ అసోసియేషన్ వారు నవంబరు 4 న 1950 ఫిలిం బాలబ్ జరుపుతున్నారు. 1950 లో నెన్సారయిన తెలుగు తమిళచిత్రాలకూ, వాటిలో ప్రధాన పాత్రలు ధరించిన స్త్రీ పురుష తారలకూ బాలబ్ జరుగుతుంది. ఈ బాలబ్ నడవటానికి మదురలో 10 థియేటర్లు, నెజవాడలో 10 థియేటర్లు, రాజపాలెంలో 2 థియేటర్లు, మద్రాసులో 32 థియేటర్లు ప్రత్యేకించబడ్డాయి. నవంబరు 4 న ఈ థియేటర్లకు టికెట్లూ కొనుక్కొని వచ్చేవారు మాత్రమే బాలబ్ లో పాల్గొంటారు. చిత్రాల జాబితా, నటుల జాబితా గల కాగితాలు ప్రేక్షకులకు గేటువద్ద ఇవ్వబడతాయి. ప్రతి ప్రేక్షకుడు ఒక చిత్రానికి, ఒక ఆడతారకు, ఒక మగ తారకు మాత్రమే తమ వోటు ఇవ్వాలి. తెలుగు చిత్రాలకూ, తమిళ చిత్రాలకూ పేరుపేరు బాలబ్ ఉంటుంది.

తెలుగు చిత్రాల జాబితా

1950 లో నెన్సారయిన తెలుగు చిత్రాలు 16 :

1. అపూర్వ సహోదరులు
2. అదృష్టదీపుడు
3. బీదలపాట్లు
4. మొదటిరాత్రి
5. జీవితం
6. లక్ష్మమ్మ
7. మాయారంభ
8. పల్లెటూరిపిల్ల
9. పరమానందయ్యగిఃఘ్నలు
10. సంసారం

(48-వ పేజీ చూడుడు)

నెహ్రూ మామయ్య

(32-వ పేజీ తరువాయి)

గొప్పగా ఉన్న దేమిటి?" అని నెహ్రూ ప్రశ్నించారు.

అంతా ఒక్కసారిగా జవహర్లాల్ నెహ్రూ అన్నారు.

పిల్లలు నెహ్రూ మామయ్య కూతురు ఇందిరా గాంధీ సంతకం కోసం ఎగబడ్డారు. అందరి పుస్తకాలమీద సంతకాలు చేసేసరికి ఆవిడ చెయ్యి నెప్పిపెట్టింది. ఇది చూసి నెహ్రూ తెలివిగా తప్పుకున్నారు. ఆయన కార్యదర్శి ఒకడు "మీ పుస్తకాలు ఇక్కడ వదలి పెళ్లండి. ఆయన చేత సంతకాలు చేయించి పోస్టులో మీకు పంపించే పూచీనాది" అని హామీ ఇచ్చాడు.

బాల యాత్రీకులు భారత అధ్యక్షుడు డాక్టరు రాజేంద్ర ప్రసాద్ గారిని కూడా కలుసుకున్నారు. ★

విలపించే సత్యం

(17-వ పేజీ తరువాయి)

యందు వుండే సానుభూతికాస్తా సలిస్తోంది. ఆతన్ని మామయ్య కొద్ది తనలో ఆసక్తిగా, యాదృశ్యమున ముడిపెట్టుకున్నాయి. ఒక్కసారి ఆతను 'అయ్యో' అనుకుని బాధపడడం ఏమిటి? ఆచిరునవ్వు మిటి ఎప్పుడూ పెదాలపైన ఆ బంధుత్వప్రత్యేకమేమిటి. చక్కటి సినీమూలలో వుద్యోగం తన్ని పాఠేసి తిరిగివచ్చిన యా సుమాస్తాను?!

నెల మొదటినుంచీ ఎంతో జాగ్రత్తగా వుంటాడు తను. బంధువులకి వుత్తరాలు రాయడు తనసలు. కన్పిస్తే, నంటనే కస్తాలన్నీ సమర్పిస్తాడు వాళ్ళ సెవుల్లో. సీనియరులకు వెళ్ళుడు డబ్బు చాలదని.

ఉత్తమ గ్రంథాలు చదవలేదు, కొనుక్కోవాలనిపిస్తుంది. అయినా తన భార్యకు కట్టుకోడానికి చిరునవ్వుని చీరలేదు. తనకి తోడుకోడానికి ఒక్క మంచీ చొక్కా

లేదు. అప్పు ఎక్కడ గొరుకుతుందా అని ఆలోచించని నెలలు లేవు.

ఆలోచించాలి. బాగా ఆలోచించాలి. ఉదయమే ఎవర్ని అప్పు అడగాలో! వాళ్ళు లేదనకుండా బట్టలు తనముఖాన్ని మలిపించేసుకోవాలి. వాళ్ళు నమ్మేట్లు తన ఆవస్థను వర్ణించాలి. అయినా లేదనడానికి ఆవస్థలవాళ్ళకి చాలా తొందరుంటుంది. నిదానంగా ఆలోచించాలి!

"తాంబూలం వేసుకునేట్లు మామయ్యా! ఇంకా తుం వుంది."

"వోస్తా లేరా... తాంబూలానికేం."

"ఉత్తరాలు రాయమంటా అన్నయ్యా."

"అట్లాగేనమ్మా... రాముడు..."

వస్తారా... ఏడవక తప్పుకాదు..."

"మీ సుబ్బారావును ఒక్కసారి పంపించు మామయ్యా... పండగ నాలుగు రోజులు యిక్కడ వుంటాడు సరదాగా." సత్యం అంటున్నాడు.

"ఏమిటో అల్లరిమాక... ఎక్కడికి పంపిస్తామన్నా భయం... సరే అట్లాగేలే... నేను వుంటా..."

"అత్తయ్యను కూడా పంపించు... చాలా రోజులయ్యింది చూసి."

నెల్లిపోయినాడు బంధువు సత్యం రాముడిని సమదాయిస్తున్నాడు. "ఏంటి నాన్నా బాధ... కడుపులోనా... ఎక్కడ... ఎల్లండి డాక్టరుకు చూపిస్తాగా... పూగుకోయిక..."

"ఛ. ఛ. మాయగోల ప్రాద్దాటినుంచీ. గారాబం చేస్తాం తే మరీని." సత్యం భార్య అంటుంది.

"నీకెందుకే నోరు మూసుకుని పూగుకోక. నాన్నా... పూగుకో... చాక్ లెట్లు తెస్తాగా."

రాముడు ఏడుపును హెచ్చించేడు.

తాతగారు-"ఛ. ఛ. నెవులు పగిలిపోతున్నాయి" అని విసుక్కుంటున్నారు.

"కురుకో బాబూ! ఇక తగులాయి."

సత్యం అంటున్నాడు.

తను ఆలోచిస్తున్నాడు. ఉదయాన్నే అప్పుకు బయలుదేరాలి. సుందరావు దగ్గర ఏమైనా వుండొచ్చు. ఎవ్వరూ లేవక మునుపే, ముఖ్యంగా - సత్యం లేవక మునుపే నెల్లి సుందరావును పట్టుకోవాలి. అప్పు దొరకకపోతే ఏమోతమో అనే ఆలోచన వచ్చేసరికి తన వల్పు జలదరించింది.

"నోరుబియ్యి. మాస్తావా లేదా?" అరుస్తూన్నాడు సత్యం.

రాముడు బెక్కి బెక్కి ఏడుస్తూనే వున్నాడు.

"బెధవా! నోరుబియ్యమంటే." ఛళ్ళున దెబ్బ పడింది రాముడిపైన.

సామాన్య సమాస్తాలాగి ఏడుస్తూన్నాడు రాముడు. స్వర్ణంలో ఆకలి, బాధ, నెరాశ్యం, నీరసం మురించేట్లు బిగ్గరగా ఏడుస్తూన్నాడు రాముడు.

"అట్లాగే ఏడ్చి ఏడ్చి చావు... నాకేం."

రేకులలోని కంఠలోంచి చూచేడు తను అవలలి వాటాలోకి. రాముడు బోమూల వొదిగి ఏడుస్తూన్నాడు. సత్యం చాపపైన కళ్ళు మూసుకుని పరుండి వున్నాడు.

తను ఆలోచిస్తున్నాడు సత్యం ఆలోచన ఏమిటా అని.

"ఎప్పుడీ బాగులకి అంతం? ఎప్పుడు?"

రాముడు గుండెలు పగిలేట్లుగా ఏడుస్తున్నాడు. రాముడి ఏడుపులో మనస్సును కలపి నిశ్చయంగా, తన్మయత్వంతో విలసిల్లుతున్న సత్యం ముఖం తన కళ్ళ ముందు ఆడతోంది.

తను ఆలోచిస్తున్నాడు మానవులంతా యిట్లాగే విలసిల్లుస్తారా అని. ★

రు 1000 బహుమానం

లెప్పర్ క్యూర్

(రిజిస్టర్డ్)

కుష్టు, బొట్టి, సుఖిరోగాదులకు గ్యారంటీ చికిత్స.

అన్ని భాషలలోను కేబలాగు ఉచితం.

లక్ష్మి అండ్ కో

(రిజిస్టర్డ్)

H. O. వాల్తేరు, ఆర్. యన్.

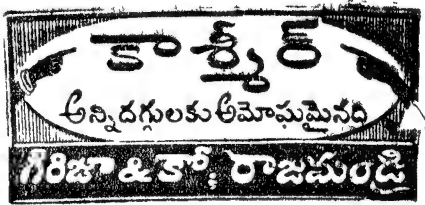
బ్రాంచిలు:

2/135 బ్రాడ్వే మదరాసు.

గాంధినగర్, విజయవాడ.

కటక్, సికింద్రాబాదు,

రాజమండ్రి etc.

ఎలెక్షన్ల ఇంజనీరు

(22-వ పేజీ తరువాయి)

లాటరీ వద్ద ఎక్కడ గత పలుకుతుంది. ఈ అదనపు లాభాన్ని ఆ మురాలి ఎవరు పెద్ద బేరగాళ్ళయితే ఆయనగారు గుట కాయస్వాహా చేస్తాడు."

"చాలా పార్టీలు పెనుగులాడుతున్నప్పుడు మాత్రమే ఈ ఎత్తులు పనిచేస్తయ్యేమో!" "అవును నిజమే. చాలా పార్టీలు లేనప్పుడు ప్రతికూల పక్షాల్లో ఉన్న పెద్దనోటివాళ్ళను మురాలిని జేర్చుకొన ప్రయత్నిస్తారు. ఒకాయన నోటికి దడిసి అధికారపక్షం వాళ్ళు ఏమయినా బహుకరిస్తే, ఆయన సహచరులకి కొంచెమునా లాభించక పోతుందా?"

"కాని ఒక్కటే సందేహం. తాత్కాలిక లాభాలకూ, ఆకర్షణలకూ లొంగిపోయి వోటును ఎవళ్ళకు పడితే వాళ్ళకు ఇస్తే, వాళ్ళేటరం వరకూ ఇబ్బంది పడతామని దని ప్రజలకు తెలియదా?"

"కాని ఎవరిమీటను నమ్మకునేట్లు? ఇది వరకు రోజుల్లో రామాయణం పట్టుకున్నవాడు నిజమే చెప్పేవాడుట. అట్లాగే ఈ రోజుల్లో ఎన్నికలకు నిలబడేవాడు అబద్ధమే చెబుతాడని జనం అనుకుంటారు. ఇయితే అందుకు వాళ్ళకు కోపం రాదు లెండి. ఏదో కక్కుర్తికి, ఆపద్ధర్మంగా అబద్ధం ఆడితాడని మాత్రం అనుకుంటారు."

"మీరు ప్రతిదాన్నీ ఏదో చమత్కరించాలని చూస్తారే?"

"అవును ఉన్న సంగతే అది. పార్టీలకు పార్టీలే రోజు కొక్క కొత్తపార్టీని అనుసరిస్తారాయో! వాగానాలను బుట్టదాఖలు చేయటంకోసం నైతికవిలువలు మారటం మొదలుకుని ఆటంబాంబులు పేలంవరకూ ఏ కరువు పెడతారాయో! అడిగిందే తడవుగా కోరిక లన్నిటినీ తీరుస్తామని వాగానాలు చేస్తారాయో! మరి ఇప్పుడు చెప్పిన మాటల్ని తరవాత అనుసరిస్తారని హామీ ఏమిటి?"

"అట్లాగయితే వోటింగన్నది చివరకు అభ్యర్థి నిజాయితీమీదనూ, వోటు చేసే వాళ్ళ ఆవసరాలమీదనూ ఆధార పడిఉన్నదన్నమాట."

"తేకపోతే ఏమనుకుంటున్నారు?"

"అయితేమీ ఇంజనీర్లు చేసేదేమిటి?"

"అభ్యర్థుల నిజాయితీమీదనుంచి ప్రజల క్లృప్తిని మళ్ళిస్తాము. 1947 వరకూ స్వాతంత్ర్యభిలాష చాల గాఢంగా ఉండేది కనుక, దేశంపేరు చెప్పి పూచికపుల్లను

నిలబెట్టినా వోట్లుపడేవి. ఇప్పుడు పరిస్థితి మారిపోయింది. కనుక కొత్తసమస్యలను సృష్టించాలి."

"ఉన్న సమస్యలు చాలకనా? తిండి, గుడ్డా కన్నా పెద్ద సమస్య లేమిటి?"

"హాహాహా! అని ఇంజనీరు బిగ్గిగా నవ్వేశాడు."

"మీ ఇల్లు బంగారంగానూ బలేవారండి! ఆ సమస్యలు ఇంతటితో తేలేవా? వాటిని కదిలిస్తే మన సత్వ ఏమిటో ఏరోజు కాగోజు జనానికి వేలిపోతుందెకదా! అందువల్ల వాళ్ళు మనల్ని పట్టుకునేందుకు వీలులేకుండా, దూరాన పెరిపించటానికి వీలయ్యే సమస్యల్ని మాత్రమే ఏరుకోవాలి."

"ఇప్పుడు మీరు వేటిని స్పెషల్ గా తీసుకుంటున్నారు?"

"మనకు పోస్టాఫీసులనే అవును ముప్ప అని చెప్పటం మొదటిది. మన సరిహద్దుల్లోనే కమ్యూనిస్టులు కాలదువ్వుతున్నారనటం రెండవది. వీటికి 100 కి 90 మంది బెదిరిపోతారు."

"ఇంకా మరేమియునా?"

"భూమిపోషణ, సంస్కృతివ్యాప్తి మొదలైనవి దీనికి బాగా పనికొస్తయ్యే. ఇంకపోతే, మనకు సంబంధం ఉన్న లేక పోయినా, ప్రజలకు అభిమానం ఉన్న అంశాలకు ఏదోవిధంగా సంబంధం కల్పిస్తాము."

"మచ్చుకు ఒకటి చెప్పండి."

"అలావ్ హింద్ ఖాజ్ వ్యవహారం ఉన్నదనుకోండి. అసలు అది నిలబడ్డ రోజుల్లో దానిమీద కారాలు విరియాలను నూరినప్పటికీ, వోట్ల అవసరం వచ్చినప్పుడు దానితో పూసుకునితిరగటం ఇటవంటిదే. ఇట్లాగే 1942 ఆగస్టు ఉద్యమంతో సంబంధం లేనివాళ్ళు అనేకమంది, కిందటి ఎన్నికల్లో దానిపేరు చెప్పుకుని వోట్లు సంపాదించారు."

"ఈ తడవ అటువంటి సమస్య ఏమిటి?"

"ఆంధ్రరాష్ట్ర సమస్య. ఇదిగో, ఈ ఒక్క కౌగితంమీద సంతకంపెడిలేవాలు, తెల్లవారేటప్పటికి రాష్ట్రం తెస్తామని ఒక రంటారు. క్షిరింపుల రాష్ట్రానికి దేని రింసటం చేసికీ, సువిశాలరాష్ట్రం తెస్తామని కొందరంటారు."

"మీ ఇంజనీర్లు స్వయంగా చేసేదేమిటి?"

"మా పార్టీ ఇటువంటి సమస్యలను సంపాదించిపెడతాము. జనానికి అభిమానం ఉన్న వ్యవహారాలతో లంకెకలుపుతాము. మా వాళ్ళు బలహీనంగా ఉన్న చోట్ల ఎడటిపార్టీల వోట్లను వీలదీయటానికి ప్రయత్నిస్తాము. ఎడటి పార్టీలకు చెందిన మిడిమేలపు పెంకెఘటాల్లు ఎన్నికలకు నిలిస్తే, మిగిలిన అన్ని పార్టీలనూ కూడగట్టాకుని వాళ్ళని నెగ్గుకుండా చేస్తాము. కనక వర్ణం, ఉద్యోగాలవర్ణం, అన్నిటికన్నా ఎక్కువగా వాగ్దానాలవర్ణం ఇందులో ఉపయోగిస్తయ్యే."

"ఆమీదట?"

"ఎడటి అభ్యర్థుల నామినేషన్లు సరిగా లేవని కోర్టుల్లో దావాలు వేస్తాం. అవి తప్పితే ఇంజనీర్లు, స్టేఆర్డుర్లు తెప్పించి, క్రిమినల్ కేసులు బనాయించి నాటకం ఆడతాం. అవీ తప్పితే ఎన్నికలు చెల్లవని దావాలు పడేస్తాం. ఒకరాయి కాకపోతే మరొక రాయి తగలదా?"

"తగలకేం చేస్తుందిలెండి? మీ వృత్తి బాగా అభివృద్ధిఅయిన దేశాల్లో వ్యవహారం ఎట్లా జరుగుతుంది?"

వినపాముల శీతారామయ్య అండ్ కో.,

పాక్కు రోడ్డు : : విజయవాడ.

బ్రాంచీలు : ఒంగోలు - చీరాల - బాపట్ల - హన్మారు - తెనాలి - గుంటూరు - నర్సారావుపేట - మార్కపురం - యేలూరు - రాజమండ్రి.

పెట్టరు - పెట్టర్లు ఫిల్డింగ్ యింజనీరులు

* కిర్లాస్కర్లు పంపులు * వసంతే చెరుకుగానుగలు

* కిర్లాస్కర్లు బ్రష్ మోటారు పంపుకెట్లు.

కేల్సు - సర్వీసు గ్యాగరంటీ.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

For:

Krishna, Guntur, East & West Godavari Dist.

“వాళ్ళు ఇంకో పెట్టు పైకి పోతారు. స్థానిక అధికారులను లోగట్టుకుని బాల్ బేట్లను తారుమారు చేయిస్తారు. తక్కువే రోడ్లచేత కొట్టాటలు లేవ దీయించి, శాంతి భద్రతలు లేవు కనుక ఎన్నికలు జరపటానికి పిలువేదని ఉత్తరువు చేయిస్తారు. మనదేశంలో మటుకు వ్యవహారం అంత ముద్రలేదనుకుంటాను.”

“అయితే ఎన్నికలలో ప్రకటన కావటంతో మీరు చేతులు కడుక్కుంటారన్నమాట.”

“నిజానికి అంతే. అయితే నేను మాత్రం తీవ్రంగా ఆలోచించి ఒక ఉపాయం కనిపెట్టాను.”

“ఏమిటది?”

“ఏ పరిస్థితుల్లోనూ మనవాళ్ళకు గెలిచే అవకాశం లేదనుకోండి. అప్పుడు గుప్తచిహ్నంగా మనవాళ్ళు కొందరికి ఎడటిపార్టీ టిక్కెట్లను సంపాదించాలి. ఎన్నికలయిన తరువాత వాళ్ళు ఆ టిక్కెట్లను చించిపారేసి, మనలో పీలను పెట్టుకుంటారు.”

“అది సక్రమంగా ఉండేదేమో?”

“ఎందుకు ఉండదు? ఎన్నిక అయిన వాళ్ళు ఏ పార్టీలో ఉన్నా ఎవ్వరూ అడగటానికి హక్కులేదు. ప్రజలకు రాజ్యాంగంలోనే ఆ హక్కు లేదు. ఇంక బరం పూర్వయేవరకూ మన్ని అడిగే దెవరు?”

“రెండో బరంలో టిక్కెట్లు ఇచ్చే దెవరు?”

“అప్పుడు మనం చేసిన పనులకి ‘పశ్చాత్తాప’ పడి, తిరిగిపార్టీలో జేరతాంగా!”

ఇంజనీరుగారి అఖండ ప్రజ్ఞకు నిశ్చేష్టుణ్ణియినాను. కాని ఇంతలో ఆయన బల్ల

మీద ఫోను మోగటంవల్ల సందు చూచుకుని గయబడి, గుక్క తిప్పుకున్నాను. ★

తెగిన జోడు

(17-వ పేజీ తరువాయి)

ర్షించడానికి? ఈ శనిగాడినీ అవతలి ఫుట్ పాత్ మీద చూసే, ఎక్కడ పిలుస్తాడోననే తలంచుకొని గొట్టేదాటుగా పోతున్నా. పోనీ పోతున్నాడుగదా అని ఊరకోవచ్చునా, మహా రావకార్యమున్నట్లు వచ్చాను. వాడుక్కడే అయితే నాకింత కోపం వచ్చేదికూడా కాదు. వాడి వెంట మరో ఇద్దరు కూడా అఘోరించారు...ఫీ...ఫీ...ఇవారే ఇంతకూ లేచి న వెళ్ళమంచిది కాదని తిట్టుకున్నా. “ఏంరా... మాట్లాడవేం... ఏమిటలా బిత్తరపోయి చూస్తున్నావు?” అన్నాడు తిరిగి శాస్త్రి. “ఏదో పరాగ్గాపోతున్నా లేరా” అన్నాను. శాస్త్రివాల్లిద్దరినీ నాకు పరిచయంచేశాడు. పరస్పరం నమస్కారాలు సమర్పించుకున్నాం. “ఏమిటా చేతిలో పాటం?” అని శాస్త్రి ప్రశ్నించాడు. నా గుండె గతుక్కు మందంటే నమ్మండి. అసలు వీడికి అజలన్నీ ఎందుకూ అంట. ఏ మనుకుంటే ఏం లాభం? ఇంతకూ నన్ను భగవంతుడు పరాభదావాగ్నిలో మసిచేయాలనుకున్నాడో ఏంపాడో ననిపించింది. కళ్ళకు కనపడేవాడైతే, కార్లానేల్లాబడి బ్రతిమాలే వాడిని. అంతగా వినకపోతే, జీతంవచ్చాక ఒక రెండురూపాయలు లంచమన్నా ఇచ్చేవాడిని, ఆనెల బడ్జెటులో అబ్బిగాడి పాల ఖర్చు మార్చేసి. ఒప్పుకుంటాడా అనేది తర్వాత సంగతి. లంచా

నికి కానిపనంటూ ఉంటుందా మీరే చెప్పండి. ఇంతకూ శాస్త్రి ప్రశ్నకు నీళ్ళు నమలాల్సి వచ్చింది. “కొత్త చెవులు కొన్నావా.” అన్నాడు. “ఊ” అంటే అంతటితో ఆ ప్రసంగం తెగిపోతుంది కదా అనుకొని వినపడి వినపడనట్లు “ఊ” అన్నాను. కానీ లోపల భయం పీకుతూనే ఉంది. ఎక్కడ చూపెట్టుకుంటాడోనని. వీడి పిలిచేవులు చిల్లులు పడవాడు అడగనే అడిగాడు, “ఏదీ... చూపెట్ట”మని. పరాభవం తప్పదనుకున్నాను. “హే గోపాల కృష్ణ! ఆపద్బాంధవా! నామానం రక్షించవా!” అని ద్రౌపదిలా కృష్ణుణ్ణి ప్రార్థిస్తే అనుకున్నాను. కాని ఆ మాయదారి కృష్ణుడికి నా మొర విన్నేయో గ్య కేవుంకో, దివ్యంగా ఉండేవాడే! లేదు కాబట్టే అవతారం ఏనాడో చాలించాడు. నేను శాస్త్రిమాట వినపించుకోకుండా మాట తప్పిదామని ప్రయత్నిస్తున్నా, వాడుచంక లోంచి పాటం లాగనే లాగాడు. ఇంకేముంది! నా బ్రతుకు బంధారమైంది. ముగ్ధురూ పకపకా నవ్వురు. తలెత్తలేక పోయాను. మొహం నెత్తురుచుక్క ఉండోలేదో కూడా సంగేహాస్తదమే! వాళ్ళ సవ్యులు నన్ను పిచ్చెత్తించాయి. నాలో ఉక్రోశం ఉరకలు పెట్టింది. కోపంకట్టులు తెగిపారింది. “ఎందుకూ పకపకానోరంతా తెరుచుకు సవ్యుతారు?... అంత నవ్వేవాళ్ళు, ఒక చెప్పులజోనుకొనివ్వకూడదూ దమ్ములంటే “అన్నాను. “శాంతించరా బాబు... శాంతించు” అంటూ శాస్త్రివీపు మీద తట్టాడు. “ఏద్యావులే” అంటూ వాడిచేతిలోంచి ఆ తెగినజోడునులాక్కొని తిరిగి చూడకుండా నడకసాగించా. వెనకాల వాలింకా సవ్యుతూనే ఉన్నారు. ఫీ... ఫీ... ఈ తెగిన జోడు ఎంత విడిసిస్తున్నది. ఎంత తగసాధిస్తున్నదో చూశారా? ఇవి ఇలాగే చంకన పెట్టుకొని నడుగుంటే, ఇంటికి పోయేలోపల ఇంకా ఎన్ని పరాభవాలు జరుగుతాయోనని భయపడ్డాను. పోనీ ఎక్కడైనా అప్పుజేసి, కొత్తజోడు కొందామా అనిపించింది. సరే ఏమాత్రే ఆపుతుందని, ఆ తెగిన చెప్పులజోడును, ఎవరూ చూడకుండా, ప్రక్కనేవున్న చెత్తకుండిలోకి విసిరాను. కాని తర్వాత ఎందుకు పారేశానా అనిపించింది. రెండు స్మరసంవత్సరాలనుంచి వాడుతున్నాయే. నన్నాశ్రయించుకున్న జోడును దిక్కులేని దాన్నిగా చేసి చెత్తకుండిలో పారేశానే అనిపించింది. వాటిమీదగల మమకారంతో ఆ చోటును వదలేక వదలేక, వెనక్కి తిరిగి తిరిగి చూస్తూ నీరసంగా ఇంటి మొహం పటాను. ★

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత మద్రాసు నశ్యం

★
నాణ్యతయే
దాని పునత

★
ఒకసారి కొంటే
తిరిగి వదలిపెట్టరు

★
నశ్యములలో ఉత్తమమైనది పట్నం నశ్యమే. కాని అత్యుత్తమమైనది, అందరూ కోరునది, కారం, నాణ్యత, సువాసన గలది. అప్పాదురై నశ్యమే.

అ. అప్పాదురై ముదలియార్ & సన్

98, ఆచారప్పకో వీధి, * మద్రాసు-1.

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో

(6-వ పేజీ తరువాయి)

మనమందరం తిరిగి మనకోటకి వెళ్లవచ్చును. లేదా, మనమీరా లే పారిపోవాలి."

"కాని మనల్ని పారిపోనివ్వకపోతే?" అంది అమ్మ "ఫరవా లేదు" అన్నాడు పాపా. సలీమ్ కాగడా పట్టుకుని సిద్ధంగా ఉన్నాడు. మన గౌరవ ప్రతిపత్తి తుపాకి మందు సహాయంతో కాపాడగలడు. ఇలా అంటూనే నా తండ్రి ఉలిక్కి పడ్డాడు. దూరాన చిన్న నావకనపడింది. దానికి వెనుక మరి మూడు నావలు కనపడ్డాయి. పిస్తోలుచేత పట్టుకుని పాపా లేచి నిలబడ్డాడు. ఆఖరు పారి నన్నెత్తుకుని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు. తరవాత మా అమ్మనేనూ లోనికి వెళ్లి పోయాం. ఒక గవాక్షంగుండా చూసేసరికి దూరాన నావలగుంపొకటి కనపడింది. మా అమ్మ వోణికిపోతూ నిలవలేక పోయింది. నన్ను నడిపించుకుని వెళ్లి సలీమ్ వద్ద కూర్చుంది. ఏదో ప్రమాదం సంభవించునున్నదని నన్ను భీతి ఆపహించింది."

హైదీ కొంతసేపాగింది. ఆల్బర్ట్ ఇదివరలో జెనీనా పాపా వృత్తాంతం విన్నాడు. కాని అతని కుమార్తెచెల్లూన్న వృత్తాంతం దానికి భిన్నంగా ఉంది.

"తరవాత?" అన్నాడు మాంట్ క్రిస్టో.

"తరవాతనా? నా తల్లి దైవప్రార్థన చెయ్యిపోగింది. సలీమ్ కూడా దైవప్రార్థన మొదలుపెట్టాడు. అప్పటికి నాలుగు గంట తాతుంది. మా అమ్మ మరొకసారి వెళ్లి గవాక్షంగుండా చూసింది.

నావలు సమీపించాయి. మొదటి నావలో ప్రాంచి ఉద్యోగిని మా అమ్మ గుర్రపట్టింది. కొంత లేరుకుని మెల్లిగా సలీమ్ ను సమీపించింది. "సలీమ్ వాళ్ళు వచ్చారు. మనకి చావో స్వేచ్ఛ తేలిపోతుందింక" అంది. "మనకేం భయం మహారాణీ?" అన్నాడు సలీమ్. "స్వేచ్ఛ ఇవ్వనంటే పోరాడుతాం. మనం నాళినమైనా సరే వాళ్ళకి లొంగడం ఉండబోదు."

మా అమ్మ మెల్లిగా అడిగింది: "సలీమ్! నీకు పాపా ఏమాజ్ ఇచ్చారు?"

సలీమ్ చెప్పాడు: "నాకు పాపా తన కత్తిని పంపితే టర్కిష్ సుల్తాన్ తమిం చ లేదని అర్థం. ఆ కత్తిమానీ నే నీ తుపాకి మందుకి నివ్వమట్టించి ఈ కోటని ధ్వంసం చెయ్యాలి. లేక ఆయన తన ఉంగరాన్ని పంపితే శుభవర్తమానం అందిందన్నమాట. వెంటనే ఈ కాగడా ఆర్పివేస్తాను."

"సలీమ్! నీ కే కత్తి పంపితే ఈ దారుణం నేను భరించలేను. ముందు నన్ను కత్తితో పాడిచించుపుతానని మాటిస్తావా?"

"అలాగే రాణీ" అన్నాడు సలీమ్.

"ఇంతలోనే మిద్దెపై నుంచి సంతోష నూచకమైన ధ్యానాలు వినవచ్చాయి. పెట్ల పైన పదస్యనులు వినవచ్చాయి. సైనికాధికారి దుస్తులను ధరించిన ఒక వ్యక్తి దిగవచ్చాడు. సలీమ్ అతని నక్కడనే ఆసిపోయాడు.. "ఆగండి మీ రెవరైనప్పటికీ

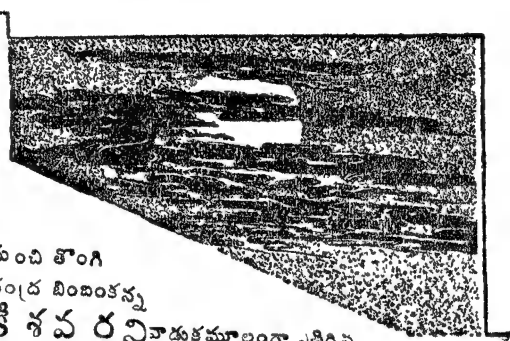
ముందుకి ఒక్క అడుగు వెయ్యకండి" అన్నాడు.

ఆ వ్యక్తి అక్కడ నిలబడి ఇలా చెప్పాడు: "సుల్తాన్ పాపాను తమించారు. అంతేకాదు. కోటనూ ఆయన ధనాన్ని పడవికి తిరిగి ఇచ్చారు." మా అమ్మ సంతోషం పట్టలేక పాపాను పిలిచి మెల్లెక్కబోయింది. "ఆన రాణీ" అన్నాడు సలీమ్. "ఇంకా నా చేతికి ఉంగరం రాలేదు."

ఆ వ్యక్తిని సమీపించి సలీమ్ పరిశీలించాడు. వచ్చిన వ్యక్తి ప్రాంచి ఉద్యోగి అని గమనించాడు. "మిమ్మల్ని ఎవరు పంపారు?" అన్నాడు సలీమ్.

"నా యజమాని పాపా పంపారు. ఇదిగో ఆయన వద్దనుంచి ఉంగరం తెచ్చాను" అన్నాడు నూతనవ్యక్తి.

"మీ చేతిలో ఏముందో నాకు కనిపించడం లేదు. మీ చేతిలో ఉన్నది అక్కడ ఉంచి వెనక్కు వెళ్లిండి" అన్నాడు సలీమ్. ప్రాంచి ఉద్యోగి సమీపంలో దానినుంచి వెనక్కు వెళ్ళాడు. సలీమ్ దానిని పరిశీలించి తృప్తిపడ్డాడు. కాగడా ఆర్పివేసి శూలం కింద పడవేశాడు. చేతులెత్తి భగవంతుని క్షుతించాడు. సరిగ్గా ఆ క్షణంలో నలుగురు సిపాయిలు వచ్చి హఠాత్తుగా సలీమ్ ను చుట్టుముట్టారు. నలుగురూ టర్కిష్ సుల్తాన్ పంపగా వచ్చి జెనీనా కోటవద్ద పోరాటం చేసిన టర్కిష్ సిపాయిలు. నాలుగు కత్తి పోట్లతో సలీమ్ ఒరిగిపోయాడు. మా అమ్మ వెంటనే నన్నెత్తుకుని గుప్త మార్గం గుండా పరుగెత్తింది. పరుగెత్తి నా తండ్రి వద్దకు వెళ్లింది. నా తండ్రి చుట్టూ మరికొందరు సిపాయిలున్నారు. "ఇదిగో ఫగ్గానా" అన్నాడొక సిపాయి. నా తండ్రి ఫగ్గానా చూశాడు. "ఇదేమిటి?"

మూల
చాటునుంచి కొంగి
చూచే చంద్ర బింబంకన్న
కే శవర్ణ నివాసుకమూంగా ఎదిగిన
తుంతలాల చాటునుంచి దోబాచులాడే

శ్రీల వదనబింబం అత్యంత మనోహర
మైనది. కేశవర్ణని వాడి తిరొట
పొందర్యాన్ని పెంపొం
దించుకొంది.

కేశవర్ణని అ. 14, పాంపూ అ. 14 అందరు డీలర్లవద్ద లభిస్తాయి.
లేక సౌత్ ఇండియా కెమికల్స్, క్రాస్ కం రోడ్, కోయంబూరుకు వ్రాయండి

అన్నాడు. 'అవును' అన్నాడు సిపాయి. 'అవును. మిమ్మల్ని శిరస్సు ఛేదించి తీసుకురావాలని గుల్టాక్ ఆజ్ఞ.'"

నా తండ్రి వికటాటహాసం చేశాడు. పెంబునే దొమ్మి ప్రారంభమయింది. కత్తులు ఖుణ్ఖుణులున్నాయి. తుపాకులు పేలాయి. ఈ సమయంలో వెనుకనుంచి నలుగురు సిపాయిలు వచ్చి నా తండ్రి పైన తుపాకులు కాల్చారు. నా తండ్రి అప్పుడే ఒరిగిపోయాడు. క్షణంలో ప్రాణాలు పోయాయి. నా తల్లి స్పృహ తప్పి పడిపోయింది. నన్ను అమ్మనూ ఫ్రెంచి ఉద్యోగి అధీనం చేసుకున్నాడు. ఫ్రెంచి ఉద్యోగి ద్రోహం చేశాడు.

హైదీ ఇంక చెప్పలేక పోయింది. రోషమా దుఃఖమా ఆ మకు పెనగొన్నాయి. "హైదీ! దుఃఖించకు ద్రోహుల్ని భగవంతుడే శిక్షిస్తాడు" అన్నాడు. మంట్ క్రిస్టో.

"ఘోరం" అన్నాడు ఆల్బర్ట్.

"అవును ఘోరమే" అంది హైదీ. ఇంతేకాదు. నా తల్లి గుల్టాక్ పంపిన టర్కిష్ సైనికాధికారిని ప్రాణేయపడింది. 'నన్ను చంపండి. ఆవమానం మాత్రం చెయ్యకండి' అని బ్రతిమాలుకుంది 'నన్ను కాదు నువ్వు ఆడగవలసింది' అన్నాడు. 'మగవరిని?' 'నీకొత్త యజమానిని. అడుగో అక్కరగన్నాడు. ఫ్రెంచి ఉద్యోగి మా అమ్మ సక్కి పక్కి ఏడ్చింది. నేనూ మా అమ్మ ఫ్రెంచి అధికారి వశమైనాము!!

"తరవాత మాంట్ క్రిస్టోవద్దకు వచ్చారా?" అన్నాడు ఆల్బర్ట్.

"కాదు. మమ్మల్ని తన అధీనంలో ఉంచుకునే దృఢ్యం ఫ్రెంచి ఉద్యోగికి లేకపోయింది. కాక స్టాంటి నోపిల్ నగరం వశ్య బానిస వర్తకులకు మమ్మల్ని ఇద్దరినీ అమ్మివేశాడు. ధనమంత దోచుకుని తన గళేం తిరలించుకు వెళ్ళాడు. మేమిద్దరం వర్తకులనంబ ఆ నగరం వెళ్ళాం. నడవద్దారంవద్ద పైకిచూసి నా తల్లి కవున కేకపెట్టి పడిపోయింది. నేనూ పైకిచూశాను. అక్కడ నాతండ్రి శిరస్సు వ్రేలాడుతోంది. గోడపైకొందికి చూశాను. నాతల్లిని కదిపిచూశాను. కాని అప్పటికే ఆమె ప్రాణాలు విడిచింది. తరవాత ఆనగరంలో నన్ను బానిసగా మాంట్ క్రిస్టో కొన్నారు."

71

ఫ్రాంజ్ తన తండ్రి హత్యవృత్తాంతం తెలుసుకుని కల్లారితి హృదయంతో ఇంటికి చేరుకున్నాడు. ఆపూలే విల్ ఫ్రీడ్ కి చిన్న తల్లి వ్రాసిపంపాడు. ఈ వివాహం జరగడం అసంభవమని ఫ్రాంజ్ తెలియపరిచాడు.

విల్ ఫ్రీడ్ తల్లి చదువుకుని శిరస్సు వంచుకున్నాడు. అతినికి వరాభవమైనట్లు బాధపడినాగాడు. వాలంటిన్ తాతగారి గది నుంచి బయటపడగానే తోటలోకి పల్లింది. గోడవద్ద మాక్సిమిలియన్ నిరీక్షిస్తున్నాడు. "మనం బతికిపోయాం మాక్సిమిలియన్ మా తాతగారి రక్షించారునుమా!" అంది వాలంటిన్. మాక్సిమిలియన్ ఆనంద పివ్వడేశాడు.

"చెప్ప వాలంటిన్! ఏం జరిగింది. అంత చెప్ప."

వాలంటిన్ క్షణంసేపు ఆలోచించింది. తన కుటుంబానికి సంబంధించిన రహస్యం తెలపడానికి సంకోచించింది.

"తరవాత మరొక రోజున చెప్తా లే మాక్సిమిలియన్" అంది.

"తరవాతంటే? ఎప్పుడు?"

"మన వివాహం అనంతరం."

ఇంక ఇప్పుడేది చెప్పినా వినడానికి మార్లో నిద్దంగానే ఉన్నాడు. తరవాత ఇద్దరూ క్రియవాక్కులతో ఒకరి నొకరు అనుసరించుకున్నారు.

ఈ సమయంలో హిలాయ్ విల్ ఫ్రీడ్ మామగారివద్ద చేరింది. "వాలంటిన్ కి ఈ వివాహం జరగదని వేరే మీకు చెప్పనవసరం లేదనుకుంటాను. మీరు కోరుకున్నట్లే జరిగింది. ఫ్రాంజ్ యీ తల్లి వ్రాశాడు. మీ కిష్టంలేని ఈ వివాహం చెడిపోయింది కాబట్టి మీతో ఒక పనిపైన వచ్చాను."

ఏమిటా పని అన్నట్లు చూశాడు వృద్ధుడు. "మీ పిలువనామా చింపివేసి, వాలంటిన్ కి చెందేలా మరొకటి వ్రాయండిని చెప్పడానికి వచ్చాను."

"వృద్ధుని నేత్రాలలో సందేహం పొడగిల్లింది. ఈమె ఎందుకీలా అడుగుతున్నది? "మీ కిష్టమేనా?" అంది హిలాయ్ విల్ ఫ్రీడ్. ఆమె ముఖంలోనికి వృద్ధుడు పరిశీలన గా చూశాడు. తరువాత సమ్మతం సూచించాడు. మరునాడే న్యాయవాది వచ్చాడు. కొత్త మరణ శాసనం వ్రాయబడింది. వృద్ధుడు తన ఆద్రవంతో తన అనంతరం వాలంటిన్ కి సంక్రమింపచేస్తూ వ్రాయించాడు. వాలంటిన్ కి సంక్రమిస్తున్న భాగ్య సంపదల్ని గురించి పారిస్ నగరంలో అందరూ గొప్పగా చెప్పకో నారంభించారు.

అగే సమయంలో మాంట్ క్రిస్టో మార్సెర్స్ దర్శించి డాంగ్లర్ చెప్పిన కర్తవ్యం నెరవేర్చాడు.

మరునాడు ఉదయమే కాంట్ మార్సెర్స్ డాంగ్లర్ ను దర్శించాడు. డాంగ్లర్ ను చూసి "బారన్! నేను రంపడం ఆలస్యమయినమాట నిజమేనని ఒప్పుకుంటున్నాను" అన్నాడు.

డాంగ్లర్ ముఖం ముడతలు పడింది. "దేనిని గురించి చెప్తూన్నాడు?" అన్నాడు.

మార్సెర్స్ నవ్వుకొని నవ్వు నవ్వాడు. "మీ కుమార్తెను నా కుమారునికిచ్చి వివాహం చెయ్యాలని ఇదివరలో ఇద్దరం అనుకున్నాం. దానిని గురించి" అన్నాడు. ఇలా చెప్పి డాంగ్లర్ వంక ఆశ్రుతతో చూశాడు. కాని డాంగ్లర్ నిరక్షణభావంతో "కాంట్ ఈ విషయమే నేను మరొకసారి ఆలోచించాలి" అన్నాడు. "ప్రపంచంలో అన్నీ ఎప్పుడూ మారుతూనే ఉంటాయికదా. వాటితో పాటే మనస్సులు మారడం కూడా ఉంటుంది."

"అంటే?"

"అంటే, ఈ మధ్య కాలంలో జరిగిన మార్పులవల్ల మనం ఇదివరలో అనుకున్నవి కొనసాగక పోవచ్చునని."

"ఇందుకోసమేనా మాంట్ క్రిస్టోవల్ల నాకుకబురుపంపించారు?"

డాంగ్లర్ సమాధాన మివ్వలేదు.

"ఇంత త్వరలో మీ మనస్సు మారిపోవడానికి కారణమేదైనా ఉందా? లేక నన్నవమానించడం కోసమే నాకు కబురు పంపారా?"

డాంగ్లర్ మానం గా ఊరుకున్నాడు.

"మీ సమాధానంకోసం, మీ దయకోసం కనిపెట్టుకుని ఉంటానని ప్రభువుడుతున్నారా?"

"నేను ప్రభువుడం లేను. మీకు ఓపిక లేకపోతే ఈ సంబంధం అనవసరం."

"మనం చిరకాలం మిత్రులుగా ఉన్నాం. అందుకోసమైనా మీరు నాకు కారణం తెలపడం ధర్మం."

"ఆల్బర్ట్ గురించి నా కెలాటి విముఖత లేదనిమాత్రం చెప్పగలనంతే."

"అయితే మీ విముఖత ఎవరివల్ల?" అన్నాడు మార్సెర్స్. అతని కోపం రెచ్చిపోతోంది.

"మనమా విషయా లేవీ అరచడం మంచిది కాదని నా ఉద్దేశం" అన్నాడు డాంగ్లర్.

"అంటే? అదేమిటో తెలుసుకునే హక్కు నాకుంది."

"తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించండి. మన మింక ఈ విషయం

చిరస్థాయిగా మారి వెళ్ళడం మేలు. కాలం గడిచిన కొద్దీ కళం కొలు ముసిపోగలవు.”

“కళంకాలా? విమలమ్మగ? చాలింక.” అంటూ మార్చి 1951లో జనాభాకోసం ఎదురు చూడకుండా చరచర పల్లి పోయాడు.”

మరునాడుదయం పత్రిక రాగానే డాంగ్లర్ తెరిచి చూశాడు. అతనికి చేతులు వొణక నారంభించాయి ఒకమూల ‘జెనీనా’ అనే శీర్షిక కింద పడిన చిన్న వార్తను చదివాడు.

తృప్తిపొంది “ఇది చాలు. ఈ వార్త చదివితే అతనికి బోధపడు తుంది కళంకమేమిటో” అనుకున్నాడు.

సరిగ్గా అదే సమయానికి ఆల్బర్ట్ తన ఇంటిలో పత్రిక తెరిచి వార్తలు చూస్తూ ఇది కూడా చదివాడు. వెంటనే బయలు దేరి మాంట్క్రిస్టో ఇంటికి వెళ్ళాడు. మాంట్క్రిస్టో సిస్టోలు సాధన చేసుకుంటున్నాడు. “వేళకానివేళ వచ్చినందుకు ఊమించండి” అన్నాడు ఆల్బర్ట్.

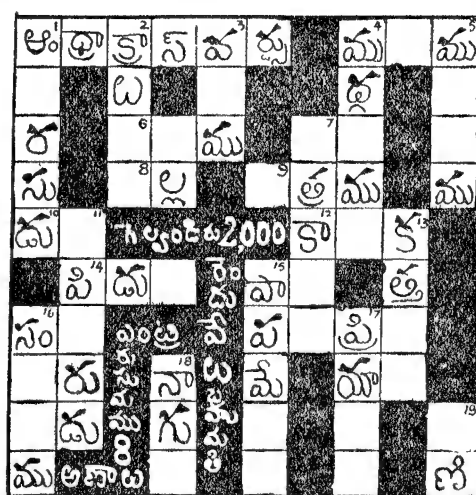
“విమలీ సంకతి? ఇంత తొందరగా వచ్చావేం ఆల్బర్ట్?”

1ST PRIZE RS 1200
ALL CORRECT
2ND PRIZE RS 500
ONE ERROR
3RD PRIZE RS 200
TWO ERRORS
4TH PRIZE RS 100
THREE ERRORS

గెలవండి
రూ 2,000
అంధాకాన్ వర్క్ రాజమండ్రి
PRIZE AMOUNT DEPOSITED IN
CITIZEN CHITFUND BANK

రు.3-0-0 కి 7 ఎంట్రిలు రు. 5-0-0 కి 12 ఎంట్రిలు ముగంపు తేది 14-11-51

అడ్డము: 1 గ్యారంటీ బహుమతులు ఇచ్చుచున్న సంస్థపేరు, 4 ప్రార్థుల నేలేచి ప్రతీవ్యక్తి “—” కడుగుకొనే దరు, 6 పరిమళద్రవ్యము, 8 ఆటలో ఓడినవారిని పరిహాసము చేయుమాట, 9 కష్టపడి చేయవలసినపనిని కష్టపడిక చేయునట్లు ఏర్పర్చిన సాధన విశేషము, 10 అడుతాపలు, 12 రాజదర్శనార్థము తెచ్చిన ద్రవ్యమును ఇలా అంటారు, 14 పశువులదేహమును చేరి రక్తము పీల్చెడి జంతు విశేషము, 15 పగులగట్టు.

ఫజిల్ నెం. 2.

నిలువు — 1 బృహస్పతి, 2 చెలించునట్టి కన్నులగల ఆడుది, 3 ఇల్లు, 4 ఇనుపగుదియ 5 మృదంగము, 7 ఎడేని ఒకవిషయమునుగూర్చి చిన్నగంభమును వ్రాసినవాడు, 11 ఉత్తరములు వ్రాయువాడు, 13 కప చము తొడిగిన గుర్రము, 16 గరుత్మంతుడు 17 మారటిచెట్టు, 18 యుద్ధము, 19 నాగుబాము, 19 బండి.

నిబంధనలు:—ఎన్ని ఎంట్రిలైనా తెల్లకాగితము మీద వ్రాసి పంపవచ్చును. లేనిచో 0-1-6 స్థాంపులు పంపినచో 18 ఎంట్రిలు (అచ్చువి) పంపబడును. ముగింపు లేదీ తరువాత వచ్చు ఎంట్రిలు అంగిక రించబడవు. ఎంట్రిల తోపాటు మనియార్డరు రిశిదుగాని, క్రాస్ చేయని ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డరుగాని జతచేయాలి. రు. 8/- పైన పంపిన ఎంట్రిల వారికి గెలచినవారి పట్టి 30-11-51 ని పంపబడును మిగిలినవారు 0-1-0 స్థాంపు ఎంట్రిలతో పంపవలెను. కీ సాల్యూషను 21-11-51 ఆంగ్ల వార్తపత్రికలో ప్రకటించబడును. ఈ పోటీకి సంబంధించిన అన్ని విషయములలోనూ మేనేజింగ్ డైరెక్టర్ నిర్ణయమే ఖాయమైనది, వ్యాయ బద్ధమైనది. ఒకరుకన్న ఎక్కువ మంది గెలుపొందినచో బహుమతి పైకము సమానముగా పంచబడును.

ఎంట్రిలు మనియార్డరు ఈ దిగువ ఎడ్రసుకు పంపండి.

అంధా కాన్ వర్క్ (A. W 2.) రాజమండ్రి.

మా పజిల్స్ కో విడవకుండా పోటీ చేయదలచినవారు రు. 8/- మనియార్డరు ద్వారా పంపిన వారిపేరు రిజిష్టరుచేసి ప్రతీ పజిల్ కాగితములు, గెలిచినవారి లిస్టు, ప్రతీసారి 18 ఎంట్రిలు సంగ్ల రం పొనుగున పంపబడును. మీరుపంపే రి రూపాయిలు పోస్టేజి గురించి మాత్రమే చేరేవారు మనియార్డరు దిగువ ఎడ్రసుకు పంపండి.

అంధా కాన్ వర్క్ (రిజిష్టర్డ్ పేజ్ 5) రాజమండ్రి.

“నేనివారీ ద్వంద్వయుద్ధం చెయ్యాలని నిశ్చయించుకున్నాను.”

“ఎవరితో?”

“బోశాంప్ తో”

“ఏం చేశాడతను?”

“అతని పత్రికలో ఒక వార్త వడింది. మీరే చూడండి” అని ఆల్బర్ట్ పత్రిక అందించాడు. వార్త ఇలా ఉంది: “జెనీనా: టెబల్స్ పాషుకు చెందిన జెనీనాకోటను టర్కిష్ సుల్తాన్ ఓర్కాన్ ఓర్కాన్ పాషుకు సుల్తాన్ అధీనం చేసినవాడు ఫెర్నాండ్స్ అనే పేరుగల ఒక ఫ్రెంచి సైనికోద్యోగి అని మాజెనీనా విలేఖరి తెలుపుతున్నాడు. ఇంతరకూ ఈ రహస్యం గుప్తంగా ఉంచబడింది.”

“ఇందులో ఏముంది?” అన్నాడు మాంట్ క్రెస్టే.

“ఏముంది. ఆ వార్త నా తండ్రికి సంబంధించినది. పాషా క్రింద ఉద్యోగం చేసిన ఫ్రెంచి సైనికోద్యోగి నా తండ్రి. ఆయన పేరే ఫెర్నాండ్స్.”

“పాషా కింద మీ తండ్రి ఉద్యోగం చేశారా?”

“అవును.”

“అయితే కోట ఒప్పుగించినది నీ తండ్రినని ఎవరనుకుంటారు? ఎప్పుడో 1822 లో జరిగిన దానినిగురించి ఇప్పుడెవరు విచారిస్తారు?”

“అందుకే దాని అంతు కనుక్కోవాలి. ఎప్పుడో జరిగిన దానిని పురస్కరించుకుని నా తండ్రిపైన ఈనాడు వదంతులు కల్పించడానికి ఎవరికి అవసరం కలిగింది? అదే తెలుసుకోడానికి బోశాంప్ వద్దకు వెళుతున్నాను. ఈ వార్త అసత్యమని అతను తిరిగి పత్రికలో ప్రకటించాలి. లేదా నాతో ద్వంద్వయుద్ధం చెయ్యాలి”

“అతనొప్పుకోడు. ఫెర్నాండ్స్ లు ఫ్రెంచి సైన్యంలో అనేకులుంటారు.”

“అయినా ద్వంద్వ యుద్ధం తప్పదు.”

“అయితే రేపు మళ్ళీ తన పత్రికలో ‘నిన్నటివార్తలో చెప్పబడిన ఫెర్నాంప్ తో కాంట్ మార్సెస్ ఒకరు కాదు? అని ప్రచురిస్తాడు. అప్పుడేమాతుంది?”

“పూర్తిగా వార్త అసత్యమని ప్రచురించేవరకూ నే నూరు కోసు.”

“నువ్వుచేస్తున్న పని న్యాయమైనదికాదు ఆల్బర్ట్”

“అయితే ద్వంద్వయుద్ధంలో నాకు మీరు తోడుండరన్న మాట.”

“ఆల్బర్ట్! తొందరపడవద్దని నీకు సలహా ఇస్తున్నాను ద్వంద్వయుద్ధమంటే ప్రతిచిలిపి తగూకీ సిద్ధపడేది కాదు సుమా! నా సలహానిను. ముందుగా ఈవార్త నిజమో అబద్ధమో తెలుసుకో.”

“ఎవరివల్ల?”

“మైదీని అడుగు. తన తండ్రి ఓటమికి నీతండ్రి కారకుడు కాడని ఆమె చెప్పవచ్చును. అడుగు. లేక అదే నిజమైతే...”

“నే నటువంటి మాట నమ్మును కాంట్. నా తండ్రి అటువంటి వ్యక్తికాదు.”

“అయితే మరొక సలహా చెప్తాను విను. బోశాంప్ తో సావధానంగా మాట్లాడు. కూడా ఎవరినీ తీసుకువళ్లకు. నీ రహస్యం కాపాడుకో.”

“అలాగే చేస్తాను.”

ఆల్బర్ట్ వెళ్ళేసరికి బోశాంప్ పత్రికా కార్యాలయంలోనే ఉన్నాడు.

“బోశాంప్! నువ్వు నాకు సంజాయిషీ ఇవ్వాలి?”

“నేన్ని గురించి?” అన్నాడు బోశాంప్ తెల్లబోతూ.

“నీ పత్రికలో పడిన ఒక వార్త గురించి. అది నా వంశప్రతిష్ఠకు సంబంధించినది.”

“అదేమిటి? నువ్వు పొరబడ్డం లేదు కదా ఆల్బర్ట్?”

“లేదు. చూడు. జెనీనా అని వ్రాసిఉంది.”

బోశాంప్ వార్త చదివాడు

“చూశావా? ఆ వార్త నా వంశ ప్రతిష్ఠకు భంగం కలిగిస్తుంది. అది అసత్యమని చెప్తూ మరొకవార్త ప్రచురించాలి.”

“అదెలాగ?”

“విను బోశాంప్, మునిద్దరం చిరకాలం మైత్రితో ఉన్నాం. నీకు నా సంగతి తెలుసును.”

“కాని నీ భోరణి మాస్తే మైత్రి ఎక్కడా కనపడదే? నీ కెందు కంత తొందరపాటు? చెప్పవూ ఈ ఫెర్నాండ్స్ కి నీకూ ఏమి సంబంధం ఉంది?”

“ఆయన నా తండ్రిగారే.”

“ఎవరు? నీ తండ్రి? కాని అలాగ ఇందులో వ్రాయలేదే?”

“లేదు నిజమే. కాని ఇది చదివిన వారికి అర్థమౌతుంది. నా తండ్రి పాషావద్ద ఉద్యోగం చేశారు. ఇది అసత్యమని ప్రకటిస్తావా బోశాంప్?”

“తప్పకుండా. కాని ఇది అసత్యమని ముందు రుజువు కావాలి.”

“కాని ఇందులో రుజువు చెయ్యవలసింది ఏముంది? నీకు నా తండ్రినిగురించి తెలియదా? నా తండ్రి కాదని అనుకుంటే వార్త అసత్యమని తిరిగి ప్రకటించవచ్చుకదా! వార్త సత్యమని అనుకుంటే ఆ మాట స్పష్టంగా చెప్పు.”

“అంటే?”

“అంటే, మనం ద్వంద్వ యుద్ధానికి సిద్ధపడాలి.”

“అను బెదిరింపులకు దిగవద్దు. ఈ వార్తను నేను ప్రచురించలేదు. కాని విషయాలన్నీ తెలిసినవారు అది అసత్యమని చెప్పేవరకూ నువ్వు చెప్పినట్లు ప్రకటించను.”

“అయితే ద్వంద్వయుద్ధం తప్పదు.” “నేను సిద్ధమే. కాని ఆల్బర్ట్! నువ్వు మిత్రుడవు కాబట్టి చెప్తున్నాను. మూడు వారాలు నాకు వ్యవధిఇయ్యి. ఈలోగా సత్యాసత్యాలు విచారిస్తాను. ఇవి అసత్యమైతే అలా ప్రకటిస్తాను. సత్యమైతే ద్వంద్వ యుద్ధానికి నేను సిద్ధమే.”

“సరే అలాగే కానీ” అంటూ ఆల్బర్ట్ వ్యధిత చిత్తంతో, రోషంతో వెళ్ళిపోయాడు.

ఈగను చంపుడు

అది టైఫాయిడ్ జ్వరము-గ్రహణి-

కలరా-సిల్ల విరేచనములు

క్షయ - అస్థాక్సలను

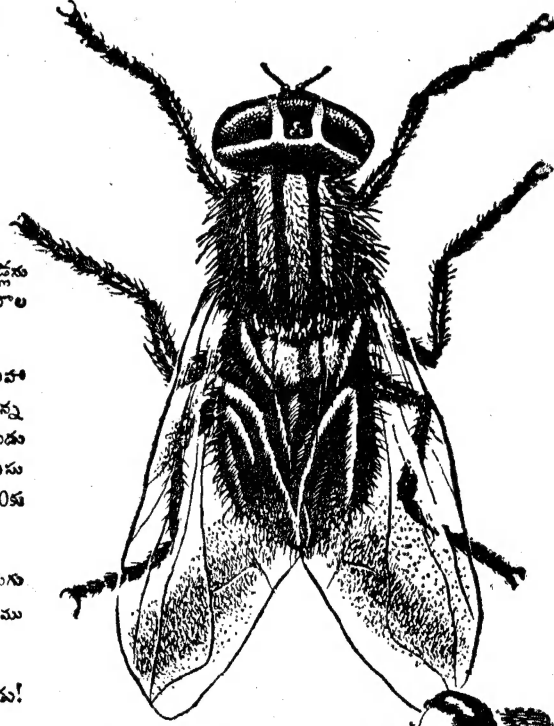
వ్యాపింపజేయును

సామాన్యపు ఈగ ఒక రోజుకు 120 గుడ్లను పెట్టును. ఒక జోడు ఈగలనుండి కొద్ది వారాల లోనే లక్షలాది ఈగలు రావచ్చును.

గుడ్డు దళనుండి అది మురుగుపేద, త్రొక్కిన అనారోగ్యము మరియు మరికొన్ని కుప్పలలో ఉండును. చిన్న పెండ్లుకలు దాని ఒంటిపైనంతటా యుండుటచే అది పోయిన అన్ని తోట్లకు మరియు పీసు కొని పోవును. ఒక్క ఈగ మీద 6,000,000కు పైగా క్రిములు ఉన్నట్లు కనుగొనబడినది.

జైప్రీ యుంచుకొనుడు: ఫ్లిట్ లోగల నీ తీవ్రమగు కీటక నాశనము ఈగలను మరియు అన్ని కీటకములను త్వరగా, నిశ్చయముగా చంపును

మిమ్ము సోకుటకు ముందు ఈగను చంపుడు!

ఫ్లిట్

మీరు ఖర్చు చేయు ప్రతి అణాకు
ఎక్కువ ఈగలను చంపును

ప్లాండర్ - వాక్యూమ్ ఆయిల్ కంపెనీ (మెంబర్ల బాధ్యత పరిమితము)

నినిమా వార్తలు

(39 వ పేజీ తరువాయి)

11. పావు కాదు
12. శ్రీలక్ష్మమ్మ కథ
13. స్వప్న సుందరి
14. సాయిబాబా
15. తిరుగుబాటు
16. వాలిస్ గ్రీవ్.

తెలుగు స్త్రీ తారలు

1. అంజలీ దేవి
2. భానుమతి
3. జానకి
4. కుమారి రుక్మిణి
5. కృష్ణ వేణి
6. లక్ష్మీరాజ్యం
7. శాంతకుమారి
8. టి. నారాయణకుమారి
9. శ్రీరంజని
10. జి. వరలక్ష్మి
11. ఎస్. వరలక్ష్మి
12. వైజయంతిమాల

తెలుగు పురుష తారలు

1. సి. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయులు
2. వి. నాగయ్య
3. నాగేశ్వరరావు
4. నాగేంద్రరావు

ఆధునిక కామనాస్రవం:

స్త్రీ పురుషులకు సంబంధించిన అనేక రహస్య విషయములు, మన ప్రాచీన కామ నాస్రవములనుండియు, పాశ్చాత్యుల కామ కళా గ్రంథములనుండియు సేకరింపబడిన పలు సంగతులు తేట తెలుగున విపులీకరింపబడినవి. నూతన దంపతులు చదివి అనుష్ఠింపవలసిన విషయము లనేకములు గలవు. వెల 2-0-0.

ఇంగ్లీషు విద్యాబోధిని

ఒకరి సహాయ ముక్కురలేకయే ఆంగ్ల భాషను శేలికగ నేర్చుకొనుటకు వీలుగ వ్రాయబడినది. 80 దినములలో మంచి భాషాజ్ఞానమును నేర్వవచ్చును. వెల 1-0-0 ఖర్చు నేరు.

ఈ శ్వరి & కో

పోస్టు బాక్స్ 139 - మద్రాసు

“మానవత్వ” చిత్రంలో నారాయణరావు, జి. వరలక్ష్మి

5. సి. హెచ్. నారాయణరావు
6. ప్రకాశరావు
7. బి. ఆర్. పంతులు
8. ఎం. కే. రాధా
9. టి. ఆర్. రామచంద్రన్
10. ఎన్. టి. రామారావు
11. పి. రామశర్మ
12. కె. రఘురామయ్య
13. రేలంగి వెంకట్రామయ్య
14. శివరావు

తమిళంలో 1950 లో సెన్సార్‌యిన చిత్రాలు 10. వీటిలో పాల్గొన్న పురుష తారలు 16 మంది, స్త్రీ తారలు 14 మంది జాబితాలో వున్నారు.

బెంగాలీ చిత్రాల తమిళ తర్జుమాలు

బెంగాలు విభజన బెంగాలీ చిత్రాలపై బాగా దెబ్బతీసినతరువాత ఉత్తమ బెంగాలీ చిత్రాలను ఇతర భాషలలో కూడా తీయాలన్న ఆలోచన బయట దేరినట్లు కనిపిస్తుంది. ఈ ప్రయత్నంలో కొందరు తమిళ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు బెంగాలీ నిర్మాతలకు తోడ్పడుతున్నారు. దీని ఫలితంగా “భైరవమంత్రం” “రత్న దీపం” అన్న చిత్రాలు త్వరలో తమిళంలో వెలువడునున్నాయి. మొదటిది అర్ధం చుట్టే, రెండవది దేవీ జోను డైరెక్టు చేశారు.

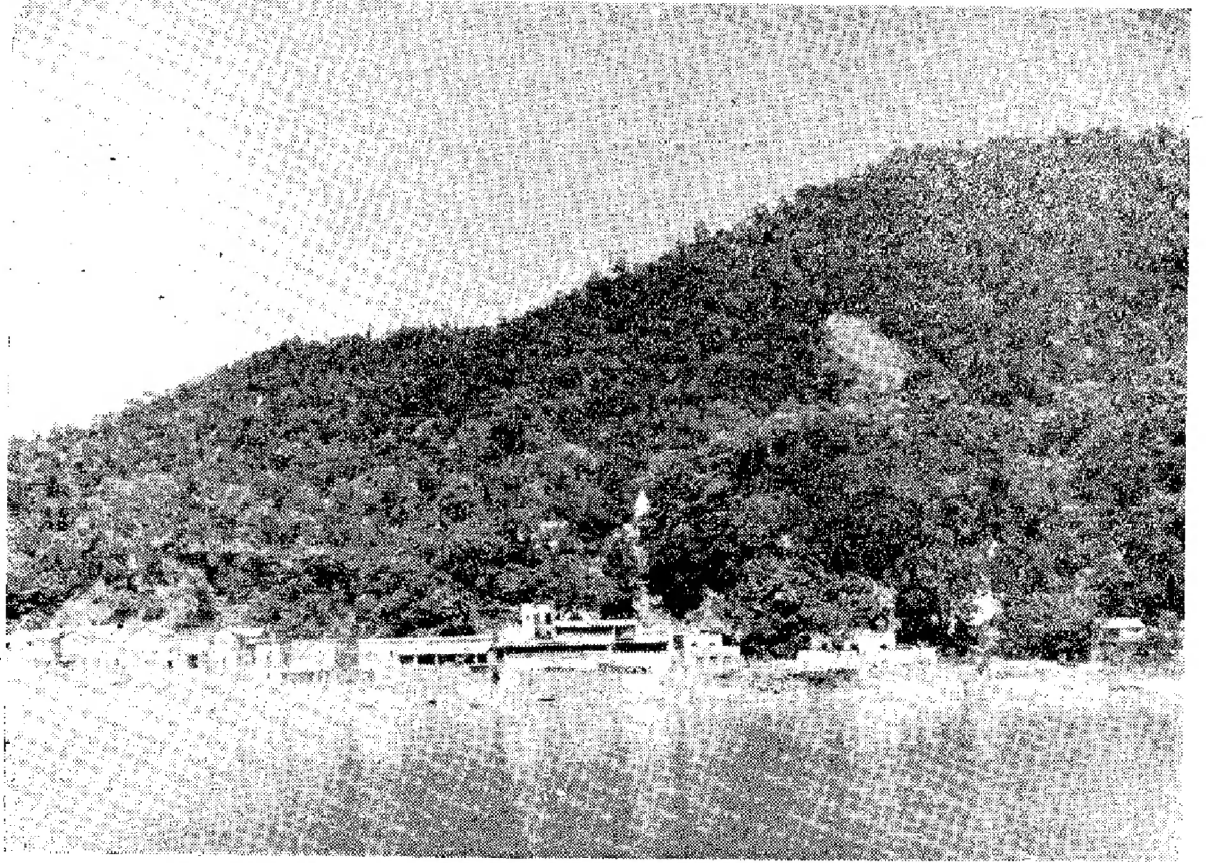
“భైరవమంత్రం” ఈస్టర్న్ లాక్ సూడి యాన్ లో తమిళంలో తయారవుతోంది. దీనికి టి. ఎన్. కుమారస్వామి సంభాషణలు, పాపనాశం శివన్ పాటలు రాశారు. అయిలోర్ కృష్ణన్, లక్ష్మీరాణి

పాటలు పాడుతున్నారు. ఈ చిత్రంలోని కథ ప్రాచీన తాంత్రిక సంప్రదాయాలకు సంబంధించినది. ఈ చిత్రంలో ఒక తాంత్రికుడు బ్రహ్మాండమైన రాక్షసిని సృష్టించి, సాధనాలోపంచేత ఆ రాక్షసి వాతపడతాడు. ఈ చిత్రంలో శిశిర మిత్ర, అభిబూతార్య, గురుదాస్ బెనర్జీ, ప్రితిధర అనే నర్తకి మొదలైనవారు నటిస్తున్నారు.

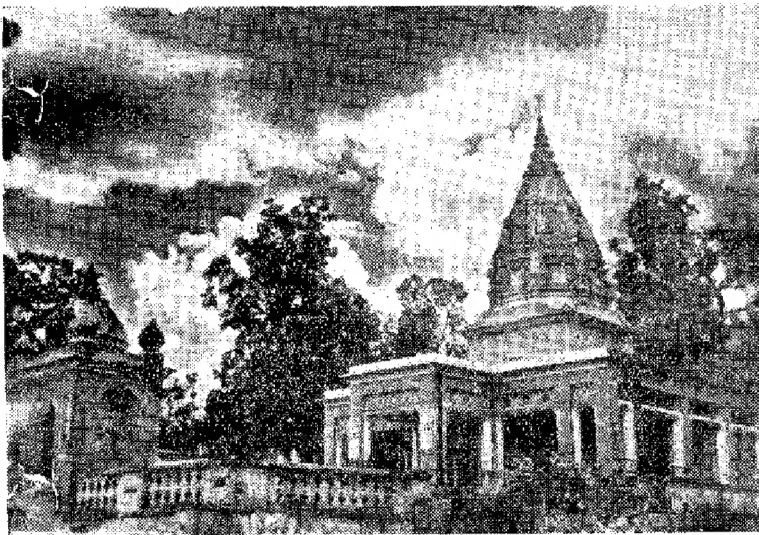
“రత్న దీపం” అన్న కథ స్త్రీయొక్క అచంచల ప్రేమ గా. చిన్నతనంలోనే భర్త దేశాలు పట్టిపోయిన ఒక కన్య యొక్క వయస్కురాలైన పిమ్మట మరొకణ్ణి చూసి తన భర్త అని పొరపగుతుంది. ఆమె అచంచల ప్రేమ కామసగాడు పవిత్రుడై పోయి తనకివ్వబడే శిక్షను హృదయపూర్వకంగా స్వీకరిస్తాడు. శిక్షాశిక్ష తయారై చేసిన ఈ చిత్రంలో పహాడీస్ న్యాయ్, అభిభూతార్య, మొలినాదేవి, ఛాయాదేవి, మంజూదే (ఫాటోమాడండి) మొదలైనవారు నటించారు. ఈ చిత్రం తాలూకు తమిళ అనువాదంలో అయిలోర్ కృష్ణన్, లక్ష్మీరాణి కాక, మొట్టమొదటిసారిగా జాతికారాయ్ సినిమాలో పాడుతోంది. ఈ చిత్రం న్యూఢియేటర్స్ స్టూడియోలో తయారవుతోంది. దీనికి సంగీత దర్శకుడు రొబిన్ చుట్టి.

ఈ రెండు చిత్రాల ప్రపంచ హక్కులు కనీభారత్ వారివి.

శ్రీ శివానందాశ్రమం, హృషీకేశం

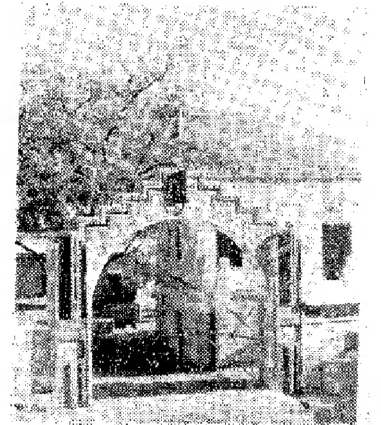

గంగాతీరానకల శ్రీ శివానంద సరస్వతివారి ఆశ్రమం. ఈ ఆశ్రమంనుంచి దివ్యచివన సమాజంవారి పత్రిక లనేకం ప్రచురింపబడుతున్నవి.

శ్రీ విశ్వనాథ మందిరం

భాయ్ శ్రీరామిని పంపినవాడు హృషీకేశ శ్రీ శివానందాశ్రమ వాసులైన స్వామి బాబుగారు.

దివ్యచివన సమాజ భవనం

శ్రీ మదాంధ్ర
మ హా భా ర త ము

ఉద్యోగ పర్వము

వెల ఒకరూపాయ

త్వరలో వచ్చుచున్నది.

టా మ్ సా యర్

(పిల్లలనవల)

నిచినది :

మార్క్ ట్వేన్

అనువాదం :

నండూరి రామమోహనరావు

వెల రు. 2/-

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకం

ఆంధ్రపత్రిక సచిత్రవారపత్రికనుండి పునర్ముద్రితము.

కాపీలకు :

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

నెం. 7 తంజుచెట్టివీధి, మద్రాసు 1.